

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI

**YATIRIMCILARIN YEREL PİYASALARDA YATIRIM
DAVRANIŞLARI İLE STRATEJİK KARARLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİ:
HATAY İLİNDE BİR UYGULAMA ÇALIŞMASI**

Eda Pınar TUFAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Erol YENER

Çankırı – 2014

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI

**YATIRIMCILARIN YEREL PİYASALARDA YATIRIM
DAVRANIŞLARI İLE STRATEJİK KARARLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİ:
HATAY İLİNDE BİR UYGULAMA ÇALIŞMASI**

Eda Pınar TUFAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Erol YENER

Çankırı - 2014

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Bilimsel Etik Bildirimi	i
Tez Kabul ve Onay	ii
Önsöz	iii
Özet	iv
Summary	v
Kısaltmalar	vi
Tablo Listesi	vii
Şekil Listesi	xxi
GİRİŞ	1

BÖLÜM 1: DAVRANIŞSAL FİNANS VE STRATEJİK YÖNETİMDE

TEMEL KAVRAMLAR	3
1.1. Davranışsal Finans ve Stratejik Yönetim Yaklaşımlarının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi.....	3
1.1.1. Davranışsal Finansın Kavramsal Tanımı ve Gelişimi.....	5
1.1.2. Stratejik Yönetimin Kavramsal Tanımı ve Gelişimi.....	9
1.1.3. Yatırımcıların İçinde Buldukları Psikolojik Durumların Davranışsal Finans Üzerindeki Etkileri.....	10
1.1.4. Yatırımcıların İçinde Buldukları Psikolojik Durumların Stratejik Kararları Üzerindeki Etkileri.....	11
1.2. Yatırımcı Davranışlarını İnceleyen Çalışmalar.....	12
1.2.1. Yatırımcı Davranışlarını Etkileyen Faktörler.....	13
1.2.1.1. Yatırımcı Davranışlarını Etkileyen Ekonomik Faktörler.....	14
1.2.1.2. Yatırımcı Davranışlarını Etkileyen Ekonomik Olmayan Faktörler.....	15
1.2.2. Yatırımcıların Yerel Piyasalardaki Eğilimleri.....	15
1.2.2.1. Sürü Davranışı ve Çeşitleri.....	16
1.2.2.2. Aşırı Güven.....	16
1.2.2.3. Akli Muhasebeleştirme.....	17
1.2.2.4. Pişmanlıktan Kaçınma.....	17
1.2.2.5. Aşırı Reaksiyon ve Düşük Reaksiyon.....	17

1.2.2.6. Fiyatlar ve Yatırımcı Psikolojisi.....	18
1.2.2.7. Yatırımcı İnançları.....	18
1.3. Yerel Yatırımcı Türleri.....	19
1.3.1. Piyasaya Bakış Açısına Göre.....	19
1.3.2. Riske Bakış Açısına Göre.....	19
1.3.3. Piyasadaki Amacına Göre.....	20
1.4. Psikolojik Algılama İle Strateji Arasındaki İlişki.....	21
1.4.1. Yatırımcı Psikolojisini İnceleyen Çalışmalar.....	21
1.4.2. Yatırımcı Psikolojisinin Yatırımcı Davranışını Etkilediğini İleri Süren Çalışmalar.....	23
1.4.3. Sosyo-Kültürel Faktörler ve Yatırım Kararları Üzerindeki Etkisi.....	25

BÖLÜM 2: DAVRANIŞSAL FİNANS İLE STRATEJİK KARARLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN YEREL PİYASALARDA ETKİLERİ.....

2.1. Yatırımcı Duyarlılığı.....	26
2.1.1. Yerel Piyasalarda Yatırımcı Duyarlılığı Kavramı.....	26
2.1.2. Yatırımcı Duyarlılığı ile İlgili Çalışmalar.....	26
2.2. Finansal Piyasalarda Gürültü Kavramı.....	28
2.3. Aşırı ve Yetersiz Tepki Verme Davranışları.....	28
2.4. Davranışsal Finans Teorileri.....	29
2.4.1. Kahneman Ve Tversky'nin Beklenti Kuramı.....	30
2.5. Davranışsal Finans ile Stratejik Yönetim Arasındaki İlişki ve Yerel Piyasalarda Etkileri.....	31

BÖLÜM 3: YATIRIMCILARIN YEREL PİYASALARDA YATIRIM DAVRANIŞLARI İLE STRATEJİK KARARLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA ÇALIŞMASI.....

3.1. Araştırmanın Amacı ve Örneklem.....	32
3.2. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	33
3.3. Araştırmanın Yöntemi ve Metodoloji.....	33
3.4. Araştırmanın Bulguları.....	34
3.4.1. Bireysel Yatırımcılara İlişkin Demografik Değişkenler.....	35

3.4.2.	Davranışsal Finansın Bireysel Yatırımcıların Karar Mekanizmalarına Etkileri Üzerine Yapılan Uygulamanın Grafik Analizi.....	37
3.5.	Demografik Değişkenler ile Değerlendirme Soruları Arasındaki Hipotezlerin Değerlendirilmesi.....	49
SONUÇ VE ÖNERİLER.....		170
KAYNAKÇA.....		173
EKLER.....		180
ÖZGEÇMİŞ.....		184

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım [*Yatırımcıların Yerel Piyasalarda Yatırım Davranışları ile Stratejik Kararları Arasındaki İlişki: Hatay İlinde Bir Uygulama Çalışması*] adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

02 / 07 / 2014

Eda Pınar TUFAN

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

[*Eda Pınar TUFAN*] tarafından hazırlanan *YATIRIMCILARIN YEREL PİYASALARDA YATIRIM DAVRANIŞLARI İLE STRATEJİK KARARLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ 'HATAY İLİNDE BİR UYGULAMA ÇALIŞMASI'* başlıklı bu çalışma, 02.07.2014 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda oybirliğiyle başarılı bulunarak jürimiz tarafından İşletme Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Başkan	:	İmza:
Danışman	:	İmza:
Üye	:	İmza:

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 23/06/ 2014 tarih ve 14/03 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Doç.Dr. Hasan AKÇA

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

[Yatırımcıların Yerel Piyasalarda Yatırım Davranışları ile Stratejik Kararları Arasındaki İlişki: Hatay İlinde Bir Uygulama Çalışması] adlı çalışmanın konusu, yatırımcıların yerel piyasalarda yatırım davranışları ile stratejik kararları arasındaki ilişkinin literatürde de varlığını kanıtlayan davranışsal finans alanında etkili olup olmadığını araştırmak ve söz konusu piyasalarda davranışsal finansın yatırımcıların stratejik kararlarına etkileri incelemektir.

Tez çalışması sürecinde görüşlerini benden esirgemeyerek çalışmamı tamamlamamda yardımcı olan değerli hocam ve tez danışmanım [Yrd.Doç.Dr. Erol YENER]'e tezin yazım aşamasında ve birçok konuda bu çalışmaya katkı sağlayan değerli arkadaşlarım [Cem ÖZKAYA ve Hakan ATEŞ]'e sabırla bu günü bekleyen aileme sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

02/07/ 2014

Eda Pınar TUFAN

Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı: Yatırımcıların Yerel Piyasalarda Yatırım Davranışları ile Stratejik Kararları Arasındaki İlişki: Hatay İlinde Bir Uygulama Çalışması
Tezin Yazarı: Eda Pınar TUFAN
Danışman: Yrd.Doç.Dr Erol YENER
Anabilim Dalı: İşletme
Bilim Dalı: ---
Kabul Tarihi: 02.07.2014
Sayfa Sayısı : 27 (ön kısım) + 180 (tez) + 6 (ekler)
<p>Bu tez çalışması; yatırımcıların yerel piyasalarda, stratejik kararları ile yatırım kararları arasındaki ilişkiyi davranışsal finans perspektifinde incelemek ve değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Tez çalışmasında literatür taramasına geniş yer verilmiştir. Uygulama olarak anket çalışması yapılmıştır. Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Tezde teorik yapı iki ana bölümde ele alınmıştır. Birinci bölümde; davranışsal finans ve stratejik yönetimin temel kavramlarına ilişkin literatür taraması yapılarak yerel yatırımcı türleri ve yatırımcıların yerel piyasada davranışları incelenmiştir. Tezin ikinci bölümünde; davranışsal finans teorileri araştırılıp Kahneman ve Tversky'nin beklenti kuramından yola çıkılarak konuya ilişkin teorik çalışmalar özetlenmiştir. Ardından, açıklanan kavramlar ışığında yatırımcı davranışlarına etki eden psikolojik faktörlere değinilmiştir. Son bölüm olan uygulama bölümünde ise davranışsal finans ile stratejik kararlar arasındaki ilişkilerin yerel piyasalarda etkileri incelenmiş ve bu etkilerin sonuçları açıklanmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Yatırımcı Psikolojisi, Yatırımcı Duyarlılığı.

Çankırı Karatekin University Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: Relationship between Investors' Investment Behaviors and Strategic Decisions in Local Markets: A Case Study in Hatay
Author: Eda Pınar TUFAN
Supervisor: Asst.Prof.Dr. Erol YENER
Department: Business Administration
Sub-field: ---
Date: 02.07.2014
<p>The aim of this thesis study is to analyze and evaluate the relationship between the strategic decisions and investment behaviors of the investors in local markets from a behavioral finance perspective. The study covers a thorough literature review and employs a questionnaire for the research. Organized in three main chapters, the first covers the theoretical background reviewing the basic concepts of behavioural finance and strategic management and analysing local investor types and investors' behaviours in local markets in the literature. The second chapter discusses the behavioural finance theories and explains previous theoretical studies related to the thesis subject based on the Kahneman and Tversky's prospect theory followed by an analysis of factors affecting human psychology in light of the concepts discussed earlier in the study. Finally in the third chapter, which is the chapter dealing with the research, a review of the study and the effects of the relationship between financial behaviours and strategic decisions in local markets are discussed and the impact of these results is presented.</p>
Keywords: Behavioral Finance, Investor Psychology, Investor Sensitivity.

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
a.e.	Aynı eser/yer
a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
A.Ş.	Anonim şirket
BFT	Beklenen fayda teorisi
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
diğ.	Diğerleri
HASİAD	Hatay Sanayici ve İşadamları Derneği
HAGİAD	Hatay Genç İşadamları Derneği
İMKB	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (Borsa İstanbul)
KTBT	Kahneman ve Tversky beklenti teorisi
No.	Numara
p.	Portföy
s.	Sayfa
S.	Soru
Sd.	Serbestlik Derecesi
TL	Türk Lirası
t.y.	Basım tarihi yok
vb.	Ve benzeri
vd.	Çok yazarlı eserlerde ilk yazardan sonrakiler
y.y.	Basım yeri yok

TABLO LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1: Cinsiyet dağılımı.....	35
Tablo 3.2: Yaş dağılımı	35
Tablo 3.3: Eğitim durumu	36
Tablo 3.4: Medeni hal durumu	36
Tablo 3.5: Aylık gelir dağılımı	37
Tablo 3.6: Yatırım araçları	38
Tablo 3.7: Yatırımları gözden geçirme sıklığı	38
Tablo 3.8: Yatırımcıların tercih ettikleri bilgi kaynakları	39
Tablo 3.9: Bireysel yatırımcıların elde edilen kazançlarında etkin gördüğü oyuncular.....	40
Tablo 3.10: Yatırımcıların portföylerinde bulundurduğu yatırım aracı sayısı...	40
Tablo 3.11: Yatırımcıların yatırım aracı tercih ederken baz alınan faktörler....	41
Tablo 3.12: Yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler.....	42
Tablo 3.13: Yatırımcıların tercih ettikleri durum.....	42
Tablo 3.14: Risk tercihi.....	43
Tablo 3.15: Zihinsel ceza-zihinsel ödül tercihi.....	43
Tablo 3.16: Yatırımcıların kişilik özellikleri.....	44
Tablo 3.17: Yatırım araçlarının değerinin bilinirlik ile ilişkisi.....	44
Tablo 3.18: Yatırım araçlarının alım satımında gazete, dergi ve tv programlarının açıklamalarının etkilenme ilişkisi.....	45
Tablo 3.19: Tercih edilen yatırım aracı-değer ilişkisi.....	45
Tablo 3.20: Yangın sigortası.....	45
Tablo 3.21: Hızlı tüketilen mal ve hizmet-ödeme dönemi ilişkisi.....	46
Tablo 3.22: Sigara-zarar ilişkisi.....	46
Tablo 3.23: Yatırımcıların risk algısı.....	47
Tablo 3.24: Yatırım miktarı.....	47
Tablo 3.25: Yeni bilgi ve bulgulara adapte durumu.....	47
Tablo 3.26: Yatırımlarınızı desteklemeyen kamuoyu bilgilerinizi göz önünde bulundurma durumu.....	48

Tablo 3.27: Sosyal gruptan etkilenme analizi.....	48
Tablo 3.28: Kendi ülkenizin yatırım araçlarını tercih etme durumunuz.....	48
Tablo 3.29: Zam oranı memnuniyet ilişkisi.....	49
Tablo 3.30: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları tercihi için yapılan ki-kare testi.....	49
Tablo 3.31: Cinsiyet demografik değişkenine göre yatırımları gözden geçirme sıklığına verilen cevaplar.....	50
Tablo 3.32: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan ki-kare testi.....	51
Tablo 3.33: Cinsiyet demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan ki-kare testi.....	51
Tablo 3.34: Cinsiyet demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan ki-kare testi.....	52
Tablo 3.35: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan ki-kare testi.....	53
Tablo 3.36: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan ki-kare testi.....	53
Tablo 3.37: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler için yapılan ki-kare testi.....	54
Tablo 3.38: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan ki-kare testi.....	55
Tablo 3.39: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan ki-kare testi.....	55
Tablo 3.40: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan ki-kare testi.....	56
Tablo 3.41: Cinsiyet demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan ki-kare testi.....	57
Tablo 3.42: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan ki-kare testi.....	57
Tablo 3.43: Cinsiyet demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan ki-kare testi.....	58
Tablo 3.44: Cinsiyet demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı	

değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	59
Tablo 3.45: Cinsiyet demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptıma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	59
Tablo 3.46: Cinsiyet demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan ki-kare testi.....	60
Tablo 3.47: Cinsiyet demografik değişkenine göre sigara içmenin sağlığa verdiği zararın bilindiği halde sigara içmeye devam etmeye ilişkin görüşlere verilen cevaplar.....	61
Tablo 3.48 Cinsiyet demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	61
Tablo 3.49: Cinsiyet demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan ki-kare testi.....	62
Tablo 3.50: Cinsiyet demografik değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşüne verilen cevaplar.....	63
Tablo 3.51: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	63
Tablo 3.52: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan ki-kare testi.....	64
Tablo 3.53: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan ki-kare testi.....	65
Tablo 3.54: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan ki-kare testi.....	66
Tablo 3.55: Cinsiyet demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	66
Tablo 3.56: Cinsiyet demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan ki-kare testi.....	67
Tablo 3.57: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan ki-kare testi.....	68

Tablo 3.58: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan ki-kare testi.....	68
Tablo 3.59: Yaş demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan ki-kare testi.....	69
Tablo 3.60: Yaş demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan ki-kare testi.....	70
Tablo 3.61: Yaş demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan ki-kare testi.....	70
Tablo 3.62: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan ki-kare testi.....	71
Tablo 3.63: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler için yapılan ki-kare testi.....	72
Tablo 3.64: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan ki-kare testi.....	72
Tablo 3.65: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan ki-kare testi.....	73
Tablo 3.66: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan ki-kare testi.....	74
Tablo 3.67: Yaş demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan ki-kare testi.....	74
Tablo 3.68: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan ki-kare testi.....	75
Tablo 3.69: Yaş demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan ki-kare testi.....	75
Tablo 3.70: Yaş demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	76
Tablo 3.71: Yaş demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	77
Tablo 3.72: Yaş demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan ki-kare testi.....	77
Tablo 3.73: Yaş demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan ki-	

kare testi.....	78
Tablo 3.74: Yaş demografik değişkenine göre riski, para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak görüşüne verilen cevaplar.....	79
Tablo 3.75: Yaş demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan ki-kare testi.....	79
Tablo 3.76: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	80
Tablo 3.77: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan ki-kare testi.....	81
Tablo 3.78: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan ki-kare testi.....	81
Tablo 3.79: Yaş demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan ki-kare testi.....	82
Tablo 3.80: Yaş demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	83
Tablo 3.81: Yaş demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan ki-kare testi.....	83
Tablo 3.82: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan ki-kare testi.....	84
Tablo 3.83: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan ki-kare testi.....	85
Tablo 3.84: Eğitim durumu demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan ki-kare testi.....	85
Tablo 3.85: Eğitim durumu demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan ki-kare testi.....	86
Tablo 3.86: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan ki-kare testi.....	87
Tablo 3.87: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan ki-kare testi.....	87

Tablo 3.88: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler için yapılan ki-kare testi.....	88
Tablo 3.89: Eğitim durumu demografik değişkenine göre yatırımlarınızda tercih ettiğiniz kar zarar oranı durumuna verilen cevaplar.....	89
Tablo 3.90: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan ki-kare testi.....	90
Tablo 3.91: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan ki-kare testi.....	90
Tablo 3.92: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan ki-kare testi.....	91
Tablo 3.93: Eğitim durumu demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan ki-kare testi.....	91
Tablo 3.94: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan ki-kare testi.....	92
Tablo 3.95: Eğitim durumu demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan ki-kare testi.....	93
Tablo 3.96: Eğitim durumu demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	93
Tablo 3.97: Eğitim durumu demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırmaya tercihi için yapılan ki-kare testi.....	94
Tablo 3.98: Eğitim durumu demografik değişkenine göre hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yaymaya ilişkin verilen cevaplar.....	95
Tablo 3.99: Eğitim durumu demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan ki-kare testi.....	95
Tablo 3.100: Eğitim durumu demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	96
Tablo 3.101: Eğitim durumu demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan ki-kare testi.....	97

Tablo 3.102: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	97
Tablo 3.103: Eğitim durumu demografik değişkenine göre yatırımlarda yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verme durumu için verilen cevaplar.....	98
Tablo 3.104: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan ki-kare testi...	99
Tablo 3.105: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan ki-kare testi.....	99
Tablo 3.106: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan ki-kare testi.....	100
Tablo 3.107: Eğitim durumu demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	101
Tablo 3.108: Eğitim durumu demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan ki-kare testi	101
Tablo 3.109: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan ki-kare testi.....	102
Tablo 3.110: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan ki-kare testi.....	103
Tablo 3.111: Medeni hal demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan ki-kare testi.....	103
Tablo 3.112: Medeni hal demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan ki-kare testi.....	104
Tablo 3.113: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan ki-kare testi.....	105
Tablo 3.114: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan ki-kare testi.....	105
Tablo 3.115: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler için yapılan ki-kare testi.....	106
Tablo 3.116: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan ki-kare testi.....	107

Tablo 3.117: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan ki-kare testi.....	107
Tablo 3.118: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan ki-kare testi.....	108
Tablo 3.119: Medeni hal demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan ki-kare testi.....	109
Tablo 3.120: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan ki-kare testi.....	109
Tablo 3.121: Medeni hal demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan ki-kare testi.....	110
Tablo 3.122: Medeni hal demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	111
Tablo 3.123: Medeni hal demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptıırma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	111
Tablo 3.124: Medeni hal demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan ki-kare testi.....	112
Tablo 3.125: Medeni hal demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	113
Tablo 3.126: Medeni hal demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan ki-kare testi.....	113
Tablo 3.127: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	114
Tablo 3.128: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan ki-kare testi.....	115
Tablo 3.129: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerinin göz önünde bulundurma için yapılan ki-kare testi.....	115
Tablo 3.130: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme	

eğilimi için yapılan ki-kare testi.....	116
Tablo 3.131: Medeni hal demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	117
Tablo 3.132: Medeni hal demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan ki-kare testi.....	117
Tablo 3.133: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan ki-kare testi.....	118
Tablo 3.134: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan ki-kare testi.....	119
Tablo 3.135: Aylık gelir demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan ki-kare testi.....	119
Tablo 3.136: Aylık gelir demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan ki-kare testi.....	120
Tablo 3.137: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan ki-kare testi.....	121
Tablo 3.138: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan ki-kare testi.....	121
Tablo 3.139: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler için yapılan ki-kare testi.....	122
Tablo 3.140: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan ki-kare testi.....	123
Tablo 3.141: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan ki-kare testi.....	123
Tablo 3.142: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan ki-kare testi.....	124
Tablo 3.143: Aylık gelir demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan ki-kare testi.....	125
Tablo 3.144: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan ki-kare testi.....	125
Tablo 3.145: Aylık gelir demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan ki-kare testi.....	126
Tablo 3.146: Aylık gelir demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı	

değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	127
Tablo 3.147: Aylık gelir demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	127
Tablo 3.148: Aylık gelir demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan ki-kare testi.....	128
Tablo 3.149: Aylık gelir demografik değişkenine göre sigara içmenin verdiği zararı bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihinin verilen cevaplar.....	129
Tablo 3.150: Aylık gelir demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	129
Tablo 3.151: Aylık gelir demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan ki-kare testi.....	130
Tablo 3.152: Aylık gelir demografik değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşüne verilen cevaplar.....	130
Tablo 3.153: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan ki-kare testi.....	131
Tablo 3.154: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan ki-kare testi.....	132
Tablo 3.155: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan ki-kare testi.....	133
Tablo 3.156: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan ki-kare testi.....	133
Tablo 3.157: Aylık gelir demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan ki-kare testi.....	134
Tablo 3.158: Aylık gelir demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan ki-kare testi.....	135
Tablo 3.159: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – tercih edilen yatırım araçları).....	135

Tablo 3.160: Anova testi sonucu (cinsiyet – tercih edilen yatırım araçları).....	135
Tablo 3.161: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı).....	136
Tablo 3.162: Kruskal wallis testi ve oranlar (cinsiyet – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)	136
Tablo 3.163: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – baz alınan bilgi kaynakları)	137
Tablo 3.164: Anova testi sonucu (cinsiyet – baz alınan bilgi kaynakları).....	137
Tablo 3.165: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – kazançlarda etkili olan oyuncular)	137
Tablo 3.166: Anova testi sonucu (cinsiyet – kazançlarda etkili olan oyuncular)	137
Tablo 3.167: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – yatırım aracı sayısı).....	138
Tablo 3.168: Anova testi sonucu (cinsiyet – yatırım aracı sayısı)	138
Tablo 3.169: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler).....	138
Tablo 3.170: Anova testi sonucu (cinsiyet – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)	139
Tablo 3.171: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	139
Tablo 3.172: Kruskal wallis testi ve oranlar (cinsiyet – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	139
Tablo 3.173: Varyansların homojenliğinin testi (cinsiyet – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	140
Tablo 3.174: Anova testi sonucu (cinsiyet – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	140
Tablo 3.175: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – tercih edilen yatırım araçları)	140
Tablo 3.176: Anova testi sonucu (yaş – tercih edilen yatırım araçları)	141
Tablo 3.177: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)	141
Tablo 3.178: Anova testi sonucu (yaş – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)	141

Tablo 3.179: Post Hoc testi (tukey test) sonucu (yaş – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)	142
Tablo 3.180: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – baz alınan bilgi kaynakları).....	143
Tablo 3.181: Anova testi sonucu (yaş – baz alınan bilgi kaynakları)	143
Tablo 3.182: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – kazançlarda etkili olan oyuncular)	143
Tablo 3.183: Anova testi sonucu (yaş – kazançlarda etkili olan oyuncular).....	143
Tablo 3.184: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – yatırım aracı sayısı)	144
Tablo 3.185: Anova testi sonucu (yaş – yatırım aracı sayısı)	144
Tablo 3.186: Post Hoc testi (tukey test) sonucu (yaş – yatırım aracı sayısı)	145
Tablo 3.187: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)	145
Tablo 3.188: Anova testi sonucu (yaş – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)	146
Tablo 3.189: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	146
Tablo 3.190: Kruskal wallis testi ve oranlar (yaş – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	147
Tablo 3.191: Varyansların homojenliğinin testi (yaş – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	147
Tablo 3.192: Kruskal wallis testi ve oranlar (yaş – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	148
Tablo 3.193: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – tercih edilen yatırım araçları).....	148
Tablo 3.194: Anova testi sonucu (eğitim durumu – tercih edilen yatırım araçları).....	149
Tablo 3.195: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı).....	149
Tablo 3.196: Anova testi sonucu (eğitim durumu – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)	149
Tablo 3.197: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – baz alınan bilgi kaynakları)	150

Tablo 3.198: Kruskal wallis testi ve oranlar (eğitim durumu – baz alınan bilgi kaynakları)	150
Tablo 3.199: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – kazançlarda etkili olan oyuncular)	151
Tablo 3.200: Anova testi sonucu (eğitim durumu – kazançlarda etkili olan oyuncular)	151
Tablo 3.201: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – yatırım aracı sayısı).....	151
Tablo 3.202: Anova testi sonucu (eğitim durumu – yatırım aracı sayısı)	151
Tablo 3.203: Post Hoc testi (tukey test) sonucu (eğitim durumu – yatırım aracı sayısı)	152
Tablo 3.204: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)	153
Tablo 3.205: Anova testi sonucu (eğitim durumu – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)	153
Tablo 3.206: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	153
Tablo 3.207: Anova testi sonucu (eğitim durumu – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	154
Tablo 3.208: Varyansların homojenliğinin testi (eğitim durumu – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	154
Tablo 3.209: Kruskal wallis testi ve oranlar (eğitim durumu – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	154
Tablo 3.210: Varyansların homojenliğinin testi (medeni hal - tercih edilen yatırım araçları).....	155
Tablo 3.211: Anova testi sonucu (medeni hal – tercih edilen yatırım araçları).	155
Tablo 3.212: Varyansların homojenliğinin test(medeni hal – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı).....	156
Tablo 3.213: Anova testi sonucu (medeni hal – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)	156
Tablo 3.214: Varyansların homojenliğinin testi (medeni hal – baz alınan bilgi kaynakları).....	156
Tablo 3.215: Kruskal wallis testi ve oranlar (medeni hal – baz alınan bilgi	

kaynakları)	157
Tablo 3.216: Varyansların homojenliğinin testi (medeni hal – kazançlarda etkili olan oyuncular)	157
Tablo 3.217: Anova testi sonucu (medeni hal – kazançlarda etkili olan oyuncular).....	157
Tablo 3.218: Varyansların homojenliğinin testi (medeni hal – yatırım aracı sayısı).....	158
Tablo 3.219: Anova testi sonucu (medeni hal – yatırım aracı sayısı)	158
Tablo 3.220: Varyansların homojenliğinin testi (medeni hal – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler).....	158
Tablo 3.221: Anova testi sonucu (medeni hal – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler).....	159
Tablo 3.222: Varyansların homojenliğinin testi (medeni hal – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	159
Tablo 3.223: Anova testi sonucu (medeni hal – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	159
Tablo 3.224: Varyansların homojenliğinin testi (medeni hal – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	160
Tablo 3.225: Anova testi sonucu (medeni hal – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	160
Tablo 3.226: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir - tercih edilen yatırım araçları).....	160
Tablo 3.227: Anova testi sonucu (aylık gelir – tercih edilen yatırım araçları)..	160
Tablo 3.228: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı).....	160
Tablo 3.229: Anova testi sonucu (aylık gelir – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)	161
Tablo 3.230: Post Hoc testi (tukey test) sonucu (aylık gelir – yatırım aracı gözden geçirme sıklığı).....	162
Tablo 3.231: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir - baz alınan bilgi kaynakları)	163
Tablo 3.232: Anova testi sonucu (aylık gelir – baz alınan bilgi kaynakları).....	163
Tablo 3.233: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir - kazançlarda	

etkili olan oyuncular).....	163
Tablo 3.234: Anova testi sonucu (aylık gelir – kazançlarda etkili olan oyuncular).....	164
Tablo 3.235: Post Hoc testi (tukey test) sonucu (aylık gelir – kazançlarda etkili olan oyuncular).....	164
Tablo 3.236: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir - yatırım aracı sayısı).....	165
Tablo 3.237: Anova testi sonucu (aylık gelir – yatırım aracı sayısı).....	165
Tablo 3.238: Post Hoc testi (tukey test) sonucu (aylık gelir – yatırım aracı sayısı).....	166
Tablo 3.239: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler).....	167
Tablo 3.240: Kruskal wallis testi ve oranlar (aylık gelir – yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)	167
Tablo 3.241: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	168
Tablo 3.242: Anova testi sonucu (aylık gelir – yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)	168
Tablo 3.243: Varyansların homojenliğinin testi (aylık gelir – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	168
Tablo 3.244: Kruskal wallis testi ve oranlar (aylık gelir – yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)	169

ŞEKİL LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1: Davranışsal finansı destekleyen disiplinler arasındaki ilişki.....	5
Şekil 1.2: Davranışsal finansın temelleri.....	8
Şekil 1.3: Yatırımcıların kişisel özellikleri.....	23
Şekil 1.4: Davranışsal finansın ilişkili olduğu disiplinler.....	30

GİRİŞ

Yatırım yapan bireylerin karar alma süreci üzerinde çalışan araştırmacılar, yatırım kararı alma sürecini açıklayan teoriler geliştirerek davranışsal finans kavramını ortaya çıkarmışlardır. Davranışsal finansın, psikoloji ve sosyoloji biliminin desteği ile piyasada gerçekleşen iniş ve çıkışların anlaşılmasında önemli ölçüde katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

Davranışsal finans yatırımcılara; bir yatırımcı profilinde olması gereken bilgi ve beceriyi yani doğru yatırımcı tutumunu öğretilmektedir. Davranışsal finans gibi bilişsel psikoloji de yatırımcılara; bilgiyi, bilinçli ve gerçekçi bir şekilde yorumlamayı öğretilmektedir.

Psikoloji alanında uzman olan Kahneman (1979) insanların karar alma sürecinde öngörülerin etkileri üzerine başlattığı çalışmalarıyla, sadece psikoloji alanında değil ekonomi ve finans alanında da birçok önemli çalışmaya öncülük etmiştir. Kahneman'ın söz konusu çalışmalarıyla edinilen bulgular, yatırımcıların kararlarında olasılık hesapları yerine, psikolojik sezgilerin ya da yatırımcıların içinde bulunduğu psikolojik yapının etkili olduğunu ortaya koymuştur. Kahneman'ın yapmış olduğu bu çalışmalar davranışsal finans modellerinin temellerini oluşturmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde; davranışsal finans ve stratejik yönetimde temel kavramlar başlığı altında, davranışsal finans ve stratejik yönetim yaklaşımlarının ortaya çıkışı ve gelişimi incelenmiştir. Ayrıca yine bu başlık altında yatırımcıların yatırım kararları alırken rasyonel davranamama sebepleri incelenmiştir. Bu duruma neden olan; sürü davranışı, akli muhasebeleştirme, pişmanlıktan kaçınma, fiyatlar ve yatırımcı psikolojisi, yatırımcı inançları, bireylerin önyargıları, kayıptan kaçınma, pişmanlık teorisi, aşırı ve düşük tepki verme gibi kavramlar açıklanmıştır. Ayrıca yatırımcı davranışlarını inceleyen çalışmalar, yatırımcıların yerel piyasadaki davranışları, yerel yatırımcı türleri ve psikolojik algılama ile strateji arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Tezin ikinci bölümünde; davranışsal finans ile stratejik kararlar arasındaki ilişkilerin yerel piyasalardaki etkileri, yatırımcı duyarlılığı ve davranışsal finansın temelini

oluşturan teoriler ile birlikte Kahneman ve Tversky'nin beklenti kuramı çalışması incelenerek stratejik yönetim ile davranışsal finans arasındaki ilişki ve bu ilişkinin yerel piyasalardaki etkileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Üçüncü bölüm olan uygulama bölümünde; Hatay ilinde faaliyet gösteren yatırımcıların yerel piyasalardaki yatırım davranışları ile stratejik kararları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bir uygulama çalışmasına yer verilmiştir. Yatırımcıların yatırım davranışları, davranışsal finans açısından ele alınmış ve literatür dahilinde incelenmiştir.

Kısaca bu çalışmada, literatürde ortaya konulan temel bulgular çerçevesinde genel kavramlar üzerinde durulmuş yatırımcıların yerel piyasalardaki yatırım davranışları ile stratejik kararları arasındaki ilişki incelenerek çalışma tamamlanmıştır.

BÖLÜM 1

DAVRANIŞSAL FİNANS VE STRATEJİK YÖNETİMDE TEMEL KAVRAMLAR

1.1. Davranışsal Finans ve Stratejik Yönetim Yaklaşımlarının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Günümüzde toplumsal yapı, öngörülemez geleceğin etkisiyle değişmekte ve bu değişim ise insan davranışlarını etkilemektedir. İnsanlar finansal bir karar vermeleri gerektiğinde, faydalarını maksimize edecek olan seçeneği seçmektedirler. Fakat yatırımcıların finansal davranışları incelendiğinde sadece risk, öngörülemez durumlar, kar-zarar değişkenlerinden değil; bunların yanında başka değişkenlerden de etkilendikleri yani faydayı maksimize eden değil, yatırımcıyı tatmin eden finansal kararlar aldıkları gözlemlenmektedir.

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna dönüşen uygarlık, günümüzde risk ve belirsizliğin insan davranışlarında öncelikli belirleyici bir konuma sahip olmasıyla yeni bir boyuta taşınmıştır. Bu bilgiler çerçevesinde yatırımcı kısaca alınan kararlarda daima tutarlı ve saf akılcı hareket eden olarak tanımlanmaktadır.¹

İktisatta yatırımcı karar verme sürecinde istatistiksel ilkelere göre eldeki verileri işleyen olarak tanımlanırken; psikolojide yatırımcılar, eldeki bilgiyi bilinçli bir şekilde kodlayan ve yorumlayan bir sistem olarak düşünülmektedir.

Davranışsal finansın gelişmesinde birçok araştırmacı etkili olmuştur. Bunlar arasında en dikkat çekenleri 2002 Nobel Ekonomi Ödülünü alan, ABD'li bilim adamları Daniel Kahneman ve Vernon Smith' dir.

Aslen bir psikoloji profesörü olan Daniel Kahneman'ın insan sezgileri ve karar alma süreçleri üzerine yaptığı çalışmaları sadece psikoloji için değil; aynı zamanda ekonomi ve finans bilimleri için de önem arz etmektedir. 1933 yılından beri yayında

¹ Timuçin Yalçınkaya, *Risk ve Belirsizlik Algılamasının İktisadi Davranışlara Yansımaları*, Muğla Üniversitesi İİBF Tartışma Tebliği, cilt: 1, Muğla 2004, s. 5.

olan ve ekonomi sektörünce takip edilen *Econometrica*'da 1979 yılında Amos Tversky ile ortak yayınlanan makalesi ise en çok alıntılanan yazılarından biridir.²

Ayrıca Tversky ve Kahneman (1986) yaptıkları bir çalışmada, insanların belirsizlik içerisinde karar vermeleri halinde gerçek davranışlarının, normatif modelin öngördüğünden farklı olduğunu, yine rastlantısal bir hata olarak kabul edilemeyecek kadar sistematik ve sistemin normatif olarak esnetilmesiyle uyumlaştırılmayacak ölçüde temel farklılıklar gösterdiğini ileri sürmüşlerdir.³

Başka bir araştırmada ise davranışsal finansı, geleneksel finans analizlerinden ayıran bir fark ortaya konulmaktadır. Bu da kullanılan metodoloji farkı olarak kabul edilmektedir. Geleneksel finans araştırmalarında genellikle önce bir model ortaya atılmakta ardından yapılan ampirik çalışmalarla bu modelin doğruluğu araştırılmaktadır. Davranışsal finasta ise, yatırımcıların piyasadaki davranışları gözlemlenmektedir ve bu tutumlar ışığında model oluşturulmaya çalışılmaktadır.⁴

Özetle; finans üzerine yapılan araştırmalarda, araştırmayı yapan araştırmacı öncelikle bir model oluşturmalıdır, daha sonra ampirik çalışmalarla bu modelin doğruluğunu kanıtlamalıdır. Davranışsal finans üzerine yapılan araştırmalarda ise bu durum farklıdır. Araştırmacı önce piyasadaki davranış biçimlerini gözlemlemeli, daha sonra bu davranış biçimlerini açıklayan bir model oluşturmalıdır.⁵

Söz konusu tanımı benimseyen bu çalışmada, belirsizlik ve risk altındaki yatırımcıların stratejik kararlarının ve davranışlarının nasıl belirlendiği ortaya konularak yatırımcıların geleceğe dönük finansal davranışlarını hangi açıdan ele aldıkları, bu bağlamda benimsedikleri yöntemleri ve uygulamaları incelenecektir.

² YAZICI Bilgehan, *Davranışsal Finans*, Erişim: 27 Kasım 2013
<http://www.bilgehanyazici.com/bhvfinance/index.htm>

³ TVERSKY ve KAHNEMAN '*Rational Choice and The Framing of Decisions*', *Journal of Business*, 59(4): 2 The Behavioral Foundations of Economic Theory, 1986, Erişim: 27 Kasım 2013, s.252.

⁴ Javier Estrada, '*Law And Behavioral Economics*', Latin American Law and Economics Association (October 25-26, Santiago, Chile), 6.

⁵ Ali Yörükoğlu, *Davranışsal Finans*, , Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2007, s. 2.

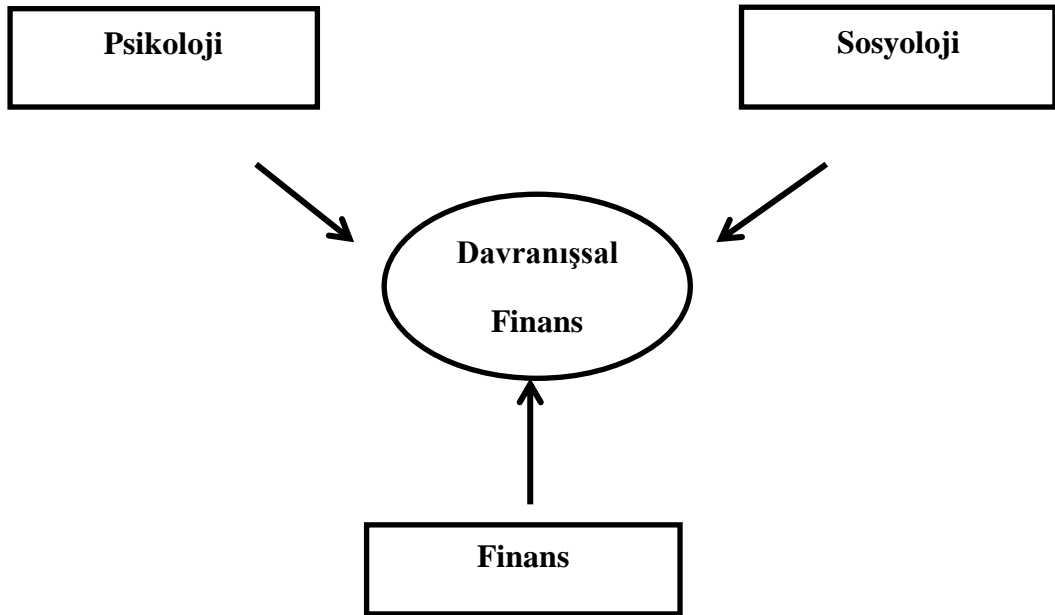
Bu bölümde öncelikle davranışsal finans teorisine temel teşkil eden kavramlar ve bu kavramların tanımlarına yer verilecek; ayrıca stratejilerin yatırım davranışları üzerindeki etkilerinin neler olduğu detaylı olarak incelenecektir.

1.1.1. Davranışsal Finansın Kavramsal Tanımı ve Gelişimi

Davranışsal finansın temelini; psikoloji, sosyoloji, antropoloji bilimleri oluşturmaktadır. Sosyoloji ve psikoloji bilimleri ile kıyaslandığında finans biliminin oldukça kısa bir geçmişi vardır. Psikoloji, davranışların ve zihinsel süreçlerin incelendiği bilim olarak kabul edilirken sosyoloji toplum bilimi olarak ifade edilebilir. Antropoloji ise insanı en iyi anlayan ve anlatan bilim dalıdır. Davranışsal finans, psikologların yaptıkları çalışmaların iktisatçıların dikkatini çekmesi üzerine bu bilimlerden etkilenmeye başlamıştır.⁶

Davranışsal finansı destekleyen disiplinler ve aralarındaki ilişkinin daha açık olarak anlaşılabilmesi için şekilsel tanımı Şekil 1.1.' de gösterilmektedir.

Şekil 1.1: Davranışsal Finansı Destekleyen Disiplinler Arasındaki İlişki

Kaynak: Ricciardi Victor ve K. Simon Helen, 'What is Behavioral Finance?', Business, Education and Technology Journal, s.1, 2000, Erişim:27 Kasım 2013

http://papers.ssrn.com/Sol3/papers.cfm?abstract_id=256754

⁶ Yılmaz Bayar, Cüneyt Kılıç, 'Küresel Finansal Krizin Davranışsal Finans Perspektifinden Değerlendirilmesi' İktisat Fakültesi Mecmuası, Temmuz 2012, S. 62, Yayın 2, s.19.

Davranışsal finans, yatırımcıların kararlarını oluştururken geleneksel finans teorisinden öte insanların kararlarını etkileyen psikolojik faktörlerin neler olduğunu açıklayan psikoloji-finans ilişkisine dayanmaktadır. Tam bilgiye sahip olunmadan belirsizlik ve risk altında sergilenen davranışlar ve bu davranışların etkisi altında kalan eğilimler (sosyolojik, ekonomik) yatırımcıların aynı piyasada farklı kararlar almalarına neden olmaktadır.⁷

Davranışsal finans modelleri, genellikle rasyonel modellerin yeterli açıklama sağlayamadığı yatırımcı davranışı veya piyasa anomalilerini açıklamak üzere geliştirilmektedir.

Davranışsal finansla ilgili literatürde yer alan belli başlı modeller;

- Kahneman ve Tversky tarafından geliştirilen 'Beklenti Teorisi',
 - David E. Bell tarafından geliştirilen 'Hayal Kırıklığı Teorisi',
 - Graham Loomes ve Robert Sugden tarafından geliştirilen 'Pişmanlık Teorisi'
- olarak sıralanabilir.⁸

Ayrıca, davranışsal finans literatüründe bazı önemli çalışmalar da yapılmıştır. Bu çalışmalarda davranışsal finans alanına temel teşkil eden ifadeler bulunmaktadır. Bunları şu şekilde özetleyebiliriz:

- Davranışsal finans; klasik ekonomi ile finansın psikoloji ve karar alma ilkeleriyle birleştirilmesidir.⁹
- Davranışsal finans; yatırımcıların finansal kararlarında yaptığı sistematik hatalar olarak tanımlanmaktadır.¹⁰
- Barber ve Odean davranışsal finansı; insanların her zaman rasyonel davranmadıklarını ve bu davranışların bazen rastlantısal olabildiği gibi bazen de sistematik olarak meydana gelebileceği şeklinde tanımlanmaktadır.¹¹

⁷ Timuçin Yalçınkaya, 'İktisat Biliminin Güvenilirlik Sarsıntısı Bağlamında İnsanlar, İktisatçılar ve İktidarlar', *Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF*, 2004, sayı 5, s.17.

⁸Yasemin Ertan, *Davranışsal Finans ve Pişmanlık Teorisi'nin Döviz Kuru Riskinden Korunma Kararına Etkisi*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa, 2007, s.50.

⁹Mullian Sendhil ve Richard Thaler, '*Behavioural Economics*', NBER Working Paper <http://www.nber.org/>, (7948), 2000, Erişim: 27 Kasım 2013

¹⁰R.J.Fuller, '*Behavioral Finance and The Sources of Alpha*',1998, ss.1-21, Erişim:27 Kasım 2013 <http://wafaa-sherif.com/new/ar/wp-content/uploads/2012/11/Inside%20The%20Investor%20Brain.pdf>

- Ekonomi ve finansın bir dalı olan davranışsal finans, sosyoloji ve psikoloji gibi insan davranışlarını inceleyen bilimlerin yardımıyla rasyonel davranış öngörülerini ile beklenen fayda arasında çelişen noktaların keşfedilmesi ve açıklanmasıyla ilgilenir.¹²

Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi davranışsal finans teorisi yatırımcıların karar alma süreci ile ilgilenmekte ve finans alanından farklı bir yaklaşım izlemektedir.

Doğru kararlar almak için gerekli olan doğru bilgilere erişim ve bu bilgilerin doğru yorumlanması oldukça zor bir süreçtir. Bu amaçla yatırımcılar risk altında karar verirken bazı çözümler üretirler. Çözüm sürecinde yatırımcılar çaba harcamadan, bilgileri dikkate almadan, tüm verileri sistemli bir şekilde gözden geçirmeden karar vermektedirler. Dolayısıyla kısa yolların kullanılması bireylerin karar verme sürecinde zaman kazanmasını sağlamakla beraber; yanlış kararlar vermelerine, bununla birlikte karar verme sürecinde yargılama hataları yapmalarına ve yanlış eğilimlere yönelmelerine neden olmaktadır.¹³

İnsan davranışları ve tutumları algıyı etkilemektedir. Davranışsal finansın, davranışsal bir alan olduğu ve genel beklentileri etkileyebildiği savunulmaktadır. Bu noktadan yola çıkarak davranışsal finans, daha önce mevcut teorilerin çözemediği konulara ve problemlere insan davranışlarını ve psikolojisini dâhil ederek çözüm bulmaya çalışır.¹⁴

Davranışsal finansın; psikoloji, sosyoloji, nörofinans, finans, davranışsal muhasebe, yatırım, davranışsal ekonomi, ekonomi, nöroekonomi, sosyal psikoloji çerçevesinde şekillendiği ve geliştiği kabul edilmektedir. Bu bağlamda davranışsal finans, finans teorisine çok önemli katkılar sağlamıştır.¹⁵

¹¹ Barber B. ve Odean T. 'The courage of misguided convictions', Financial Analyst Journal, 1999, ss.41-55 <http://www.andreimonov.com/Class/FAJ%20NovDec99%20Barber%20and%20Odean.pdf>

¹² G.M.Frankfurter ve E.McGoun , 'Market Efficiency or Behavioural Finance: The nature of Debate', Journal of Psychology and Financial Markets, 2000, s.200-211. Erişim: 23.12.2013

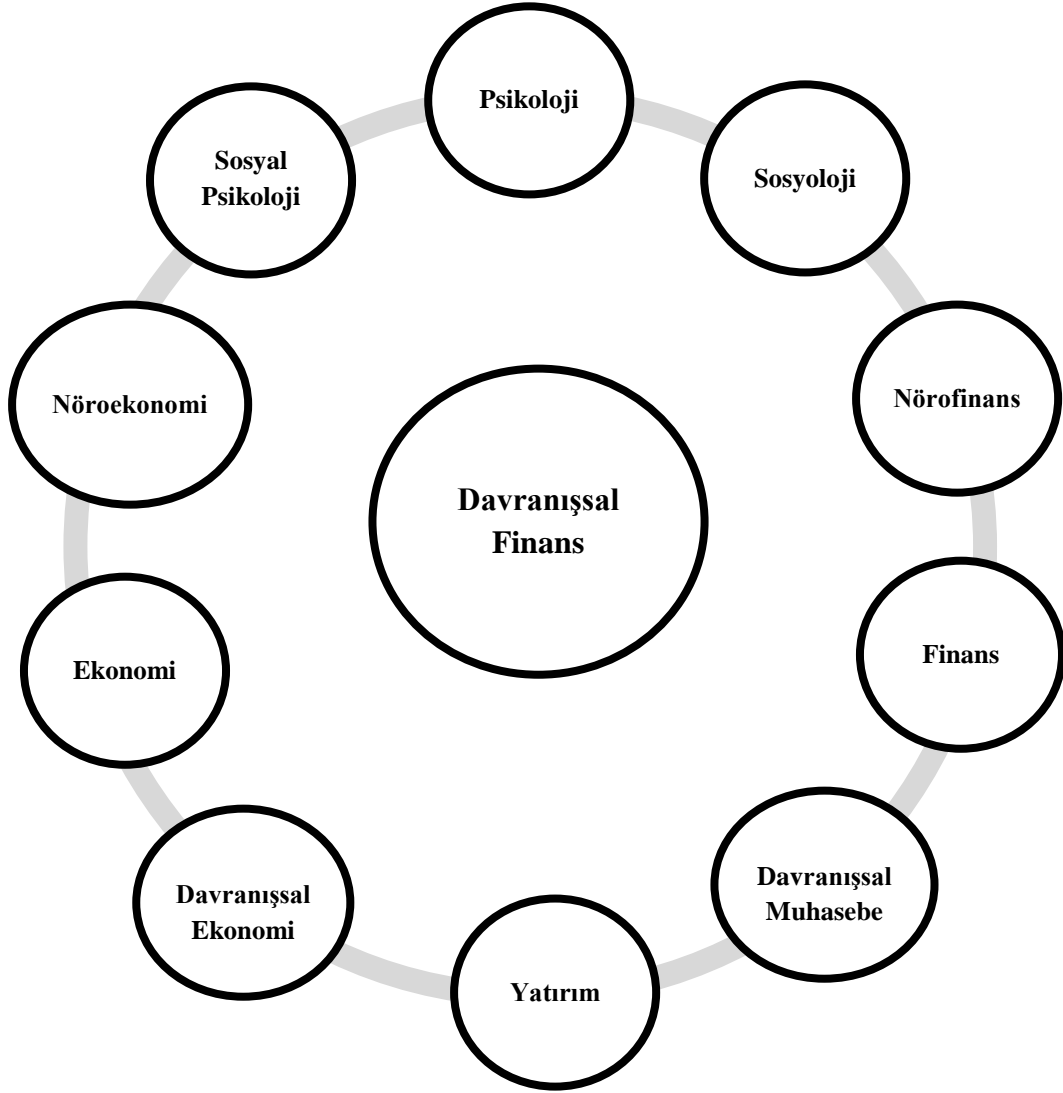
http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1207/S15327760JPFM0134_5?journalCode=hbhf19#preview

¹³ Yasemin Ertan, 2007a, s.26.

¹⁴ Estrada, 2001a, s.6

¹⁵ Victor Ricciardi, 'A Research Starting Point for the New Scholar: A Unique Perspective of Behavioral Finance', SSRN Working Paper, 2005, s. 3.

Şekil 1.2: Davranışsal Finansın Temelleri

Kaynak: Victor Ricciardi, 'A Research Starting Point for the New Scholar: A Unique Perspective of Behavioral Finance', SSRN Working Paper, 2005, Erişim: 27 Kasım 2013 http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=685685

Davranışsal finansın kökeni incelendiğinde, Şekil 1.2' de belirtilen disiplinlerle etkileşim içerisinde olduğu görülmektedir. Davranışsal finansı anlamak için temellerini oluşturan birçok varsayımın, fikirlerin ve bunların zaman içerisinde birbirleriyle olan tarihsel etkileşiminin yakından incelenmesi gerekmektedir.

1.1.2. Stratejik Yönetimin Kavramsal Tanımı ve Gelişimi

Strateji kavramı, savunma alanında ortaya çıkan ve birçok alanda kullanılan bir kavramdır. Stratejik yönetimin ortaya çıkışı, 20.yüzyılın ikinci yarısına rastlar. Son yıllarda da stratejik yönetim, yönetim biliminin önde gelen araştırma alanlarından biridir.¹⁶

Stratejik yönetimin amacı, strateji oluşturmak ve uygulamaktır. Bu bağlamda yatırımcılar, yatırım kararlarında stratejik düşünmeli ve stratejilerinin sonuçlarını sistematik olarak kontrol etmelidirler.

‘Strateji, bir organizasyonun amacına ulaşmak için izleyeceği yollardır.’ Bu açıdan bakıldığında yatırımcılar, doğru strateji ve taktikler belirlemeye ve bunları uygulamaya çalışırlar. Yatırımcılar için stratejik yönetimin amacı geçmişteki başarıya da başarısızlığı tekrar etmek değil, beklenmedik piyasa koşullarının üstesinden gelmek ve çevre problemlerini yatırım hedeflerine uygun bir şekilde çözümlenektir.¹⁷

Stratejik yönetim de davranışsal finans gibi gelecekle ilgilidir. Gelişen teknoloji ile birlikte hızlı üreten ve bununla birlikte hızlı tüketen bir toplumda yatırım yapan yatırımcı, içinde bulunduğu çevrenin şartlarını iyi bilmelidir. Yani olumsuz etkilerden kaçınıp fırsatlardan zamanında yararlanıldığı takdirde, gelecek ile ilgili doğru kararlar alınarak kârlı yatırımlar yapılabilir.¹⁸

Yatırımcılar, farklı bakış açılarına sahip olarak piyasalarda yatırım çeşitliliğini artırabilirler. Bu durum ise farklı stratejik yönetim yollarının gelişmesine katkı sağlayabilir.

Yatırımcıların bir stratejiye sahip olmamaları, yatırımlarını etkileyen birçok olumsuz sonucu doğurabilir. Stratejiden yoksun olma, işletmenin temel yapısından çevresine kadar her birimde kendisini hissettirir. Bu tür işletmeler araştırma ve analizleri nasıl

¹⁶ Ömer Dinçer, *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*, İstanbul 2004, s.35.

¹⁷ Coşkun Can Aktan, ‘Stratejik Yönetim Ve Stratejik Planlama’ Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F., Temmuz/Ağustos 2008, s.5, Erişim: 27 Kasım 2013 <http://www.ceis.org.tr/dergiDocs/makale132.pdf>

¹⁸ Özlem Çetinkaya ve Emine Çolakoğlu, ‘İşletmelerde Stratejik Yönetim ve Planlamada Halkla İlişkilerin Rolü: Tariş Örneği’, *Pazarlama Dünyası*, 2006, Eylül-Ekim, s.17.

yapacaklarını bilemediklerinden pasif kalırlar. İşletme yöneticileri gerçekçi olmak yerine kişisel düşüncelerini ve duygularını uygulama eğilimine girerler.¹⁹

Stratejiden yoksun bilinçsizce yapılan her yatırım işletme geleceğini tehlikeye sokar ve fırsatları birer riske dönüştürebilir.

1.1.3. Yatırımcıların İçinde Buldukları Psikolojik Durumların Davranışsal Finans Üzerindeki Etkileri

Psikoloji ve finans arasındaki ilişki, Kahneman ve Tversky'nin (1979) *Econometrica*'da yayınlanan 'Prospect Theory: An Analysis of Decision Under Risk' isimli makalesi ile ortaya çıkmıştır.²⁰

Psikoloji alanında insan, mevcut bilgilerin farkında olup bu bilgileri yorumlayan bir sistem olarak görülmektedir. Yatırımcıların psikolojik durumları davranışsal finans alanında; yatırımcıların nasıl olması gerektiğini değil, gerçek hayatta nasıl hareket ettiklerini anlamaya çalışmaktadır.²¹

Yatırımcıların, yatırım kararları alırken risk ve getiri dışında başka değişkenleri de gözettikleri ve bütün değişkenleri değerlendirerek faydayı maksimize etmeye çalıştıkları gözlemlenmektedir. Ekonomistler de yatırımcıların yatırım kararlarını değerlendirirken, yatırımcıların göze aldıkları risk ve getiri haricinde diğer değişkenleri de gözettiklerini düşünerek yorum yapmaktadırlar.²²

Bununla birlikte insanların yatırım kararlarında duygusal faktörlerin yeri çok önemlidir. Hızlı gelişen ve değişen piyasalarda işletme yöneticilerinin başarılı olabilmeleri için, karşılaştıkları tehlikeler ve fırsatlar hakkında öngörüle bulunmaları gerekir. Bu nedenle, stratejik yönetimin önemi giderek artmaktadır. Ayrıca stratejik yönetim, değişim hızı yüksek olan çevre koşullarına uyumu kolaylaştırdığı gibi, geleceğe yönelik en iyi alternatiflerin belirlenmesine ve

¹⁹ Erol Eren, 'İşletme Stratejisinin Öğeleri, Önemi ve Sınırları', İşletmelerde Stratejik Planlama: Bölüm II, İ.Ü. İşletme Fakültesi, <http://www.merih.net/m2/str/weroler02.htm> Erişim: 23.12.2013

²⁰ Yazıcı Bilgehan, 'Davranışsal Finans', 2002, s.1.

²¹ Borsa Okulu, <http://www.borsaokul.com/archive/index.php?thread-468.html>, Erişim: 18.02.2014

²² Zehra Betül Dağ, 'Davranışsal Finans', Ankara, 2008, s.1

yatırımcıların alacakları kararlarda gerekli düzeltmelerin yapılmasına da yardımcı olmaktadır.²³

1.1.4. Yatırımcıların İçinde Buldukları Psikolojik Durumların Stratejik Kararları Üzerindeki Etkileri

Günümüzde teknoloji ve ekonominin hızla değişmesiyle birlikte, işletmeler daha karmaşık faaliyet sistemlerine geçmektedirler. Dolayısıyla yatırımcıların işletme yönetimleri güçleşmektedir.

Yatırımcılar her zaman kazanma psikolojisi içindedirler. Hedefledikleri başarı için de stratejilerini verimli bir şekilde uygulamaları gerekir. Psikoloji açısından bakıldığında ise stratejik karar verme sürecinde, birçok faktör etkili olmaktadır. Karar verecek kişinin (yatırımcının), olayları algılayış biçimi, duyguları, tutumları ve geçmiş tecrübeleri karar sürecini etkileyen en önemli faktörlerdendir.²⁴

Davranışsal finans, yatırımcıların performansı ile psikoloji arasındaki etkileşimdir. Yatırımcılar, hem diğer yatırımcıların akıl yürütme hatalarını fark edebilir hem de kendi yatırım hatalarının farkında olabilirlerse, finansal açıdan başarılı olabileceklerdir.²⁵

Yatırımcıların Kullandığı Çeşitli Stratejiler;

- **Satın Al ve Elde Tut Stratejisi:** Satın al ve elde tut stratejisi, yatırım stratejilerinin en kolay tipidir. Bu stratejinin amacı, yatırım yapılan kıymetlerin elde tutma sürelerinin istenen süreye eşit olmasıdır. Piyasa fiyatları düşse bile elde tutma süresi içinde alış veya satış yapılmamaktadır.²⁶
- **Maliyetini Ortalama Stratejisi:** Piyasa hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan yatırımcılara yatırımlarını ne zaman yapmaları gerektiği ile ilgili bilgi vermektedir.

²³ İlker Birdal ve Nilgün Aydemir, *Yönetim Teorileri*, Sistem Yayıncılık, İstanbul 1992, s. 2.

²⁴ Aysun Kanbur, 'Küreselleşme Sürecinde Post Modern Örgüt Yapıları', *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, cilt:13, sayı: 3, 2008, ss.387-404.

²⁵ Victor Ricciardi ve Helen K. Simon, 2000, Erişim: 27 Kasım 2013

http://papers.ssrn.com/Sol3/papers.cfm?abstract_id=256754

²⁶ Ali Ceylan ve Turhan Korkmaz, *Sermaye Piyasası ve Menkul Değer Analizi*, Ekin Kitabevi, Bursa 2006, s. 267.

Bu stratejinin amacı, belirli aralıklarla tutarlı yatırımlar yapılmasına dayanmaktadır.²⁷

- Analiz Yöntemlerine Dayanan Strateji: Bu stratejiyi temel ve teknik analiz yöntemlerini kullanan yatırımcılar tercih etmektedir. Teknik analiz, genel olarak düşünülen projenin teknik olarak yapılabilirliğini incelemeyi amaçlar.²⁸
- Değişken Oran Stratejisi: Bu yöntem sabit oran stratejisinin daha geliştirilmiş şeklidir. Oranlar daha esnek olarak belirlenmiştir. Başlangıçta belirlenmiş olan oranlar fiyat yükseldiğinde ya da düştüğünde yatırımcının lehine olacak şekilde değiştirilebilmektedir.²⁹

İyi bir stratejinin en büyük faydası, hatalı alınabilecek kararlarda riskleri minimuma indirmesidir. Bu bağlamda, yatırımcıların gereksinim duyduğu stratejinin avantajlarından bazıları şu şekilde sıralanmaktadır.

Stratejinin Avantajları;

- Strateji, işletmenin ortak hedefler doğrultusunda hareket etmesine ve işletmenin her bir birimi arasında koordinasyon sağlanmasına yardımcı olur.³⁰
- İşletmeye belirli bir yönetim politikası kazandırarak belirsizliklerden ve değişkenlerden en az etkilenmesini sağlar.³¹

1.2. Yatırımcı Davranışlarını İnceleyen Çalışmalar

Finans literatüründe yatırımcı davranışlarını inceleyen ampirik çalışmalarda; ekonomik, politik ve sosyal çevredeki değişiklik ekseninde yatırımcıların piyasaya bakış açıları, beklentileri ve stratejik kararlar alma sürecinde nasıl etkilendiği incelenmektedir.³²

²⁷ Ceylan ve Korkmaz, s. 267

²⁸ H. Sariaslan, *Kaynak Dağılımında Doğrusal Programlama*, Turhan Kitabevi, Ankara 2006, s. 35.

²⁹ M. Baha Karan, *Yatırım Analizi ve Portföy Yönetimi*, Gazi Kitabevi 2004, s. 711

³⁰ C. Üzün, *Stratejik Yönetim ve Halkla İlişkiler*, Eylül Yayınları, İzmir 2000, s. 10.

³¹ Sait Aşgın, *Stratejik Yönetim Kitabı*, İçişleri Bakanlığı, Ankara 2008, s. 14.

³² Fikret Başkaya, *Sömürgecilik Emperyalizm Küreselleşme*, Özgür Üniversite Kitaplığı, Ankara 2003, s. 84.

Yatırımcı davranışlarına sosyal psikoloji açısından bakıldığında; bireylerde doğuştan gelen ve sonradan ihtiyaç duyulan nedenlerle, birlikte yaşama isteği tarihin ilk zamanlarından beri süregelen bir seçimdir. Topluluk ihtiyacı toplumsal şartları meydana getirmiştir. Sosyal psikoloji de bu toplumsal şartların insanlar üzerindeki etkilerini araştıran disiplinler arası bir alandır. Davranışsal finansın insanların her zaman rasyonel davranamayacakları şeklinde öne sürdüğü savı sosyal psikoloji de destekler.³³

Davranışsal finans ile antropoloji arasındaki bağ ise, antropolojinin ekonomi ve sosyal yaşamı birleştirdiği ekonomik antropoloji dalı nedeniyledir.³⁴

Yukarıda yer alan tanımlardan da anlaşıldığı üzere yatırımcıların piyasaya bakış açıları, beklentileri ve stratejik kararları bilimin birçok dalıyla etkileşim halindedir.

1.2.1. Yatırımcı Davranışlarını Etkileyen Faktörler

Yatırımcılar kişisel yetenekleri konusunda aşırı güvene sahip olabilmektedirler. Kendine inanma önyargısı, aşırı güvenin nedenidir.³⁵

Yatırımcılarda sıkça görülen bu eğilim, başarılı oldukları durumda bunun kendi öngörülerinin bir sonucu olduğuna inanmaları, başarısız oldukları takdirde ise kötü şansa bağlamaları eğilimi bir kuralmışçasına sürekli uygulanmaktadır. Bunun sonucunda yatırımcı zeki olduğu hissine kapılarak aşırı güven duygusuna sahip olacaktır.³⁶

Genel olarak, insanlar kendi öngörülerinin kesinliği konusunda emindirler. Bunu, yapılmış olan bir araştırma ile örneklendirmek gerekirse; yatırımcılardan belirli bir zaman diliminde, borsada endeksin en fazla ne kadar yükselebileceğini tahmin etmeleri istenmiştir. Tahminlerinin doğru veriler olduğunu ifade eden %90'lık bir grubun %20'sinin tahminlerinde yanıldığı ortaya çıkmıştır. Bu durum, sadece

³³ Özcan (2011a), s.15.

³⁴ Ekrem Tufan, *Davranışsal Finans*, İmaj Yayınevi, Ankara 2008, s. 51.

³⁵ Adem Anbar ve Melek Eker, 'Bireysel Yatırımcıların Finansal Risk Algılamalarını Etkileyen Demografik ve Sosyoekonomik Faktörler', *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt: 5, sayı: 9, 2009, s.132.

³⁶ Nicholas Barberis, *'Prospect Theory Applications in Finance'*, Yale University, 2011, Erişim: 27 Kasım 2013, http://faculty.som.yale.edu/nicholasbarberis/berkeley_2011b.pdf

borsayla ilgili tahminlerle sınırlı kalmamaktadır. Bireyler aşırı özgüvenle ve oldukça emin hareket etmeleri halinde, her an kötü sürprizlerle karşılaşabileceklerini göz ardı etmektedirler.³⁷

Kısaca yatırımcıların risk algılamaları, getiri istekleri, piyasa algılamaları farklı farklıdır ve dahası profesyonelce değildir. Bireylerde kendi yeteneklerini üstün görme eğilimi vardır. Kendilerine olan aşırı güven nedeniyle bireyler elde ettikleri iyi sonuçları yeteneklerinin bir sonucu olarak görürken, olumsuz sonuçlarını dışsal faktörlere, örneğin kötü şansa bağlamaktadırlar.

Bireysel yatırımcılar piyasanın temelini temsil ederler. Yatırımcılar yatırımlarından ilerde iyi getiri elde etmek isterler. Yatırımcıların yatırım tercihlerini belirleyen bu beklentiler, kişilik özellikleri ve davranış biçimlerine göre şekillenir.³⁸

Davranışsal finans bu durumu yatırımcıların nasıl davrandıklarını anlamlandırmaya çalışarak açıklamaktadır. Davranışsal finans yatırımcıların, yatırım kararlarını alırken neleri dikkate aldıklarını, başka hangi değişkenleri göz önünde bulundurduklarını ve yatırımcıyı tatmin eden kararların neler olduğunu incelemektedir.³⁹

1.2.1.1. Yatırımcı Davranışlarını Etkileyen Ekonomik Faktörler

Yatırımcılar finansal olanaklarını yatırımlara yöneltirken çeşitli faktörlere önem verirler. Sermayeyi korumak, sermayede artışı sağlamak ve yüksek bir gelir elde etmek bu faktörlere örnek olarak verilebilir. Yatırımcıların kazanç elde etme isteği yatırım amaçlarını etkileyen önemli bir etkidir, bunu devamlı ve belirli bir yatırım geliri sağlama isteği ile gerçekleştirirler.⁴⁰

Bireysel yatırımcılar, sermaye piyasası için tarafların en önemlisi yani temel direğidir. Bireysel yatırımcılar ister uzun vadeli düşünen yatırımcılar ister konuya

³⁷ Ali Yörükoğlu, *Davranışsal Finans*, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Sermaye Piyasası ve Borsa Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2011 s.15.

³⁸ Gültekin Rodoplu, *Para ve Sermaye Piyasaları*, Tuğra Ofset, Isparta 2002, s. 143.

³⁹ Ekrem Tufan, s.51.

⁴⁰ Hayrettin Usul, vd., 'Bireysel Yatırımcıların Hisse Senedi Edinimine Etki Eden Sosyo-Ekonomik Etkenler', *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, cilt:3, sayı: 19, 2002, ss. 135-150.

kısa vadeli yaklaşan, al-sat mantığı ile hareket eden yatırımcılar olsun, sermaye piyasasının vazgeçilmez unsurlarıdır. Ancak bireysel yatırımcıların varlığı durumunda sermaye piyasası araçları bir anlam ifade eder. Bireysel yatırımcıların ilgi duymadığı bir piyasada canlı ve sağlıklı bir görünüm oluşmaz ve piyasa diğer taraflar açısından da verimlilik arz etmez.⁴¹

1.2.1.2. Yatırımcı Davranışlarını Etkileyen Ekonomik Olmayan Faktörler

Yatırımcıları etkileyen ekonomik olmayan en önemli faktörlerin başında bilişsel ön yargılar ve psikolojik faktörler gelmektedir.⁴²

Beklenti teorisinin ortaya çıkışı ile davranışsal finans alanına giren bu kavramlar, yatırımcı davranışlarını konu alan araştırmalarda elde edilen ve davranışsal finans literatüründe yer alan önemli konulardandır.⁴³

Piyasalarda gerçekleşen dengesiz faaliyetlerin temel kaynağı yatırımcı davranışlarının piyasaya etkileridir. Bu durumun temeli ise önyargılara ve duygulara dayanmaktadır. Yatırımcıların gösterdiği eğilim çeşitleri; kendini aldatma eğilimi, aşırı güven ve aşırı iyimserlik, hataları yanlış değerlendirme, sonucu bildiğini düşünme, kaybetmekten kaçma, zihinsel muhasebe, tutuculuk, duygusal eğilimler, pişmanlıktan kaçma, belirsizlikten kaçma, hayal kırıklığından kaçma, oto-kontrol, sosyal eğilimler, sürü davranışı, muhafazakârlık gibi birçok şekilde adlandırılabilir.

1.2.2. Yatırımcıların Yerel Piyasadaki Eğilimleri

Eğilim, toplum genelinin uzun bir süre ilgi gösterdiği ve yöneldiği bir durumdur. Bireysel ve toplumsal eğilimler vardır. Yatırımcı eğilimlerinin finans piyasaları üzerindeki etkisi davranışsal finansın konuları arasındadır.⁴⁴

Genel olarak insana özgü duygu ve davranışlar yatırım kararlarını etkilemekte ve rasyonel olmayan davranışlara yol açmaktadır. Davranışsal finans genel olarak,

⁴¹ Osman Barak, *Davranışsal Finans Teori ve Uygulama*, Gazi Kitabevi, Ankara 2008, s. 31.

⁴² Serpil Döm, *Yatırımcı Psikolojisi*, Değişim Yayınları, İstanbul 2003, s. 20.

⁴³ Barak, a.g.e., s.31

⁴⁴ Usul, vd., s.135.

yatırımcıların önyargıları ve problemleri nedeniyle oluşan hatalı kararlara ilişkin yatırımcıların nasıl davranması gerektiği konusunda fikirler üretir.⁴⁵

Sürü davranışı, aşırı güven, akli muhasebeleştirme, pişmanlıktan kaçınma, aşırı ve düşük reaksiyon, fiyatlar, yatırımcı psikolojisi ile bilişsel önyargıları gibi ortaya çıkan yatırımcı davranışını etkileyen eğilimler, davranışsal finansın ilgi alanı içerisindedir. Bu bölümde yukarıda yer alan alt başlıklar detaylı olarak incelenecektir.

1.2.2.1. Sürü Davranışı ve Çeşitleri

Sürü davranışları finansal piyasaların var oluşu ile eş zamanlı olarak süre gelen bir kavramdır. 17. yüzyılda ortaya çıkan lale çılgınlığından, dünya borsalarında 1974-1982 yılında görülen sert dalgalanmaya, 1980'lerde Japonya'da borsa ve emlak piyasasında oluşan aşırı değerlemeye ve 2000 yılında oluşan medya ve Telekom köpüğüne kadar, finansal piyasalarda aşırı değerlendirme ve beraberindeki çöküşü ya da yükselişi genel olarak sürü davranışları ile açıklanmıştır.⁴⁶

Sürü davranışı, büyük bir grup yatırımcının kendi bilgilerinden bağımsız bir şekilde diğer yatırımcılara ilişkin gözlemlerine dayanarak aynı yatırım seçimini yapmasıdır. Bir yatırım kararının sürü davranışına uyması için, bir yatırımcının gerçekleştirdiği bir davranışı diğer yatırımcıların da aynı davranışı gösterdiğini bilmesi halinde gerçekleştirmesidir.⁴⁷

1.2.2.2. Aşırı Güven

Aşırı güven, kişinin bilgisine olması gerekenden daha fazla güven duymasıdır. Aşırı güven yatırım kararlarının olumsuz yönde yönlendirilmesine neden olabilmektedir. Bu durumun sonucunda, yatırımcılarda aşırı güven ile daha fazla risk alma durumu gözlemlenmektedir.⁴⁸

⁴⁵ Yılmaz Bayar ve Cüneyt Kılıç, s.19.

⁴⁶ Müjdat Ede, *Davranışsal finans ve bireysel yatırımcı davranışları üzerine ampirik bir uygulama*, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2007, s. 90.

⁴⁷ Alfred Rappaport ve Michael J. Mauboussin, 'Pitfalls to Avoid', *Working Paper*, 2001, s.1.

⁴⁸ Numan, Ülkü, 'Finansta Davranış Teorileri ve İMKB'nin Dezenflasyon Programının Başlangıcında Fiyat Davranışı', *İMKB Dergisi*, cilt: 5, sayı: 17 Ocak/Şubat/Mart, 2001, s. 107.

1.2.2.3. Akli Muhasebeleştirme

Akli (zihinsel) muhasebe kavramını ortaya atan ilk bilim adamı Richard Thaler' dır. Büyük işletmelerden bireysel işletmelere kadar her işletmede muhasebe sistemleri bulunmaktadır. Bireyler de işletmelere benzer şekilde kararlarını ayrı zihinsel hesaplara kaydetmektedir. Akli (zihinsel) hesaba kaydedildikten sonra, yatırımcının zihninde yer eden karar yatırım kararını etkilemektedir.⁴⁹

1.2.2.4. Pişmanlıktan Kaçınma

Pişmanlık doğru kararı vermiş olmamaktan dolayı hissedilen duygu olarak tanımlanmaktadır. Pişmanlık, insanların kararlarını da etkileyebilmektedir. İnsanlar, zarar etmeye ya da başarısızlıklarını kabul etmeye pek alışık değildirler. Pişmanlıktan kaçma duygusu, yatırımcıları sürü davranışında bulunmaya iter.⁵⁰

1.2.2.5. Aşırı Reaksiyon ve Düşük Reaksiyon

Yatırımcıların piyasadaki hareketlere karşı gösterdikleri aşırı ya da düşük reaksiyonun en temel nedeni yatırımcı duyarlılığıdır. Yatırımcı duyarlılığı, yatırımcı beklentilerinin ve bu beklentilerden oluşan bilginin piyasa işlemlerine yansımalarıdır. İlk olarak De Bondt ve Thaler (1985-1987) tarafından araştırılan bu davranış biçimine göre yatırımcıların hem iyi haberlere hem de kötü haberlere aşırı tepki verdikleri varsayılır. Kısaca aşırı reaksiyon hipotezi, yatırımcıların beklenmedik ve dramatik olaylara aşırı tepki gösterdiğini ileri sürmektedir.⁵¹

Düşük reaksiyon kavramı, finans alanında ilk kez Ball ve Brown tarafından 1986 yılında kullanılmıştır. Düşük reaksiyon, piyasada yayılan yatırım ile ilgili duyum vb. haberlere gereğinden daha az reaksiyon veren yatırımcı davranışıdır. Düşük reaksiyonun psikolojik nedeninin 'tutuculuk' olduğu belirtilmektedir. Tutuculuk,

⁴⁹ Sinem Sefil ve H. Kutay Çilingiroğlu, 'Davranışsal Finansın Temelleri: Karar Vermenin Bilişsel ve Duygusal Eğilimleri', *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt:10, sayı:19 Bahar 2011, s.256.

⁵⁰*Davranışsal Finans*, Erişim: 17 Kasım 2013, http://iibfdergi.kafkas.edu.tr/wp-content/pdf/c4s6/kauibf_c4_s6_2013.pdf

⁵¹Serpil Canbaş ve Serkan Yılmaz Kandır, 'Yatırımcı Duyarlılığının İMKB Sektör Getirileri Üzerindeki Etkisi', *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, cilt: 22, sayı: 2, 2007, s.6.

bireylerin yeni gelişmelerle karşılaştıklarında inançlarını değiştirmekte yavaş kalmalarını ifade etmektedir. Tutucu yatırımcılar, firmaların açıklamaları karşısında kısmen tepki vermekte ve değerlendirmelerini kısmen değiştirmektedirler.⁵²

1.2.2.6. Fiyatlar ve Yatırımcı Psikolojisi

Yatırımcı psikolojisi, finansal piyasalarda oldukça çeşitlidir. Davranışsal finans alanında yatırımcı psikolojisi incelendiğinde gerçek hayatta yatırımcıların karar verirken kendilerine sadece ekonomik ve finansal verileri ölçüt almadıklarını aynı zamanda kişisel görüşleri, geçmiş deneyimleri, olaylara ilişkin farklı bakış açılarının da bu kararlarda etkili olduğu gözlemlenmektedir. Her yatırımcı farklı faktörlerden etkilenir. Bu nedenle yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyen psikolojik ve sosyo-psikolojik faktörleri de incelemek yatırımcıların tutumunu çözümlenmekte yardımcı olabilmektedir. Fakat yatırımcıların ekonomik kararlarının temelinde rekabet etkili olmaktadır.⁵³

Klasik finans teorisine göre, piyasalarda yer alan yatırımcılar arasındaki rekabet, fiyatların rasyonel şekilde oluştuğu ve beklenen getirinin sistematik riske dayalı olduğu bir denge sağlar. Kimi yatırımcılar rasyonellikten uzak olsa bile bunların taleplerinin aralarında denge sağlayacağı varsayılır.⁵⁴

1.2.2.7. Yatırımcı İnançları

Yatırımcıları rasyonaliteden uzaklaştıran ve bu durumu etkileyen en önemli farklılık yatırımcı inançlarının varlığıdır. Bilişsel psikologlar ve davranışsal araştırmacılar tarafından devamlı olarak insanların karar verme sürecinin; halen sistematik ve irrasyonel eğilimlere maruz kaldığına dair kanıtlar açıkça ortaya konulmaktadır. Bu bilişsel önyargıların sadece eğitimsiz ve zeki olmayan insanlarla sınırlı olmayıp; toplumun bütün kesimlerini anlaşılabilir bir tutarlılık ve devamlılıkla etkilediği öne sürülmektedir. Bireyler için psikolojik oluşumun bu çeşidi Kahneman ve

⁵² Canbaş ve Kandır, a.g.m., s.6

⁵³ Engin Küçükşille, *Optimal Portföy Oluşturmaya Davranışsal Bir Yaklaşım*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta 2004, s.29.

⁵⁴ M. Baker ve W. Jeffrey, 'Investor Sentiment and The Cross Section of Stock Returns', *NBER Working Papers Series*, 2004, s.19.

Tversky'nin 1974 – 1979 yılları arasında yürüttükleri çalışmalarda bilişsel önyargılar (cognitive biases) olarak adlandırılmıştır.⁵⁵

1.3. Yerel Yatırımcı Türleri

Bu çalışmada piyasada yer alan yerel yatırımcı türleri şu üç kapsamda ele alınacaktır:

- Piyasaya Bakış Açısına Göre
- Riske Bakış Açısına Göre
- Piyasadaki Amacına Göre

Bu kapsamda, yerel yatırımcı türleri ve bu yatırımcıların piyasadaki davranışları aşağıda ayrıntılı olarak incelenmiştir.

1.3.1. Piyasaya Bakış Açısına Göre

Finansal piyasalarda yer alan bazı yatırımcıların rasyonel olmadığı ve duygusal kararlar alabildiği söylenebilir. Yatırımcılar, bazen gerçek bilgi yerine söylentilere göre de yatırım yapabilmektedirler. Bu yüzden de piyasaya ilişkin bilgilere gerekenden az veya fazla tepki verebilmektedirler. Bu tür davranışlar finans piyasalarında bir risk kaynağı haline gelebilmektedir. Bu yüzden piyasada yer alan bazı yatırımcılar, değişen şartlara göre yatırım davranışlarını ve yatırım kararlarını değiştirebilmektedirler.⁵⁶

1.3.2. Riske Bakış Açısına Göre

Piyasada yatırımcılar bilgi, deneyim, kişisel nedenler gibi sebepler ile farklı riskler üstlenmektedir. Bu nedenle de piyasada yer alan yatırımcıların davranış ve yatırım kararlarında farklılaşmalar oluşmaktadır ve aşağıda belirtilen farklı yatırımcı tipleri ortaya çıkmaktadır. Bu farklı grup yatırımcıların piyasadaki risk algılamaları farklılık göstermektedir.

- Savunmacı Yatırımcı
- Girişimci Yatırımcı

⁵⁵ Hale Akın, *Menkul Kıymet Portföy Yatırımlarında Davranışsal Finans Yönteminin Kullanılması Ve Bir Uygulama Örneği*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2009, s. 99.

⁵⁶ Canbaş ve Kandır, a.g.m. s.220

Savunmacı yatırımcı (pasif yatırımcı), güvence arayan ve zahmetten kaçan yatırımcı türü olarak tanımlanmaktadır. Bu tür yatırımcılar; güvenilir, seçimi basit ve yeteri kadar hoşnut edici getiri potansiyeli olan pay senetlerini seçmektedirler. Yatırımcının güvenliği için taleplerindeki bazı değişiklikler ise tamamen rasyoneldir. Girişimci yatırımcı saldırgan olarak da bilinen, diğer yatırımcılara göre gelir beklentisi daha yüksek olan bir yatırımcı türüdür. Bu tür yatırımcılar dikkat ve çabasını, sıradan sonuçlardan biraz daha iyisini yapmaya harcamaktadırlar.⁵⁷

1.3.3. Piyasadaki Amacına Göre

Piyasada yatırımcılar farklı amaçlarla yatırım yapmaktadırlar. Bu nedenle de piyasada yer alan yatırımcıların davranış ve yatırım kararlarında farklılaşmalar olmaktadır. Yatırımcılar piyasadaki amaçlarına göre, galipler ve faydacılar olmak üzere iki farklı grupta ele alınmıştır.

Galipler; pay senedi piyasasına getiri elde etmek için girmişlerdir. Başarılı yatırım yapmanın gerektirdiği becerilere sahiptirler. Başkalarından daha iyi pay senedi, daha iyi portföy seçmektedirler. Zamanlamaları daha iyidir, daha iyi pazarlık yaparlar, daha hızlı davranırlar, işlerine daha iyi konsantre olurlar ve elde ettikleri bilgiyi daha etkili bir şekilde kullanmasını bilirler.⁵⁸

Faydacıların ise piyasalardaki asıl amacı kâr elde etmek değildir. Faydacılar için piyasalarda alıp satmanın verdiği heyecan ve eğlence daha önemlidir. Bu tür yatırımcılar piyasada genellikle para kaybetmektedirler. Çünkü yakaladıkları fırsatların en mükemmel şekilde sonuçlanacağını umut etmektedirler. Ancak galiplerin böyle romantik amaçları yoktur. Piyasadaki yatırımcıların büyük bir çoğunluğu ise başarılı yatırım yapmak için gereken bilgi ve kaynaklardan yoksundur. Devamlı kaybederler ve bunun nedenlerini ya anlayamazlar ya da anlamaya çalışmazlar.⁵⁹

⁵⁷ Andrei Shleifer ve Lawrence H. Summers, 'The Noise Trader Approach to Finance', Journal of Economic Perspectives, 4(2):23, 1990, s. 17.

⁵⁸Ali Perşembe, 'Hisse Senedi Almak', Dünya Gazetesi, Ağustos, 2006, Erişim: 29 Kasım 2013 <http://www.persembe.com/MAKALE/Makale2.htm>

⁵⁹Perşembe, a.g.m., s. 5

1.4. Psikolojik Algılama ile Strateji Arasındaki İlişki

Yatırımcıların pazar algılamaları birbirinden farklıdır. Bu duruma etki eden faktörlerin başında psikolojik ve demografik özellikler gelmektedir. Yatırımcı algısının, stratejik kararları üzerindeki etkilerinin incelenmesi oldukça önemlidir. Çünkü yatırımcı psikolojisi, finansal piyasalarda oldukça etkilidir.

Psikolojik analizler insanların psikolojik karakterlerini ortaya koymaktadır. Bu analizler sayesinde yatırımcıların kişiliklerine ve ihtiyaçlarına göre yatırımcılar sınıflandırılabilir. Bu konuda yapılmış bilimsel çalışma ve modeller bulunmaktadır. Hızla artarak değişen rekabet koşulları ve tüketici beklentilerindeki değişimler yatırımcıları büyük ölçüde etkilemektedir.⁶⁰

Rekabet ortamında birçok yatırımcı, hayatı boyunca risk-getiri tercihlerine göre birçok portföy oluşturur. Bazen bu portföy en uygun portföy olamamaktadır. Portföy oluşturmadaki ana neden, yatırımcının amaçladığı risk-getiri bileşenine ulaşma arzusudur.⁶¹

Gerçek hayatta yatırımcılar karar verirken kendilerine sadece ekonomik veya finansal göstergeleri rehber edinmezler, aynı zamanda kendi iç dünyaları, geçmiş deneyimleri ve olaylara bakış açıları da aldıkları kararlarda etkili olmaktadır.⁶²

1.4.1. Yatırımcı Psikolojisini İnceleyen Çalışmalar

Bernewall, 'İkili Model' araştırmasında yatırımcıları aktif ve pasif olmak üzere iki grupta ele almıştır. Bernewall'in pasif yatırımcısı, riske girmeden kendi sermayesiyle değil de başkalarının sermayesiyle ya da miras yoluyla servet elde eden bireylerdir. Risk almayı sevmezler ve emniyete çok önem verirler. Pasif yatırımcılar genellikle bir yere bağlıdır. Bu yatırımcı türüne, gazeteciler, bankerler, miras sahipleri,

⁶⁰ Tuncer Asunakutlu ve Safran Barış, *Stratejik yönetim açısından kriz kaynaklarına ilişkin bir değerlendirme*, s.1.

⁶¹ Fatih Sargin, 'Üstün Performans Sağlayan Optimum Portföyleri Oluşturma: Geleceğin Beklentilere Dahil Edilmesi', 2010, Erişim: 29 Kasım 2013, <http://fatihsgargin.wordpress.com/2010/02/04/ustun-performans-saglayan-optimum-portfoyleleri-olusturma-gelecegin-beklentilere-dahil-edilmesi/>

⁶² Berna Taner ve Cenk Akkaya, 'Yatırımcı Psikolojisi ve Davranışsal Finans Yaklaşımı', *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, cilt: 27, sayı:4, Temmuz 2005, s.47

siyasetçiler örnek verilebilir. Pasif yatırımcılar, danışmanlar tarafından yönetilmeye uygundur ve güvenmek eğilimindedirler.⁶³

Yatırımcılar yetenekleri konusunda da aşırı güvene sahip olabilmektedirler. Kendine aşırı güven yatırım kararlarının hatalı sonuçlar doğurmasına neden olabilmektedir. Buna piyasada gereğinden fazla alım satım işlemi yapma durumu örnek verilebilir. Yapılan araştırmalar sonucunda piyasada çok fazla işlem yapan, portföyünü sürekli değiştiren yatırımcıların daha kötü performans gösterdikleri görülmüştür.⁶⁴

Daniel, Hirshleifer ve Subrahmanyam'ın 1998 senesinde yaptıkları bir araştırmaya göre, insanların kendi kaynaklarından topladıkları bilgiye daha fazla değer verdikleri görülmüştür. Yatırımcılar kamuya açıklanan mali tablolar gibi herkes tarafından bilinen bilgileri önemsemeyen, piyasada şirketler hakkında konuşulan ve kesin olduğu bilinmeyen tüyolara daha fazla önem vermektedirler.⁶⁵

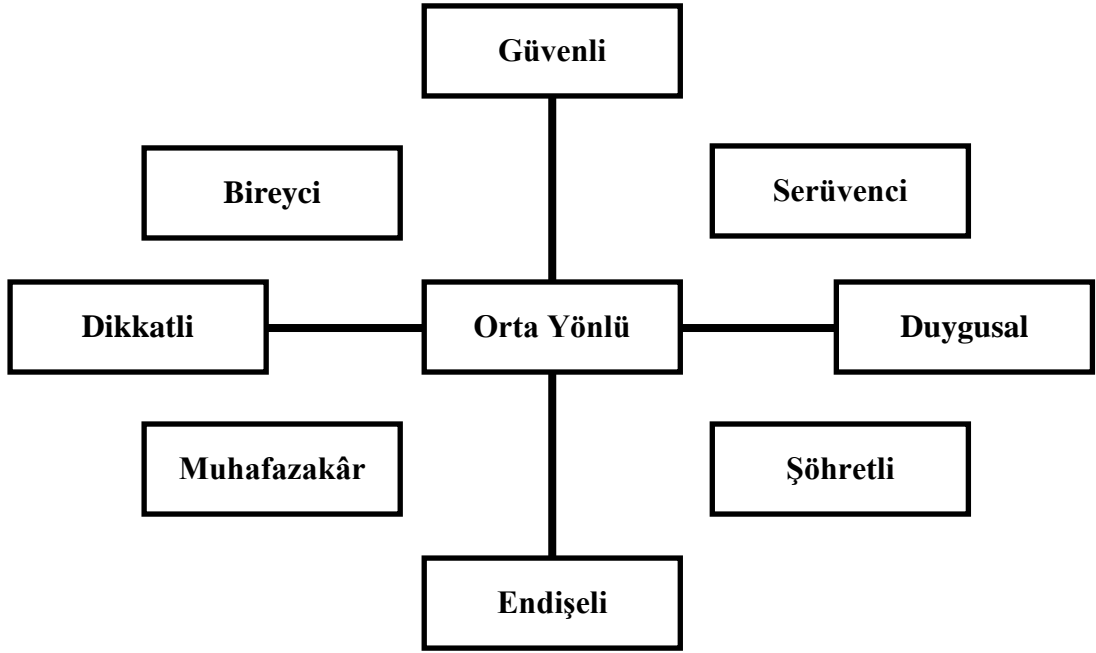
Genel itibariyle yatırımcılar çeşitli özelliklere sahiptirler. Bailard, Biehl ve Kaiser' in beşli modeline göre yatırımcı kişilikleri sınıflandırılmıştır. Bunlar serüvenci, şöhretli, bireyci, muhafazakâr ve orta yönlüdür.

⁶³ Mehmet B. Karan, *Yatırım Analizi ve Portföy Yönetimi*, Ankara, Gazi Kitabevi, 2004. s.701

⁶⁴ Brad M. Barber ve Terrance Odean, 'Boys Will Be Boys: Gender, Overconfidence, and Common Stock Investment', 2001, s. 116, Erişim: 29 Kasım 2014. <http://faculty.haas.berkeley.edu/odean/papers/gender/BoysWillBeBoys.pdf> Quarterly Journal of Economics

⁶⁵ Faruk Bostancı, '*Davranışçı Finans Yeterlilik Etüdü*', S.P.K. Yayın No:57, Ankara, 2003, s.16, Erişim: 29 Kasım 2013. <http://www.spk.gov.tr/yayin.aspx?type=yay02>

Şekil 1.3: Yatırımcıların Kişisel Özellikleri

Kaynak: Kaiser, W. Ronald, 'Individual Investor', *Managing Investment Portfolios*, Edited By: John L. Maginn, Donald L. Tuttle, Warren, Gorham&Lamot, Boston New York, 1990, s.46

Bu yatırımcı kişilikleri ele alındığında;

- Bireyci ve serüvenci yatırım kişilikleri güvenlidir.
- Muhafazakâr ve şöhretli yatırım kişilikleri endişelidir.
- Bireyci ve muhafazakâr yatırım kişilikleri dikkatlidir.
- Serüvenci ve şöhretli yatırım kişilikleri duygusaldır.⁶⁶

1.4.2. Yatırımcı Psikolojisinin Yatırımcı Davranışını Etkilediğini İleri Süren Çalışmalar

Davranış, ekonominin işleyişi içerisinde bireylerin yaptıkları tercihlerdir. Bireysel ve toplumsal olarak farklı davranış biçimleri vardır. Bu durum piyasada yatırımcıların aşırı ya da düşük reaksiyon göstermelerine neden olabilmektedir. Davranışsal finans, yatırımcıların hem kendi hatalarını hem de diğer hataları fark etmesine yardımcı olabilmektedir.⁶⁷

⁶⁶ Mehmet B. Karan, *Yatırım Analizi ve Portföy Yönetimi*, Ankara, Gazi Kitabevi, 2001, s. 9.

⁶⁷ Filiz Baloğlu, 'Rasyonalite ve Ekonomik Sosyoloji', *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, s. 26, 2000.

Glaserneoth'e göre davranışsal finans modelleri genellikle rasyonel modellerin yeterli açıklama sağlayamadığı zamanlarda yatırımcı davranışını açıklamak için geliştirilmiştir.⁶⁸

Olsen'e göre de 'davranışsal finans', davranışı veya karar vermeyi hatalı veya önyargılı olarak tanımlamaya çalışmaz. Psikolojik karar süreçlerinin sistematik finansal piyasalardaki uygulamalarını anlamaya ve tahmin etmeye çalışır. Finansal piyasada davranışın sistematik etkilerinin olmasının, olası davranışsal karar verme özelliklerinin belirlenmesinde etkili olduğunu ifade etmiştir.⁶⁹

Yatırımcı psikolojisinin belirlenmesinde etkili olduğunu öne süren beklenti teorisi, Kahneman ve Tversky (1979) tarafından ortaya konulmuştur. Bu teoriye göre yatırım kararlarında yatırımcıların psikolojisi etkili olmaktadır. Çalışmanın son bölümünde yer alan anket araştırmasında Kahneman ve Tversky'nin gerçekleştirdikleri çalışmaya uygun bir anket yapılmıştır.

Örneğin Kahneman ve Tversky'nin çalışmasında deneklere iki seçenek sunulmuştur: Birinci seçenekte, 7.500 dolarlık kesin bir kayba katlanmaları istenmiştir. İkinci seçenekte ise %75 olasılıkla 10.000 dolar kaybetme veya %25 olasılıkla 10.000 dolar kazanma imkânı sunulmuştur. Her iki seçenekte de beklenen kayıp 7.500 dolar olduğu halde deneklerin büyük kısmı ikinci seçeneği tercih etmiştir. Beklenen fayda teorisinin (BFT) bu iki seçenek karşısında kayıtsız kalacağı açıktır, çünkü her iki seçenekte de beklenen kayıp aynıdır: 7.500 dolar. Ancak KTBT' nin üstünlüğü burada ortaya çıkmaktadır. İnsanlar kaybetmeyi sevmemektedir. İkinci seçenek onlara kaybetmeme şansını sunmaktadır. Kahneman ve Tversky yaptıkları ölçümlerde, aynı düzeydeki kayıp ve kazancın bireyler üzerindeki etkisini incelemişler ve kaybın kazançtan iki buçuk kez daha fazla etki yarattığını belirlemişlerdir.⁷⁰

⁶⁸ Melena Johnsson, vd., Behavior Finance and The Change of Investor Behavior During and after The Speculative Bubble at The End of 1990s, Master Thesis Lund University, 2002, s.2.

⁶⁹ Tony Brabazon, Behavioural Finance: A New Sunrise or a False Dawn?, University of Limerick, 2000, s.2.

⁷⁰ Daniel Kahneman ve Amos Tversky, 'Prospect Theory: An Analysis of Decision Under Risk', Econometrica, 1979, sayı: 47, s. 263.

1.4.3. Sosyo-Kültürel Faktörler ve Yatırım Kararları Üzerindeki Etkisi

Yatırımcıyı yatırıma yönelten temel etkenlerden bir tanesi de sosyo-kültürel etkenlerdir. Yatırımcıların aldığı eğitim ve yaşadığı çevre önemli bir faktördür. Yatırımcının sosyo-kültürel durumu, yatırımcının karar verme sürecini de etkilemektedir. Yatırımcının stratejik kararlarında etkili olabilecek diğer faktörler de çevresel etkenlerdir. Bunlar; kültürel durum, yatırımcının sosyal statüsü, iş ve aile ilişkisidir.⁷¹

Kültür; bir toplumu niteleyen genel bir davranış biçimi, entelektüel ve sosyal mirastır. Kültürel değerler nesilden nesile geçerken, toplumun genç bireyleri de bu değerleri sosyalleşme süreci içinde öğrenmektedirler. Bu nedenle bireylerin tutum ve düşünceleri, büyük ölçüde içinde yaşadığı kültürü yansıtmaktadır.⁷²

Yatırımcının yaşı, cinsiyeti, eğitim düzeyi ve mesleki durumu gibi faktörler karar alma sürecinde yatırımcının hareketlerini belirler. Bu çalışmada yapılan ankette yatırımcılara bu durumu belirlemek için gerekli sorular sorulmuştur.

⁷¹ Küçükşille, a.g.m., s. 33

⁷² İkbal Aksulu, *Tüketicinin Sosyo-Ekonomik ve Demografik Özellikleri ve Marka Seçimi Davranışları Üzerindeki Etkileri*, İlkem Ofset, İzmir, 1993, s. 27

BÖLÜM 2

DAVRANIŞSAL FİNANS İLE STRATEJİK KARARLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN YEREL PİYASALARDA ETKİLERİ

2.1. Yatırımcı Duyarlılığı

Yatırımcılar, çoğu zaman bilgiden çok söylentilere göre yatırım yapmakta, bazen de edinilen doğru bilgilerden etkilenip az veya çok reaksiyon göstermektedirler. Bu da piyasalarda yatırım yapan yatırımcıların rasyonel olmayıp duygusal kararlar da alabildiklerini göstermektedir. Bu tür davranışlar yatırımcılar için finansal bir risk haline gelebilmektedir.

Bazı çalışmalar, yatırımcı duyarlılığındaki sapmayı spekülative olarak tanımlarken, bazıları da yatırımcıların irrasyonel davranışları olduğunu ifade etmektedir. Spekülative yorumlar; bir kıymetin olması gereken değerden, bir iyimserlik veya kötümserlik dalgasını izleyen getiri beklentilerinin neden olduğu bir sapma olarak tanımlanmaktadır. Bu konu hakkında yapılan ampirik çalışmalar bunu ‘gürültü (noise)’ ve ‘yatırımcı duyarlılığı (investor sentiment)’ olarak tanımlamaktadır.⁷³

2.1.1. Yerel Piyasalarda Yatırımcı Duyarlılığı Kavramı

Yatırımcıların stratejik yatırım kararı almasında etkili olan faktörlerden psikolojik kaygılar, yatırımcı duyarlılığını etkilemektedir. Geleceğin belirsizliği yatırımcıların sağlıklı kararlar almasını ve doğru öngörülerde bulunmasını engellemektedir. Bu nedenle yatırımcılar daha duyarlı olup işletmenin gelecek planlarına ve stratejik kararlarına günümüzde daha fazla önem vermektedirler.

2.1.2. Yatırımcı Duyarlılığı ile İlgili Çalışmalar

Bu başlık altında, yatırımcıların duygu ve düşünceleri ile piyasalar arasındaki ilişki, kısaca finansal piyasalardaki yatırımcı duyarlılığının yatırımlar üzerindeki etkisine ilişkin yapılmış çalışmalara değinilmektedir.

Piyasa ile yatırımcıların duygu düzeyleri arasındaki ilişkinin varlığı ve düzeyi, yatırımcı duygu ve düşüncelerinden yararlanılarak yapılması planlanan yatırımları

⁷³ Ede, a.g.e., s. 70.

tahmin etmeye imkân vermektedir. Yatırımcı duygu ve düşünceleri veya bir diğer ifadeyle yatırımcı duyarlılığı, yatırımcı davranışı ve önyargıları hakkında bilgi ve tahmin sağlarken bu önyargıları kullanarak kazanç sağlanmasına da imkân vermektedir. Yatırımcı duyarlılıklarını kullanarak hisse getirilerini tahmin etmeye çalışan araştırmacılardan en dikkat çekici olanları Fisher ve Statman'dır. Bu iki araştırmacı piyasalarda rasyonel dışı davranışların arkasında duyguların ne kadar etkin olduğunu araştırmışlardır.⁷⁴

Fisher ve Statman araştırmalarında yatırımcıyı; bireysel, profesyonel, orta büyüklükteki yatırımcılar olmak üzere üç gruba ayırmış ve yatırımcıların duyarlılıklarının hisse getirileri üzerindeki etkisine bakmışlardır. Genelde bu üç grubun duygularını gösteren göstergeler yükseliş, düşüş ve nötr olmak üzere sınıflandırılmıştır. Baker ve Wurgler, 2006 yılında yaptıkları bir çalışmada, yatırımcı duyarlılığı ve bunun piyasa üzerindeki etkisini incelemiş ve aralarındaki ilişkiyi açıklamışlardır. Baker ve Wurgler duygulardaki değişimin bireysel firma ve bir bütün olarak hisse piyasası üzerinde önemli ve fark edilebilir etkiler yarattığını ortaya koymaktadır.⁷⁵

Yatırımcı duyarlılığını ölçen en önemli göstergelerden biri de tüketici güven endeksleridir. Ülkemizde bu konu ile ilgili Serkan Yılmaz KANDIR tarafından yapılan bir çalışma bulunmaktadır. Araştırmalara kaynak olan bu tarz çalışmalara genel olarak bakıldığında, yatırımcı duygusu ile finansal piyasalar arasındaki ilişkiyi inceleyen odak noktanın yatırımcı güveni ve riske karşı tutumu olduğu görülmektedir.

Yukarıda açıklanan araştırmalardan farklı olarak bu çalışmada ise yatırım yapan yatırımcıların sergiledikleri finansal davranışların, stratejik duyarlılıklarını yansıtan değişkenler üzerindeki etkileri incelenmektedir.

⁷⁴Kenneth L. Fisher ve Meir Statman, 'Investor Sentiment and Stock Return', *Financial Analysts Journal*, Vol: 56, No: 2, Mart- Nisan 2000, ss. 16-17

⁷⁵Malcolm Baker ve Jeffrey Wurgler, 'Investor Sentiment in the Stock Market', *Journal of Economic Perspectives*, cilt: 22, sayı: 2, 2007, s. 15-27.

2.2. Finansal Piyasalarda Gürültü Kavramı

Gürültü kavramı, Fischer Black'in tanımı ile 'bilginin karşıtı' olarak anılmaktadır. Genel olarak piyasalarda iki tip yatırımcının olduğu söylenebilir. Bunlar rasyonel yatırımcılar ve gürültü yatırımcıdır. Rasyonel yatırımcılar menkul kıymet getirileri hakkında mantıklı beklentilere sahipken, gürültü yatırımcılarının beklentileri duyarlılıklarının etkisine göre şekillenmektedir. Gürültü işlemleri de doğru bilgiye sahip olmayan, irrasyonel bir şekilde hareket eden yatırımcıların dahil oldukları işlemlerdir.⁷⁶

Gürültü yatırımcılarının, rasyonel yatırımcıların var olduğu bir piyasada kar elde edebilmeleri sürü psikolojisiyle yakından ilişkilidir. Hiçbir rasyonel yatırımcı kendisi gibi olan diğer yatırımcıların, fiyatları olması gereken noktaya çekmek için bir çaba içerisine girip girmeyeceğini bilemez. Bu nedenle gürültü yatırımcılarının var olduğu hiçbir pazarda risksiz bir strateji geliştirilemez. Çünkü gürültü yatırımcılarının fiyatlar üzerindeki etkisinin daha baskın çıkması ve fiyatı olması gereken değerden daha da uzaklaştırmayacağı devamında ise rasyonel yatırımcılar için zarara yol açmayacağına garanti asla yoktur.⁷⁷

2.3. Aşırı ve Yetersiz Tepki Verme Davranışları

Yatırımcıların çoğu zaman birbirlerinden farklı hareket ettikleri ve farklı kararlar aldıkları görülmektedir. Piyasada yatırım kararı almaya yönelen bir yatırımcı bilgiden çok kendi yeteneklerine güven duyuyorsa yapacağı yatırımlarda hatalı bir karar alması muhtemeldir.

Finansal piyasalardaki aşırı güvenin en önemli göstergesi yoğun işlemdir. Bir aracı kurumdaki müşteri hesapları üzerine yapılan bir incelemede, aşırı işlem yapan yatırımcıların işlem maliyetleri göz önünde bulundurulduğunda getirilerinin endeks getirilerinin altında kaldığı, işlem yapmasalar getirilerinin daha yüksek olacağı bulunmuştur. Buradaki hipotez kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. İnsanlar aşırı güvenli olduklarından daha fazla işlem yapmaktadırlar ve işlem maliyetleri dikkate

⁷⁶ J. Bradford ve De Long, v.d., 'Noise Trader Risk in Financial Markets', *Journal of Political Economy*, cilt: 98, sayı:4, Erişim: 29 Kasım 2013. <http://ideas.repec.org/a/ucp/jpolec/v98y1990i4p703-38.html>

⁷⁷ Ede, s. 72

alındığında, yapılan fazla işlemler ile getirilerini azaltmaktadırlar. Bunun yanında, benzer bir çalışmada erkeklerin kadınlara oranla daha fazla ‘aşırı güven problemi’ yaşadıkları, yaptıkları fazla işlemler nedeniyle de getirilerinin daha az olduğu gözlemlenmiştir.⁷⁸

Psikolojik açıdan da elde edilen veriler, aşırı güvenin insanlarda, riskleri düşük tahmin etmeye ve olayları kontrol becerilerini abartmaya yol açtığını göstermektedir.⁷⁹

Bu durumda olan bir yatırımcı piyasada yer alan haberleri yorumlamada kendi yeteneklerine güven duyuyorsa tahminde bulunurken hatalı ve yetersiz değerlendirme yapabilecektir.

2.4. Davranışsal Finans Teorileri

Psikolojide yeni bir yaklaşım olarak davranışçılık ilk kez 1913 yılında, John D. Watson tarafından ortaya atılmıştır. Watson, davranışsal finansı; yatırımcı olmanın gereklerinin yanında psikolojik yeterlilik ve disiplin olarak tanımlamaktadır. Watson araştırmasını psikoloji alanında doğrudan gözlemlenebilir durumlar üzerine yapmıştır. Araştırmacı, davranışı belirleyen faktörlerin içsel eğilimler yerine dış çevre olduğunu ortaya atmıştır.

Davranışçılık, daha sonra psikoloji alanında daha özenli yaklaşımı hedefleyen B. F. Skinner tarafından geliştirilmiştir. Davranışçılık, 1900’lü yıllardan beri psikolojide bilinen bir yaklaşım iken, davranışsal finansın temeli aslında çok yeni değildir.⁸⁰

Daha sonra davranışsal finans alanında, yatırımcı psikolojisinin yapılması planlanan yatırımların belirlenmesinde etkili olduğu yönündeki teori Kahneman ve Tversky (1979) tarafından ortaya konulmuştur.

Davranışsal finans alanına yukarıda alıntı yapılan yazarlar dışında birçok farklı yazar da katkıda bulunmuştur. Bunlardan bazıları, Adam Smith, Neuman ve Morgenstern’

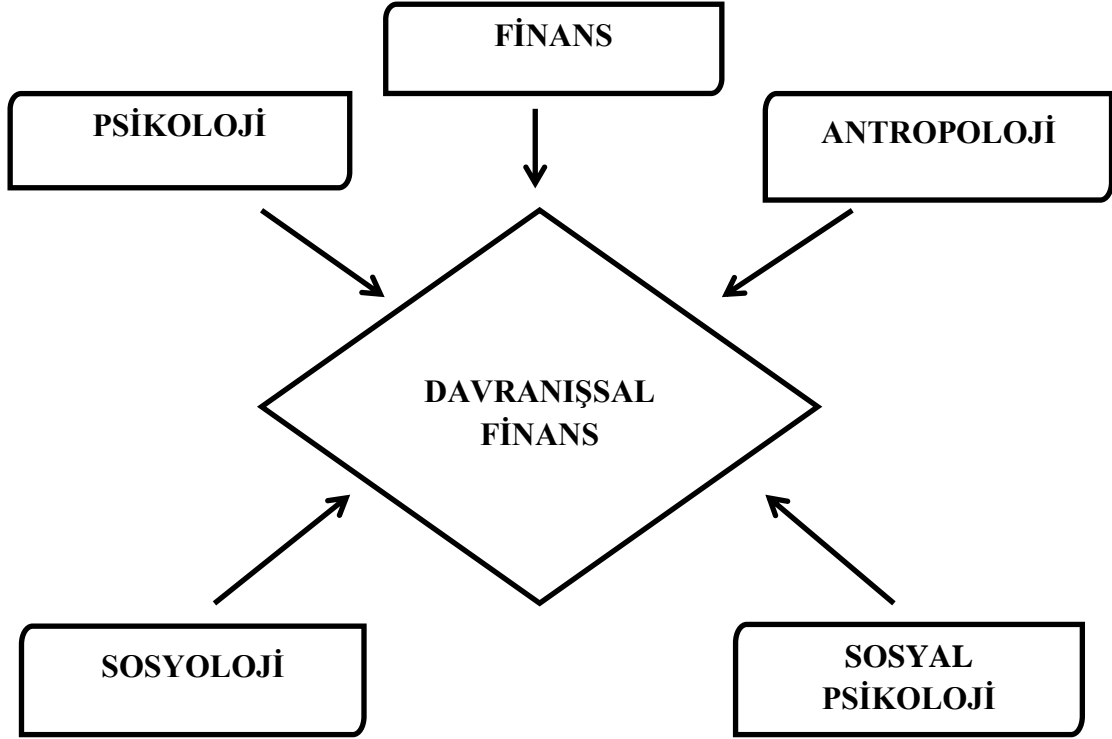
⁷⁸ Barber ve Odean, s. 47

⁷⁹ Döm, s. 83

⁸⁰ Tufan, s. 26

dir. Farklı alanlarda uzman olan araştırmacıların etkili olmasının nedeni davranışsal finansın, finans biliminin yanı sıra psikoloji, antropoloji, sosyoloji ve sosyal psikoloji bilimlerini de kapsamasıdır.

şekil 1.4. Davranışsal Finansın İlişkili Olduğu Disiplinler

Davranışsal finansa göre yatırımcılar yatırım kararları alırken davranış bilimlerinden etkilenmektedir. Bunlar; psikoloji, antropoloji, sosyoloji ve sosyal psikoloji bilimleridir.

2.4.1.Kahneman ve Tversky'nin Beklenti Kuramı

Davranışsal finansın temelini, Kahneman ve Tversky'nin 1979 yılında *Econometrica*'da yayımlanan, 'Prospect Theory: An Analysis of Decision Under Risk' adlı makalesi ve geliştirdikleri 'beklenti teorisi' oluşturmaktadır. Bu alışma ile Kahneman ve Tversky psikoloji ve finans arasında bir ilişki kurmuşlardır.

Psikoloji ve finans arasındaki ilişkiye göre yatırımcıların bir birey olarak kişisel çıkarlarını ön planda tutmaya çalışan gerçek varlıklar olduğu kabul edilmektedir.

Fakat piyasa işleyişinde etkin piyasa hipotezinin eksik yönlerinin olduğu kabul edilmektedir. Bu eksikliği gidermeye yönelik çalışmalar insan psikolojisi odaklı gerçekleşmiştir. Psikolojik faktörlerin yatırım kararları üzerindeki etkisini incelemeye yönelik ilk çalışma Kahneman ve Tversky' nin beklenti teorisidir.⁸¹

Beklenti teorisinin temel varsayımına göre; psikolojik faktörler, insanların rasyonaliteden, tesadüfi olmayan/sistemik bir biçimde aynı yönde sapma gösterdiğini ortaya koymaktadır. Uzman olmayan yatırımcıların menkul kıymet taleplerini kendi inançlarına dayalı olarak şekillendirdiği ve yatırımcıların alım satım işlemleri arasında yüksek korelasyon olduğu vurgulanmaktadır. Yatırımcıların birbirleriyle tesadüfi değil, genellikle aynı menkul kıymetleri eş zamanlı olarak satın alma ve satma çabaları gösterdiği öne sürülmektedir. Yatırımcı duyarlılığı korelasyonu olmayan tesadüfi hatalardan ziyade; daha çok aynı yönde ve çok sayıda yatırımcı tarafından yapılan yaygın ve ortak yargı hatalarını yansıtmaktadır.⁸²

2.5. Davranışsal Finans ile Stratejik Yönetim Arasındaki İlişki ve Yerel Piyasalarda Etkileri

Yatırımcıya ulaşan bir bilgi, yatırımcıyı olumlu ya da olumsuz şekilde etkiler. Yatırımcılar bu bilgiyi göz önünde bulundurarak stratejik bir yargıya varırlar. Piyasa da dolaşan böylesi bir bilginin gerçeği yansıtmaması ya da yanlış yayınlanması durumunda, yatırımcılar çok büyük zararlar görebilirler. Kısaca yatırımcıların stratejik kararlarında sağlıklı kararlar verebilmeleri için doğru ve zamanında bilgilendirilmeleri gerekir.

Stratejik yönetimde, yatırımcıların satın alma ve satma kararlarında yararlandıkları en temel şey bilgidir. Bilgi konusundaki şiddetli rekabet, yatırımcıların düşük değerlenmiş yatırımları satın almasına ya da yüksek değerlenmiş yatırımları satmasına yardım eden bilgileri sürekli ve tutarlı olarak bulabilmesini olanaksız kılar. Bu durum, sağlanan her türlü bilginin alıcılar tarafından hemen değerlendirildiğini de garanti eder.⁸³

⁸¹ Kahneman ve Tversky, s. 263

⁸² Döm, s.11

⁸³ Murat Kıyılar, 'Etkin Pazar Kuramı ve Etkin Pazar Kuramının İMKB'de İrdelenmesi: Test Edilmesi', *Sermaye Piyasası Kurulu*, Yayın No: 86, Ankara 1997, s. 16.

BÖLÜM 3

Yatırımcıların Yerel Piyasalarda Yatırım Davranışları ile Stratejik Kararları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Bir Uygulama Çalışması

Bu çalışmada, piyasalarda gözlemlenmekte olan yatırımcı davranışlarını ve yatırım kararlarını inceleyen davranışsal finans ile stratejik yönetimin, Hatay İlinde yatırım yapan yatırımcıların kararlarında etkisinin var olup olmadığı araştırılmış elde edilen bulgular davranışsal finans modelleri kapsamında tartışılmıştır.

Bu amaçla çalışmanın bu bölümünde Hatay İlinde yatırım yapan yerel yatırımcılar üzerinde ‘Yatırımcıların Yerel Piyasalarda Yatırım Davranışları İle Stratejik Kararları Arasındaki İlişkinin’ belirlenmesi amacıyla yapılan anket çalışması sonuçlarına ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır.

Yatırımcıların yerel piyasalarda yatırım davranışları ile stratejik kararları arasındaki ilişkinin etkilerini saptamak amacıyla yapılan bu çalışmada, Hasiad (Hatay İş Adamları Derneği), Hagiad (Hatay Genç İş Adamları Derneği), Antakya Ticaret Odasına kayıtlı üyeler, Doğaka (Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı) ve benzer kurumlara üye olup faaliyette bulunan firma sahipleri ve ayrıca yatırım yapmak için gerekli sermayeye sahip olmada sorunu olmayan tüm yatırımcılar üzerinde anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anket uygulaması 337 yatırımcı üzerinde uygulanmıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar, davranışsal finans modellerine uyumlu bir şekilde değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, Hatay İlinde yatırım yapan yerel yatırımcılar üzerinde ‘Yatırımcıların Yerel Piyasalardaki Yatırım Davranışları İle Stratejik Kararları Arasındaki İlişkinin’ anket çalışması sonuçları davranışsal finans literatüründeki davranışsal finans modelleriyle uyumluluk göstermektedir.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Örneklem

Bu çalışmanın amacı son yıllarda akademik çevrelerde çok fazla ilgi görmeye başlayan davranışsal finans yaklaşımı hakkında akademik anlamda ampirik bir çalışma yaparak ülkemiz yatırımcı davranışlarını incelemektir.

Bu çalışmada, Hatay İlinde faaliyet gösteren yatırımcıların; demografik olguların yatırımcı özellikleri açısından farklılıkların ya da benzerliklerinin tespitini amaçlanmaktadır.

Araştırmada incelemeler için gerekli verileri elde etmek amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formunda toplam 30 soru yer almıştır. İlk 6 soru yatırımcılara ait kişisel bilgilerin tespiti için yapılmıştır. Anketin ana konusunu oluşturan sorular, yatırımcıların finansal yatırım kararlarında psikolojik eğilimlerinin etkisini incelemeye dönük sorulardır.

Anket çalışması Hatay İlindeki (Antakya, Kırıkhan, İskenderun, Hassa, Dört Yol, Samandağ İlçesinde) yatırımcılara 01.11.2013-05.12.2013 tarihleri arasında uygulanmış ve 337 yerel yatırımcıya ilişkin veriler elde edilmiştir. Çalışmada tesadüfi örneklem yönteminden yararlanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Davranışsal finans ile ilgili Türkçe tez ve makale çalışması hızla artmaktadır. Çalışmaya kaynak olan literatür taraması kısmında birçok makale, tez ve kitaptan alıntı yapılmış ve yararlanılmıştır. Ancak uygulama kısmında yerel yatırımcıların davranışsal finans konusuna uzak olması çalışmanın daha yavaş ilerlemesine neden olmuştur.

3.3. Araştırmanın Yöntemi ve Metodoloji

Bu çalışmada anket tekniği kullanılmıştır. Anket çalışması Hatay İlindeki (Antakya, Kırıkhan, İskenderun, Hassa, Dört Yol, Samandağ İlçesinde) yatırımcılara 01.11.2013-05.12.2013 tarihleri arasında uygulanmış ve 337 yerel yatırımcıya ilişkin veriler elde edilmiştir.

Çalışmada tesadüfi örneklem yönteminden yararlanılmıştır. Anket çalışmasında Handan Özcan'ın⁸⁴ (2011) çalışmasından yararlanılmıştır.

Anket çalışması üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde yatırımcıların demografik özellikleri ile ilgili genel sorulara cevap aranmıştır. Demografik özelliklerle ilgili yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni hal, gelir durumu ve yaşanan il gibi sorular sorulmuştur. Çalışmanın ikinci bölümünde yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları, yatırım sıklıkları ve yatırımcı profili ile ilgili değerlendirme sorularına yer verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde yatırımcı eğilimlerini araştırma amaçlı sorular yer almaktadır. Bu bölümde 2'li ölçek uygulanarak soruları 'evet' ya da 'hayır' olarak cevaplandırmaları istenmiştir.

Ki-Kare testine göre iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olması için; tablolardaki herhangi bir hücrenin beklenen sıklığının 1'in altında olmaması, beklenen sıklıkların %20'sinden fazlasının 5'in altında olmaması ve anlamlılık değerinin (p) 0,05 değerinden küçük olması gereklidir.

One Way Anova analizi için gruplar birbirinden bağımsız olmalı, test edilecek değişkenlerin verileri normal dağılmalı, grupların varyansları homojen ($p > 0,05$) olmalıdır.

Kruskal Wallis analizi test edilecek değişkenlerin verileri normal olarak dağılmadığı durumlarda uygulanır. Analizde veri değerleri sıralı hale getirilir. Sıra toplamları grup büyüklüğüne bölünerek sıra ortalamaları hesaplanır ve bu ortalamalar karşılaştırılır. $p < 0,05$ ise anlamlı bir farklılık vardır sonucuna ulaşılır.

3.4. Araştırmanın Bulguları

Yapılan çalışma Hatay İline bağlı altı farklı ilçede yatırım yapan yatırımcılar üzerinde denenmiş olup toplam 30 sorudan oluşan 337 anketten meydana gelmektedir. Ayrıca çeşitli hatalar saptanan bazı anketler değerlendirme dışı bırakılmıştır.

⁸⁴ Handan Özcan, 'Davranışsal Finansın Bireysel Yatırımcıların Karar Mekanizmaları Üzerindeki Etkileri: Finansal Yatırımcıların Değerlendirilmelerine Yönelik Bir Araştırma', Nevşehir Üniversitesi İ.İ.B.F., 2011, s.171.

3.4.1. Bireysel Yatırımcılara İlişkin Demografik Değişkenler

Anket çalışmasına katılan bireysel yatırımcının demografik özelliklerini açıklayan bilgiler aşağıda açıklanmaktadır.

Tablo 3.1: Cinsiyet Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Bayan	104	30,9	30,9	30,9
Bay	233	69,1	69,1	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Anket çalışmasına katılan cinsiyet bilgilerine ilişkin veriler Tablo 3.1.'de verilmektedir. Anket çalışmasına katılan yatırımcıların % 30,9'u bayan, %69,1'i bay olarak belirlenmiştir. Hatay İlinde faaliyet gösteren 337 yatırımcıya yapılan anket çalışmasında 104 bayan 233 bay yatırımcıya ulaşılmaktadır. Çalışmada bireysel yatırımcıların büyük bir kısmının cinsiyetinin bay olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.2: Yaş Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
20-29	83	24,6	24,6	24,6
30-39	120	35,6	35,6	60,2
40-49	89	26,4	26,4	86,6
50-59	32	9,5	9,5	96,1
+60	13	3,9	3,9	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Anket çalışmasına katılan bireysel yatırımcıların % 24,6'sı 20-29 yaş, %35,6'sı 30-39 yaş, %26,4'ü 40-49 yaş, %9,5'i 50-59 yaş, %3,9'u +60 yaş aralığında yer almaktadır. Çalışmada 20-29 yaş aralığında 83, 30-39 yaş aralığında 120, 40-49 yaş aralığında 89, 50-59 yaş aralığında 32, 60 yaş ve üzerinde 13 Hatay İlinde faaliyet gösteren yatırımcıya anket uygulaması yapılmıştır. Bu çalışmada bireysel yatırımcıların en fazla 30-39 yaş aralığında yakın bir oranda da bireysel yatırımcıların 40-49 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Yaş aralıklarına genel olarak bakıldığında 30-39 yaş aralığı yatırım yapmak için en çok tercih edilen dönemdir.

Tablo 3.3: Eğitim Durumu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
İlköğretim	48	14,2	14,2	14,2
Lise	77	22,8	22,8	37,1
Ön Lisans	73	21,7	21,7	58,8
Lisans	126	37,4	37,4	96,1
Master/Doktora	13	3,9	3,9	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Anket çalışmasına katılan yatırımcıların %14,2'si ilköğretim, %22,8'i lise, %21,7'si ön lisans, %37,4'ü lisans ve %3,9'u lisansüstü eğitim mezunudur. Çalışmada ilköğretim mezunu 48, lise mezunu 77, ön lisans mezunu 73, lisans mezunu 126, lisansüstü eğitim mezunu 13 yatırımcıya anket uygulaması yapılmıştır. Çalışmaya katılan yatırımcıların çoğunluğunun lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4: Medeni Hal Durumu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Bekâr	121	35,9	35,9	35,9
Evli	203	60,2	60,2	96,1
Diğer	13	3,9	3,9	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Anket çalışmasına katılan yatırımcıların %35,9'u bekâr, %60,2'si evli ve %3,9 da diğer (boşanmış, eşi vefat etmiş) seçeneğini işaretlemiştir. Çalışmada 12 bekâr, 203 evli, 13 diğer (dul) yatırımcıya anket uygulaması yapılmıştır. Anket çalışması uygulanan yatırımcıların çok büyük bir kısmının evli olduğu görülmüştür. Yatırımcıların medeni hali göz önünde bulundurulduğunda en az paya sahip olan diğer grup yatırımcılardır.

Tablo 3.5: Aylık Gelir Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
0-750	17	5,0	5,0	5,0
751-1250	39	11,6	11,6	16,6
1251-1750	58	17,2	17,2	33,8
1751-2250	73	21,7	21,7	55,5
2251-3000	66	19,6	19,6	75,1
+3001	84	24,9	24,9	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Anket çalışmasına katılan bireysel yatırımcıların %5'i 0-750, %11,6'sı 751-1250, %17,2'si 1251-1750, %21,7'si 1751-2250, %19,6'sı 2251-3000, %24,9'u +3000 lira üzerinde bir gelir seviyesine sahiptir.

Anket çalışmasına katılan bireysel yatırımcılardan 0-750 gelir seviyesinde bulunan 17 kişi, 751-1250 gelir seviyesinde bulunan 39 kişi, 1251- 1750 gelir seviyesinde bulunan 58 kişi, 1751-2250 gelir seviyesinde bulunan 73 kişi, 2251-3000 gelir seviyesinde bulunan 66, +3000 lira üzerinde gelir seviyesinde bulunan 84 kişi bulunmaktadır. Çalışmada üst düzeyde gelir sahibi olan yatırımcıların fazlalığı görülmektedir. Düşük gelir durumuna sahip yatırımcılar ise toplamda oldukça düşük bir yüzdeye sahiptir.

3.4.2.Davranışsal Finansın Bireysel Yatırımcıların Karar Mekanizmalarına Etkileri Üzerine Yapılan Uygulamanın Grafik Analizi

Çalışmaya katılan 337 yatırımcıya basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile anket uygulanmıştır ve veriler SPSS paket programı ile bilgisayar ortamına girilerek çeşitli analizler elde edilmiştir.

Tablo 3.6: Yatırım Araçları

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Döviz	110	32,6	32,6	32,6
Altın	90	26,7	26,7	59,3
Banka Mevduatı	80	23,7	23,7	83,1
Hisse Senedi	18	5,3	5,3	88,4
Hazine Bonosu	9	2,7	2,7	91,1
Tahvil	5	1,5	1,5	92,6
Repo	6	1,8	1,8	94,4
A Tipi Yatırım Fonu	6	1,8	1,8	96,1
B Tipi Yatırım Fonu	13	3,9	3,9	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan anket çalışması sonucunda sunulan yatırım araçlarından en çok tercih edilen 110 yatırımcının tercihi ile ‘döviz’ olmuştur. Dövizden sonra en çok tercih edilen yatırım aracı 90 yatırımcı ile ‘altın’ olmuştur. Üçüncü sırada tercih edilen yatırım aracı ise 80 yatırımcı ile ‘banka mevduatı’ olmuştur. Yatırımcıların en az tercih ettiği yatırım aracı ise 5 yatırımcının tercihi ile ‘tahvil’ dir. Yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları baz alındığında en çok tercih edilen yatırım aracı olarak ‘döviz’ karşımıza çıkmaktadır. Güvenli bir yatırım aracı olan ‘banka mevduatı’ da çok tercih edilen yatırım araçlarının başlarında gelmektedir. Türkiye’de de zinet olarak da çok kullanılan ‘altın’ Hatay İlinde yatırım yapan yatırımcıların tercihlerinde de üst sıralarda yer almaktadır.

Tablo 3.7: Yatırımları Gözden Geçirme Sıklığı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Her gün	69	20,5	20,5	20,5
Haftada bir kaç defa	63	18,7	18,7	39,2
Her Hafta	34	10,1	10,1	49,3
Ayda bir kaç defa	75	22,3	22,3	71,5
Her ay	44	13,1	13,1	84,6
Bir kaç ayda bir	22	6,5	6,5	91,1
Belirli bir sıklıkta değil	30	8,9	8,9	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan çalışmanın sonucunda yatırımları gözden geçirme sıklığı, 75 yatırımcı ile ‘ayda birkaç defa’ en çok tercih edilmiştir. ‘Her gün’ seçeneği 69 yatırımcı ile en çok tercih edilen ikinci seçenek olmuştur. 63 yatırımcı ile ‘haftada birkaç defa’ tercih edilmiştir. 22 yatırımcı ile ‘birkaç ayda bir’ seçeneği en az tercih edilmiştir. Yatırımcılar üzerine yapılan bu çalışmada görülmektedir ki yatırımcılar portföylerini çoğunlukla ‘ayda birkaç defa’ gözden geçirmektedir.

Tablo 3.8: Yatırımcıların Tercih Ettikleri Bilgi Kaynakları

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Aracı Kurumlar	92	27,3	27,3	27,3
Gazete ve Dergiler	39	11,6	11,6	38,9
Ekonomi Programları	51	15,1	15,1	54,0
Şirket Raporları	32	9,5	9,5	63,5
Yatırım yapan arkadaşlar	58	17,2	17,2	80,7
Diğer	65	19,3	19,3	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan çalışma sonucunda en çok tercih edilen bilgi kaynağı 92 yatırımcının tercihi ile ‘aracı kurumlar’ olmuştur. İkinci sırada ise 65 yatırımcının tercihi ile ‘diğer’ olmuştur. En az tercih edilenler ise 32 yatırımcı ile ‘şirket raporları’ ve 39 yatırımcı ile ‘gazete ve dergiler’ seçeneği olmuştur, ancak bu seçeneğe ankete katılan yatırımcılar açıklama eklememiştir. Çalışma sonucunda bireysel yatırımcıların çoğunlukla tercih ettiği bilgi kaynağı olarak ‘aracı kurumlar’ belirlenmiştir.

Tablo 3.9: Bireysel Yatırımcıların Elde Edilen Kazançlarında Etkin Gördüğü Oyuncular

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Aracı Kurumlar	68	20,2	20,2	20,2
Takip ettiğiniz gazete, dergi ve programlar	45	13,4	13,4	33,5
Size yönlendiren arkadaşlarınız	32	9,5	9,5	43,0
Şans	23	6,8	6,8	49,9
Kendi bilgi, beceri ve değerlendirmeleriniz	150	44,5	44,5	94,4
Diğer	19	5,6	5,6	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan araştırma sonucunda yatırımcıların en çok tercih ettiği oyuncu 150 yatırımcı ile ‘kendi bilgi, beceri ve değerlendirmelerimiz’, 68 yatırımcı ile ‘aracı kurumlar’, 45 yatırımcı ile ‘takip ettiğimiz gazete, dergi ve programlar’, 32 yatırımcı ile ‘sizi yönlendiren arkadaşlarınız’, 23 yatırımcı ile ‘şans’ ve 19 yatırımcı ile ‘diğer’ seçeneği tercih edilmiş ancak, diğer seçeneğinde yatırımcılara herhangi bir açıklama yapmamıştır. Bireysel yatırımcıların portföylerini oluştururken en çok etkilendikleri finansal oyuncular ‘kendi bilgi, beceri ve değerlendirmelerimiz’ olarak saptanmıştır.

Tablo 3.10: Yatırımcıların Portföylerinde Bulundurduğu Yatırım Aracı Sayısı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
1	132	39,2	39,2	39,2
2-4	165	49,0	49,0	88,1
5-6	29	8,6	8,6	96,7
7-8	11	3,3	3,3	100,0
“Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan anket sonucunda yatırımcılar oluşturdukları portföyde en çok 165 yatırımcı ile ‘2-4’ yatırım aracı bulundurmakta en az 11 yatırımcı ile ‘7-8’ yatırım aracı bulundurmaktadır. 132 yatırımcı ‘1’ yatırım aracı, 29 yatırımcı ‘5-6’ yatırım aracı

portföyünde bulundurmaktadır. Yatırımcıların portföylerinde buldukları yatırım aracı sayısı çoğunlukla ‘2-4’ aralığında bulunmaktadır. Çeşitlendirme yaparak riski maksimize eden yatırımcı sayısı ise toplamda en az yüzdeye sahip gruba dâhildir.

Tablo 3.11: Yatırımcıların Yatırım Aracı Tercih Ederken Baz Alınan Faktörler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Analiz yöntemleri	61	18,1	18,1	18,1
Döviz kurları	98	29,1	29,1	47,2
Faiz oranları	49	14,5	14,5	61,7
Aracı kurumların yönlendirmeleri	28	8,3	8,3	70,0
Alınan tüyolar	19	5,6	5,6	75,7
Siyasi istikrar	18	5,3	5,3	81,0
Ekonomik istikrar	37	11,0	11,0	92,0
Diğer	27	8,0	8,0	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan anket sonucunda en çok tercih edilen faktörler ‘döviz kurları’, ‘analiz yöntemleri’ ve ‘faiz oranları’ dır. ‘Döviz kurlarını’ tercih eden 98, ‘analiz yöntemlerini’ 61 ve ‘faiz oranlarını’ tercih eden 49 yatırımcı vardır. Yatırımcıların portföylerinde yer alan yatırım araçlarını tercih ederken baz aldığı faktörlerden en az tercih edilenler ise 18 yatırımcı ile ‘siyasi istikrar’ ve 19 yatırımcı ile ‘alınan tüyolar’ dır. 27 yatırımcı ‘diğer’ seçeneğini tercih etmiş, ancak açıklama yapmamışlardır. Yatırımcıların en çok tercih ettiği unsurlar ‘döviz kurları’, ‘analiz yöntemleri’ ve ‘faiz oranları’ olarak belirlenmiştir. Çalışmada yatırımcıların portföylerini oluştururken ‘siyasi istikrar’ a fazla önem vermedikleri ortaya konulmuştur.

Tablo 3.12: Yatırımcıların Yatırım Araçlarını Tercih Ederken Göz Önünde Bulundurulmuş Temel Faktörler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Getiri Oranı	177	52,5	52,5	52,5
Risk	34	10,1	10,1	62,6
Çeşitlendirme yaparak riski minimize etmek	47	13,9	13,9	76,6
Güvenlik	67	19,9	19,9	96,4
Diğer	12	3,6	3,6	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan anket çalışması sonucunda yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurduğu temel faktörlerden en çok tercih edilen 177 yatırımcı ile ‘getiri oranı’ ve 67 yatırımcı ile ‘güvenlik’ dir. 47 yatırımcı ile ‘çeşitlendirme yaparak riski minimize etmek’ ve 34 yatırımcı ile ‘risk’ tercih edilen diğer faktörlerdir. 12 yatırımcı ise ‘diğer’ seçeneğini işaretlemiş ancak açıklama yapmamışlardır. Çalışmada yatırımcıların portföylerini oluştururken göz önünde bulundukları en önemli faktör yatırımın temel amacı olan ‘getiri oranı’ olarak karşımıza çıkmaktadır. ‘Güvenlik’ ve ‘çeşitlendirme yaparak riski minimize etmek’ yatırımcıların önem verdiği faktörler olarak belirlenmiştir.

Tablo 3.13: Yatırımcıların Tercih Ettikleri Durum

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
100 kişinin %30'u kar edecek, %70'i kar elde edemeyecektir.	260	77,2	77,2	77,2
100 kişinin %70'i zarar edecek, %30'u zarara uğramayacaktır.	77	22,8	22,8	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘İnsanlara bir yatırım ile ilgili bilgi veriliyor. Yatırım 100 kişiyi etkileyecektir. Bu durumda insanların iki durumdan birini tercih etmesi isteniyor.

Sizin tercihiniz hangisi olur?’ sorusu sorulmuştur. Cevaplardan ilki ‘100 kişinin %30’u kar elde edecek, %70’i kar elde edemeyecektir’, ikincisi ise ‘100 kişinin %70’i zarar edecek, %30’u zarara uğramayacaktır’ dır. Cevaplardan ilkinin tercih eden 260 yatırımcı, ikincisini tercih eden 77 yatırımcı vardır. Sunulan seçenekler aynı finansal sonucu doğurduğu halde ‘%30 kar elde edecek’ seçeneğinin tercih edilmesi yatırımcıların çoğunluğunun ‘kar’ı göz önünde bulundurduğunun göstergesidir. Elde edilen fayda aynı olduğu halde yatırımcıların her zaman uzak durmak istediği ‘zarar’ sözcüğü kullanıldığı için tercihlerdeki farklılık uygulamada davranışsal finansın ortaya çıktığını göstermektedir.

Tablo 3.14: Risk Tercihi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kazanç	271	80,4	80,4	80,4
Kayıp	66	19,6	19,6	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınızda riski tercih ettiğiniz durum hangisidir?’ sorusu sorulmuş ve çoğunluk olarak ‘kazanç’ cevabı almıştır. Yapılan çalışmada ‘kazanç’ cevabının fazla olması yatırımcıların rasyonel bir şekilde karar aldıklarını göstermektedir.

Tablo 3.15: Zihinsel Ceza-Zihinsel Ödül Tercihi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Ceza	113	33,5	33,5	33,5
Ödül	224	66,5	66,5	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınız sonucunda uğrayacağınız kayıptaki zihinsel ceza mı yoksa aynı büyüklükte elde ettiğiniz kazançtaki zihinsel ödül mü daha etkilidir?’ sorusu sorulmuştur. Yatırımcılar kaybetmekten kaçınırlarsa her zaman kayıpları fark etmekle meşgul olacaklardır. Kaybetmekten kaçma, zihinsel cezanın etkilerinin zihinsel ödülün etkilerinden daha fazla olduğunu savunmaktadır. Yapılan çalışmada

bireylerin çoğunlukla ‘ödül’ cevabının olması bireylerin rasyonel davranarak davranışsal finansı görmezden geldiğini göstermektedir.

Tablo 3.16: Yatırımcıların Kişilik Özellikleri

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Güvenli	168	49,9	49,9	49,9
Dikkatli	110	32,6	32,6	82,5
Endişeli	24	7,1	7,1	89,6
Duygusal	35	10,4	10,4	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan anket çalışması sonucunda yatırımcıların kişilik özellikleri araştırıldığında baskın olan özellik 168 kişi ile ‘güvenli’ yatırımcı özelliğidir. 110 kişi ile ‘dikkatli’ yatırımcı özelliği ikinci sırada baskındır. ‘duygusal’ ve ‘endişeli’ yatırımcı özellikleri 35 ve 24 kişi ile birbirine çok yakın sayıda tercih edilen yatırımcı özellikleridir. Uygulama yapılan yatırımcıların, yatırımları sırasında baskın olan kişilik özellikleri güvenli ve dikkatli olarak belirlenmiştir. Bireylerin yatırım yaparken güvenli olan yatırım araçlarını tercih ettikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 3.17: Yatırım Araçlarının Değerinin Bilinirlik ile İlişkisi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	248	73,6	73,6	73,6
Hayır	89	26,4	26,4	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Yapılan ankette yatırımcılara ‘Yatırım araçlarının değerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşüne katılıyor musunuz?’ sorusu yöneltilmiştir. Bireysel yatırımcılardan 248’i ‘evet’ yanıtı, 89’u ‘hayır’ yanıtı vermiştir. Araştırma sonucunda bireysel yatırımcıların büyük bir çoğunluğunun yatırım araçlarının değeri ile bilinirliği paralel olarak değerlendirmiştir. Piyasada adından söz ettiren ve tanınan şirketlerin yatırım araçlarının daha değerli olduğu görüşü oldukça fazla yatırımcı tarafından benimsenmektedir.

Tablo 3.18: Yatırım Araçlarının Alım Satımında Gazete, Dergi ve TV Programlarının Açıklamalarının Etkilenme İlişkisi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	245	72,7	72,7	72,7
Hayır	92	27,3	27,3	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yapılan ankette yatırımcılara ‘Yatırım araçlarının alım satımında gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçları ile ilgili açıklamalarını dikkate alıyor musunuz?’ sorusu yöneltilmiştir. Yatırımcılardan 245’i ‘evet’ yanıtı, 92’u ‘hayır’ yanıtı vermiştir. Araştırma sonucunda yatırımcıların büyük bir çoğunluğunun yatırım araçlarının alım satımında gazete, dergi ve tv programlarından etkilendiği saptanmıştır.

Tablo 3.19: Tercih Edilen Yatırım Aracı-Değer İlişkisi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	231	68,5	68,5	68,5
Hayır	106	31,5	31,5	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

‘Tercih ettiğiniz yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elinizde tutar mısınız?’ sorusu yöneltilen yatırımcıların çoğu ‘evet’ cevabı vermiştir. Kaybedenleri uzun süre elde tutma davranışı mizaç (yatkinlik) eğiliminin bir göstergesidir. Yapılan çalışmada yatırımcıların davranışsal finansı göze alarak rasyonel karar verdiklerini göstermektedir.

Tablo 3.20: Yangın Sigortası

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	278	82,5	82,5	82,5
Hayır	59	17,5	17,5	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

‘Yangın sigortanız yok ve bir yangına şahit oldunuz, bu durumda yangın sigortası yaptırma yoluna gider misiniz?’ sorusu yöneltilen yatırımcıların çoğu ‘evet’ cevabı vermiştir. Bireylerin yaşanan tecrübeler karşısında algılanan riskleri de farklılaşabilir. Bu durum mevcudiyet eğilimi ile açıklanır. Yatırımcıların verdikleri ‘evet’ cevabı ile davranışsal finansın bu noktada etkili olduğu görülmüştür.

Tablo 3.21: Hızlı Tüketilen Mal ve Hizmet-Ödeme Dönemi İlişkisi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	166	49,3	49,3	49,3
Hayır	171	50,7	50,7	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yayar mısınız?’ sorusu yöneltilmiş çoğunlukla ‘hayır’ cevabı alınmıştır. Hızlı tüketilen mal ve hizmetler söz konusu olduğunda bireyler borcu uzun zamana yaymamayı tercih etmektedir.

Tablo 3.22: Sigara-Zarar İlişkisi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	150	44,5	44,5	44,5
Hayır	187	55,5	55,5	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

‘Sigara içmenin sağlığınıza verdiği zararı bildiğiniz halde sigara içmeye devam eder misiniz?’ sorusu yöneltilen yatırımcılar çoğunlukla ‘hayır’ cevabı alınmıştır.

Tablo 3.23: Yatırımcıların Risk Algısı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	217	64,4	64,4	64,4
Hayır	120	35,6	35,6	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Riskli para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak mı değerlendirirsiniz?’ sorusu yöneltilmiş ve ‘evet’ cevabı alınmıştır.

Tablo 3.24: Yatırım Miktarı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	190	56,4	56,4	56,4
Hayır	147	43,6	43,6	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınızı küçük miktarlar da ve sık olarak mı yaparsınız?’ sorusu sorulmuştur. Yatırımcıların çoğunluğunun verdiği ‘evet’ cevabı karşısında yatırımcıların işlem maliyetlerini göz önünde bulundurmadan işlem yaptığı rasyonel karar almadığı ve davranışsal finansın bu noktada devreye girdiği görülmektedir.

Tablo 3.25: Yeni Bilgi ve Bulgulara Adapte Durumu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	223	66,2	66,2	66,2
Hayır	114	33,8	33,8	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara yöneltilen ‘Yatırımlarınız ile ilgili yeni edindiğiniz bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verir misiniz?’ sorusu karşısında alınan ‘evet’ cevabı çoğunluktadır. Yatırımcıların değişime olan yaklaşımını belirlemeye yönelik bu soru karşısında yatırımcıların çoğunun değişime hemen adapte olduğu görülmektedir.

Tablo 3.26: Yatırımlarınızı Desteklemeyen Kamuoyu Bilgilerinizi Göz Önünde Bulundurma Durumu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	207	61,4	61,4	61,4
Hayır	130	38,6	38,6	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınızla ilgili kararlarınızı desteklemeyen kamuoyu bilgilerinizi göz önünde bulundurur musunuz?’ Yatırımcılar söz konusu soruya çoğunlukla ‘evet’ cevabı vermiştir.

Tablo 3.27: Sosyal Gruptan Etkilenme Analizi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	161	47,8	47,8	47,8
Hayır	176	52,2	52,2	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Yatırım kararlarınızda içinde bulunduğunuz sosyal grubun tercihlerinden etkilenerak aynı yönde hareket etme eğiliminde bulunur musunuz?’ sorusu yöneltilmiştir. Yatırımcıların 176’ı ‘hayır’ cevabını vermiştir.

Tablo 3.28: Kendi Ülkenizin Yatırım Araçlarını Tercih Etme Durumunuz

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	281	83,4	83,4	83,4
Hayır	56	16,6	16,6	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara yöneltilen ‘Yatırım tercihlerinizi kendi ülkenize ait yatırım araçlarından yana mı kullanırsınız?’ sorusu ile bireylerin belirsizlikten kaçınma eğilimleri incelenmeye çalışılmıştır. Kendi ülkesine ait yatırım araçlarına yatırım yapmayı tercih eden bireylerin fazlalığı belirsizlikten kaçma eğiliminin çalışmada görüldüğünü ve davranışsal finansın gerçekleştiği olgusunu ortaya çıkartıyor.

Tablo 3.29: Zam Oranı Memnuniyet İlişkisi

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	61	18,1	18,1	18,1
Hayır	276	81,9	81,9	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Yatırımcılara ‘Bu yıl için sizin beklediğiniz zam oranı %20, patronunuzun size verdiği zam oranı ise %10. Bu durum sizi memnun eder mi?’ sorusu sorulmuştur. Bu durumdan memnuniyetsizliğini belli edenlerin sayısının memnun olanlardan fazla olduğu saptanmıştır. Bireylerin, zam oranından memnun olmaması hayal kırıklığına uğradıklarının bir göstergesidir. Beklentilerini yüksek tutan bireyler hayal kırıklığına uğrama riskini de göze almışlardır. Bu durumda davranışsal finasta savunulan hayal kırıklığından kaçınma eğilimi görülmemektedir.

3.5. Demografik Değişkenler ile Değerlendirme Soruları Arasındaki Hipotezlerin Değerlendirilmesi

Hipotez 1:

H₀: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.30: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	13,055(a)	8	,110
Olasılık Oranı	13,775	8	,088
Doğrusal Olarak Çakışma	2,403	1	,121
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 8 hücrenin (44,4%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 1,54.

Tablo 3.30’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p = 0,110 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 1,54, beklenen sıklıkların % 44,4’ ü 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre cinsiyet ile yatırımları araçları tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 2:

H_0 : Cinsiyet değişkenine göre yatırımları gözden geçirme sıklığı arasındaki görüşler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet değişkenine göre yatırımları gözden geçirme sıklığı arasındaki görüşler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.31: Cinsiyet Demografik değişkenine göre yatırımları gözden geçirme sıklığına verilen cevaplar

		Yatırımlarınızı hangi sıklıkla gözden geçiriyorsunuz?							Toplam
		Hergün	Haftada bir kaç defa	Her Hafta	Ayda bir kaç defa	Her ay	Bir kaç ayda bir	Belirli bir sıklıkta değil	Hergün
Cinsiyet	Bayan	12	16	12	26	22	6	10	104
	Bay	57	47	22	49	22	16	20	233
Toplam		69	63	34	75	44	22	30	337

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınızı hangi sıklıkla gözden geçiriyorsunuz?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.31’deki verilere göre bayanlarda her gün cevabı verenlerin oranı %11,5 (n=12) iken baylarda bu oranın %24,5 (n=57) ye çıktığı görülmektedir. Bayanlarda haftada birkaç defa cevabı verenlerin oranı %15,4 (n=16) iken baylarda bu oranın %20,2 (n=47) ye çıktığı görülmektedir. Bayanlarda her hafta cevabı verenlerin oranı %11,5 (n=12) iken baylarda bu oranın %9,4 (n=22) e düştüğü görülmektedir. Bayanlarda ayda birkaç defa cevabı verenlerin oranı %25,0 (n=26) iken baylarda bu oranın %21,0 (n=49) a düştüğü görülmektedir. Bayanlarda her ay cevabı verenlerin oranı %21,2 (n=22) iken baylarda bu oranın %9,4 (n=22) e düştüğü görülmektedir. Bayanlarda birkaç ayda bir cevabı verenlerin oranı %5,8 (n=6) iken baylarda bu oranın %6,9 (n=16) a çıktığı görülmektedir. Bayanlarda belirli bir sıklıkta değil cevabı verenlerin oranı %9,6 (n=10) iken baylarda bu oranın %8,6 (n=20) ya düştüğü görülmektedir.

Tablo 3.32: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	15,344(a)	6	,018
Olasılık Oranı	15,437	6	,017
Doğrusal Olarak Çakışma	6,959	1	,008
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,79.

Tablo 3.32'deki analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=6, n=337) = 15,344; p = 0,018 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 3:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.33: Cinsiyet demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,703(a)	5	,453
Olasılık Oranı	4,986	5	,418
Doğrusal Olarak Çakışma	,063	1	,802
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 9,88.

Tablo 3.33'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,453 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 9,88, beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile baz alınan bilgi kaynakları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 4:

H₀: Cinsiyet demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.34: Cinsiyet demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	8,692(a)	5	,122
Olasılık Oranı	9,710	5	,084
Doğrusal Olarak Çakışma	,012	1	,913
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,86.

Tablo 3.34'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,122 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,86 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 5:

H₀: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.35: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	6,971(a)	3	,073
Olasılık Oranı	7,041	3	,071
Doğrusal Olarak Çakışma	6,450	1	,011
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (12,5%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,39.

Tablo 3.35'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,073 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,39 , beklenen sıklıkların % 12,5'i 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırım aracı sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 6:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.36: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,406(a)	7	,934
Olasılık Oranı	2,400	7	,934
Doğrusal Olarak Çakışma	,079	1	,779
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,55.

Tablo 3.36'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,934 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,55 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre

cinsiyet ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 7:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.37: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	8,939(a)	4	,063
Olasılık Oranı	9,322	4	,054
Doğrusal Olarak Çakışma	4,029	1	,045
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,70.

Tablo 3.37'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,063 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,70 , beklenen sıklıkların % 10'u 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 8:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.38: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,245(a)	1	,621
Sürekli­lik Düzeltimi(a)	,126	1	,723
Olasılık Oranı	,248	1	,619
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,244	1	,621
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 23,76.

Tablo 3.38'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,621 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 23,76 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 9:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.39: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,685(a)	1	,194
Sürekli­lik Düzeltimi(a)	1,321	1	,250
Olasılık Oranı	1,744	1	,187
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	1,680	1	,195
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 20,37.

Tablo 3.39'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,194 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 20,37 , beklenen

sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 10:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.40: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,001(a)	1	,975
Süreklilik Düzeltimi(a)	,000	1	1,000
Olasılık Oranı	,001	1	,975
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,001	1	,975
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 34,87.

Tablo 3.40'ta SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p= 0,975 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 34,87 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 11:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.41: Cinsiyet demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,262(a)	3	,235
Olasılık Oranı	4,044	3	,257
Doğrusal Olarak Çakışma	1,738	1	,187
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 7,41.

Tablo 3.41'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p = 0,235 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 7,41 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 12:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.42: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,471(a)	1	,225
Sürekli Düzeltimi(a)	1,165	1	,281
Olasılık Oranı	1,446	1	,229
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	1,467	1	,226
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 27,47.

Tablo 3.42'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p = 0,225 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 27,47 , beklenen

sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 13:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.43: Cinsiyet demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,011(a)	1	,917
Süreklilik Düzeltimi(a)	,000	1	1,000
Olasılık Oranı	,011	1	,917
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,011	1	,918
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 28,39.

Tablo 3.43'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,917 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 28,39 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 14:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.44: Cinsiyet demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,107(a)	1	,744
Sürekli­lik Düzeltimi(a)	,040	1	,841
Olasılık Oranı	,107	1	,744
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,107	1	,744
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hüc­renin Beklenen Sıklığı: 32,71.

Tablo 3.44'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,744 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 32,71 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 15:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptı­rma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptı­rma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.45: Cinsiyet demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptı­rma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,751(a)	1	,386
Sürekli­lik Düzeltimi(a)	,506	1	,477
Olasılık Oranı	,736	1	,391
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,749	1	,387
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hüc­renin Beklenen Sıklığı: 18,21.

Tablo 3.45'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,386 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 18,21 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 16:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.46: Cinsiyet demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,084(a)	1	,772
Süreklilik Düzeltimi(a)	,030	1	,864
Olasılık Oranı	,084	1	,772
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,084	1	,772
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 51,23.

Tablo 3.46'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,772 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 51,23 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 17:

H_0 : Cinsiyet değişkenine göre sigara içmenin sağlığa verdiği zararın bilindiği halde sigara içmeye devam etmeye ilişkin görüşler farklılık göstermez.

H_1 : Cinsiyet değişkenine göre sigara içmenin sağlığa verdiği zararın bilindiği halde sigara içmeye devam etmeye ilişkin görüşler farklılık gösterir.

Tablo 3.47: Cinsiyet Demografik değişkenine göre sigara içmenin sağlığa verdiği zararın bilindiği halde sigara içmeye devam etmeye ilişkin görüşlere verilen cevaplar

		Sigara içmenin sağlığınıza verdiği zararı bildiğiniz halde sigara içmeye devam eder misiniz?		Toplam
		Evet	Hayır	Evet
Cinsiyetiniz	Bayan	35	69	104
	Bay	115	118	233
Toplam		150	187	337

Yatırımcılara ‘Sigara içmenin sağlığınıza verdiği zararı bildiğiniz halde sigara içmeye devam eder misiniz?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.47’deki verilere göre bayanlarda evet cevabını verenlerin oranı %33,7 (n=35) iken erkeklerde bu oran %49,4 (n=115) tür. Bayanlarda Hayır cevabı verenlerin oranı %66,3 (n=69) iken erkeklerde bu oran %50,6 (n=118) dir.

Tablo 3.48 Cinsiyet demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	7,178(a)	1	,007
Süreklilik Düzeltimi(a)	6,557	1	,010
Olasılık Oranı	7,290	1	,007
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	7,157	1	,007
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 46,29.

Tablo 3.48’deki analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=1, n=337) = 7,178; p = 0,007 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 18:

H₀: Cinsiyet demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.49: Cinsiyet demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,497(a)	1	,221
Sürekli Düzeltimi(a)	1,210	1	,271
Olasılık Oranı	1,482	1	,223
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	1,492	1	,222
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 37,03.

Tablo 3.49'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,221 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 37,03 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 19:

H₀: Cinsiyet değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.50: Cinsiyet demografik değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşüne verilen cevaplar

		Yatırımlarınızı küçük miktarlarda ve sık olarak mı yaparsınız?		Toplam
		Evet	Hayır	Evet
Cinsiyetiniz	Bayan	72	32	104
	Bay	118	115	233
Toplam		190	147	337

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınızı küçük miktarlarda ve sık olarak mı yaparsınız?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.50’deki verilere göre bayanlarda evet cevabını verenlerin oranı %69,2 (n=72) iken baylarda bu oran %50,6 (n=118) dır. Bayanlarda Hayır cevabını verenlerin oranı %30,8 (n=32) iken baylarda bu oran %49,4 (n=115) tür.

Tablo 3.51: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	10,101(a)	1	,001
Sürekli Düzeltimi(a)	9,359	1	,002
Olasılık Oranı	10,325	1	,001
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	10,071	1	,002
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücresinin Beklenen Sıklığı: 45,36.

Tablo 3.51’deki analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=1, n=337) = 10,101; p = 0,001 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 20:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.52: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,042(a)	1	,838
Sürekli Düzeltimi(a)	,006	1	,937
Olasılık Oranı	,042	1	,838
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,042	1	,838
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücresin Beklenen Sıklığı: 35,18.

Tablo 3.52'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,838 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 35,18 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 21:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.53: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,263(a)	1	,608
Sürekli Düzeltimi(a)	,154	1	,695
Olasılık Oranı	,264	1	,607
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,263	1	,608
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 40,12.

Tablo 3.53'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,608 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 40,12 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerinin göz önünde bulundurma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 22:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.54: Cinsiyet demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,612(a)	1	,434
Sürekli Düzeltimi(a)	,442	1	,506
Olasılık Oranı	,612	1	,434
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,611	1	,435
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücresinin Beklenen Sıklığı: 49,69.

Tablo 3.54'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,434 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 49,69 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 23:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.55: Cinsiyet demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,840(a)	1	,175
Sürekli Düzeltimi(a)	1,436	1	,231
Olasılık Oranı	1,921	1	,166
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	1,835	1	,176
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 17,28.

Tablo 3.55'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,175 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 17,28 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 24:

H_0 : Cinsiyet demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.56: Cinsiyet demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,312(a)	1	,576
Süreklilik Düzeltimi(a)	,165	1	,685
Olasılık Oranı	,317	1	,573
Fisher Kesin Testi			
Doğrusal Olarak Çakışma	,312	1	,577
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 18,82.

Tablo 3.56'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,576 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 18,82 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 25:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.57: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	40,399(a)	32	,146
Olasılık Oranı	40,096	32	,154
Doğrusal Olarak Çakışma	,044	1	,833
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 32 hücrenin (71,1%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,19.

Tablo 3.57'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,146 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,19 , beklenen sıklıkların % 71,1'i 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırımları araçları tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 26:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.58: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	49,355(a)	24	,002
Olasılık Oranı	43,985	24	,008
Doğrusal Olarak Çakışma	,162	1	,688
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 11 hücrenin (31,4%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,85.

Tablo 3.58’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,002 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,85 , beklenen sıklıkların % 31,4’ü 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 27:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.59: Yaş demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	42,472(a)	20	,002
Olasılık Oranı	43,346	20	,002
Doğrusal Olarak Çakışma	,181	1	,670
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 9 hücrenin (30,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 1,23.

Tablo 3.59’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,002 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 1,23 , beklenen sıklıkların % 30.0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile baz alınan bilgi kaynakları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 28:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.60: Yaş demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	26,417(a)	20	,152
Olasılık Oranı	28,015	20	,109
Doğrusal Olarak Çakışma	1,108	1	,293
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 10 hücrenin (33,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,73.

Tablo 3.60'ta SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,152 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,73 , beklenen sıklıkların % 33,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 29:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.61: Yaş demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	25,687(a)	12	,012
Olasılık Oranı	21,702	12	,041
Doğrusal Olarak Çakışma	13,426	1	,000
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 7 hücrenin (35,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,42.

Tablo 3.61'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,012 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,42 , beklenen sıklıkların % 35,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre yaş ile yatırım aracı sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 30:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.62: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	25,922(a)	28	,577
Olasılık Oranı	27,619	28	,485
Doğrusal Olarak Çakışma	,514	1	,474
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 17 hücrenin (42,5%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,69.

Tablo 3.62'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,577 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,69 , beklenen sıklıkların % 42,5'i 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 31:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.63: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	20,780(a)	16	,187
Olasılık Oranı	23,140	16	,110
Doğrusal Olarak Çakışma	,001	1	,971
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 10 hücrenin (40,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,46.

Tablo 3.63'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,187 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,46 , beklenen sıklıkların % 40,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 32:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.64: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	7,759(a)	4	,101
Olasılık Oranı	7,665	4	,105
Doğrusal Olarak Çakışma	,142	1	,706
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,97.

Tablo 3.64'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,101 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,97 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre yaş ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 33:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.65: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	6,017(a)	4	,198
Olasılık Oranı	6,546	4	,162
Doğrusal Olarak Çakışma	1,449	1	,229
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,55.

Tablo 3.65'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,198 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,55 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 34:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.66: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,665(a)	4	,956
Olasılık Oranı	,659	4	,956
Doğrusal Olarak Çakışma	,070	1	,791
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,36.

Tablo 3.66'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,956 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,36 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 35:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.67: Yaş demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	12,599(a)	12	,399
Olasılık Oranı	14,817	12	,252
Doğrusal Olarak Çakışma	1,237	1	,266
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 5 hücrenin (25,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,93.

Tablo 3.67'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,399 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,93 , beklenen sıklıkların % 25,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 36:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.68: Yaş demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,347(a)	4	,853
Olasılık Oranı	1,338	4	,855
Doğrusal Olarak Çakışma	,139	1	,709
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,43.

Tablo 3.68'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,853 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,43 , beklenen sıklıkların % 10,0 'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 37:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.69: Yaş demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,957(a)	4	,744
Olasılık Oranı	1,967	4	,742
Doğrusal Olarak Çakışma	,041	1	,840
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,55.

Tablo 3.69’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,744 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,55 , beklenen sıklıkların % 10,0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 38:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.70: Yaş demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,369(a)	4	,849
Olasılık Oranı	1,402	4	,844
Doğrusal Olarak Çakışma	,036	1	,850
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,09.

Tablo 3.70’te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,849 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,09 , beklenen sıklıkların % 10,0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 39:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.71: Yaş demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	7,927(a)	4	,094
Olasılık Oranı	7,909	4	,095
Doğrusal Olarak Çakışma	4,678	1	,031
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,28.

Tablo 3.71'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,094 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,28 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 40:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.72: Yaş demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,360(a)	4	,360
Olasılık Oranı	4,418	4	,352
Doğrusal Olarak Çakışma	,001	1	,975
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,40.

Tablo 3.72’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,360 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 6,40 , beklenen sıklıkların % 0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 41:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.73: Yaş demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	5,883(a)	4	,208
Olasılık Oranı	5,902	4	,207
Doğrusal Olarak Çakışma	2,218	1	,136
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,79.

Tablo 3.73’te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,208 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,79 , beklenen sıklıkların % 0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 42:

H_0 : Yaş demografik değişkenine göre riski, para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkenine göre riski, para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.74: Yaş demografik değişkenine göre riski, para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak görüşüne verilen cevaplar

		Riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak mı değerlendirirsiniz?		Toplam
		Evet	Hayır	Evet
Yaşınız	20-29	44	39	83
	30-39	80	40	120
	40-49	57	32	89
	50-59	25	7	32
	+60	11	2	13
Toplam		217	120	337

Yatırımcılara ‘Riski, para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak mı değerlendirirsiniz?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.74’teki verilere göre yaşı 20-29 aralığında olanların %53,0 (n=44) ı evet cevabını, %47,0 (n=39) ı Hayır cevabını vermiştir. Yaşı 30-39 aralığında olanların %66,7 (n=80) si evet cevabını, %33,3 (n=40) ü Hayır cevabını vermiştir. Yaşı 40-49 aralığında olanların %64,0 (n=57) ı evet cevabını, %36,0 (n=32) ı Hayır cevabını vermiştir. Yaşı 50-59 aralığında olanların %78,1 (n=25) i evet cevabını, %21,9 (n=7) u Hayır cevabını vermiştir. Yaşı 60’ tan fazla olanların %84,6 (n=11) i evet cevabını, %15,4 (n=2) ü Hayır cevabını vermiştir.

Tablo 3.75: Yaş demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	9,914(a)	4	,042
Olasılık Oranı	10,293	4	,036
Doğrusal Olarak Çakışma	7,590	1	,006
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,63.

Tablo 3.75'teki analiz sonuçlarına göre yaş ile riski, para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=4, n=337) = 9,914; p = 0,042 < 0,05. H₀ reddedilir.

Hipotez 43:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.76: Yaş demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,198(a)	4	,878
Olasılık Oranı	1,198	4	,878
Doğrusal Olarak Çakışma	,949	1	,330
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,67.

Tablo 3.76'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,878 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,67, beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 44:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.77: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,733(a)	4	,316
Olasılık Oranı	5,163	4	,271
Doğrusal Olarak Çakışma	3,322	1	,068
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,40.

Tablo 3.77'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,316 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,40 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 45:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.78: Yaş demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,889(a)	4	,756
Olasılık Oranı	1,880	4	,758
Doğrusal Olarak Çakışma	,102	1	,749
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,01.

Tablo 3.78’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,756 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,01 , beklenen sıklıkların % 0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 46:

H_0 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Yaş demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.79: Yaş demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,649(a)	4	,618
Olasılık Oranı	2,655	4	,617
Doğrusal Olarak Çakışma	,099	1	,753
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,21.

Tablo 3.79’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,618 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 6,21 , beklenen sıklıkların % 0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 47:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.80: Yaş demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	8,001(a)	4	,092
Olasılık Oranı	7,758	4	,101
Doğrusal Olarak Çakışma	2,328	1	,127
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,16.

Tablo 3.80'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,092 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,16 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 48:

H₀: Yaş demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Yaş demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.81: Yaş demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	5,005(a)	4	,287
Olasılık Oranı	5,026	4	,285
Doğrusal Olarak Çakışma	,489	1	,484
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,35.

Tablo 3.81’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,287 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,35 , beklenen sıklıkların % 10,0 ’i 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre yaş ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 49:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.82: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	39,419(a)	32	,172
Olasılık Oranı	37,945	32	,217
Doğrusal Olarak Çakışma	,038	1	,845
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 32 hücrenin (71,1%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,19.

Tablo 3.82’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,172 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,19 , beklenen sıklıkların % 71,1’i 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımları araçları tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 50:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.83: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	19,497(a)	24	,725
Olasılık Oranı	19,371	24	,732
Doğrusal Olarak Çakışma	,002	1	,965
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 11 hücrenin (31,4%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,85.

Tablo 3.83'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,725 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,85 , beklenen sıklıkların % 31,4'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 51:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.84: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	33,285(a)	20	,031
Olasılık Oranı	36,368	20	,014
Doğrusal Olarak Çakışma	2,833	1	,092
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 7 hücrenin (23,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 1,23.

Tablo 3.84'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,031 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 1,23 , beklenen sıklıkların % 23,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile baz alınan bilgi kaynakları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 52:

H₀: Eğitim durumu demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Eğitim durumu demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.85: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	33,669(a)	20	,028
Olasılık Oranı	32,826	20	,035
Doğrusal Olarak Çakışma	,354	1	,552
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 11 hücrenin (36,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,73.

Tablo 3.85'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,028 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,73 , beklenen sıklıkların % 36,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 53:

H₀: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.86: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	20,271(a)	12	,062
Olasılık Oranı	23,847	12	,021
Doğrusal Olarak Çakışma	,581	1	,446
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 7 hücrenin (35,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,42.

Tablo 3.86'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,062 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,42 , beklenen sıklıkların % 35,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırım aracı sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 54:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.87: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	28,773(a)	28	,424
Olasılık Oranı	30,408	28	,344
Doğrusal Olarak Çakışma	,962	1	,327
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 16 hücrenin (40,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,69.

Tablo 3.87'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,424 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,69 , beklenen sıklıkların % 40,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre eğitim durumu ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 55:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.88: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	13,289(a)	16	,651
Olasılık Oranı	11,490	16	,778
Doğrusal Olarak Çakışma	1,780	1	,182
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 9 hücrenin (36,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,46.

Tablo 3.88'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,651 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,46 , beklenen sıklıkların % 36,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 56:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlarınızda tercih ettiğiniz kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlarınızda tercih ettiğiniz kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.89: Eğitim durumu demografik değişkenine göre yatırımlarınızda tercih ettiğiniz kar zarar oranı durumuna verilen cevaplar

		İnsanlara bir yatırım ile ilgili bilgi veriliyor. Yatırım 100 kişiyi etkileyecektir. Bu durumda insanların iki durumdan birini tercih etmesi isteniyor. Sizin tercihiniz hangisi olur?		Toplam
		100 kişinin %30'u kar edecek, %70'i kar elde edemeyecektir.	100 kişinin %70'i zarar edecek, %30'u zarara uğramayacaktır.	
Eğitim Durumunuz	İlköğretim	28	20	48
	Lise	65	12	77
	On Lisans	53	20	73
	Lisans	103	23	126
	Master/Doktora	11	2	13
Toplam		260	77	337

Yatırımcılara ‘İnsanlara bir yatırım ile ilgili bilgi veriliyor. Yatırım 100 kişiyi etkileyecektir. Bu durumda insanların iki durumdan birini tercih etmesi isteniyor. Sizin tercihiniz hangisi olur?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların eğitim durumuna göre dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.89'daki verilere göre mezuniyet durumu ilköğretim olanlarda 100 kişinin %30'u kar elde edecek %70'i kar elde edemeyecek cevabı verenlerin oranı %58,3 (n=28), lise olanlarda bu oran %84,4 (n=65), ön lisans olanlarda bu oran %72,6 (n=53), lisans olanlarda bu oran %81,7 (n=103), master/doktora olanlarda bu oran %84,6 (n=11) dir. Mezuniyet durumu ilköğretim olanlarda 100 kişinin %70'i zarar edecek %30'u zarara uğramayacaktır, cevabı verenlerin oranı %41,7 (n=20), lise olanlarda bu oran %15,6 (n=12), ön lisans olanlarda bu oran %27,4 (n=20), lisans olanlarda bu oran %18,3 (n=23), master/doktora olanlarda bu oran %15,4 (n=2) tür.

Tablo 3.90: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	14,724(a)	4	,005
Olasılık Oranı	13,750	4	,008
Doğrusal Olarak Çakışma	5,179	1	,023
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,97.

Tablo 3.90'daki analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=4, n=337) = 14,724; p = 0,005 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 57:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.91: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,575(a)	4	,966
Olasılık Oranı	,565	4	,967
Doğrusal Olarak Çakışma	,051	1	,822
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,55.

Tablo 3.91'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre p=0,966 > 0,05 , herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,55 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 58:

H₀: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.92: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	3,670(a)	4	,453
Olasılık Oranı	3,789	4	,435
Doğrusal Olarak Çakışma	,247	1	,619
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,36.

Tablo 3.92'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,453 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,36 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 59:

H₀: Eğitim durumu demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Eğitim durumu demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.93: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	9,732(a)	12	,639
Olasılık Oranı	9,634	12	,648
Doğrusal Olarak Çakışma	,918	1	,338
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 5 hücrenin (25,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,93.

Tablo 3.93'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,639 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,93 , beklenen sıklıkların % 25.0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 60:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.94: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,713(a)	4	,607
Olasılık Oranı	2,715	4	,607
Doğrusal Olarak Çakışma	2,435	1	,119
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,43.

Tablo 3.94'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,607 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,43 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 61:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.95: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	3,246(a)	4	,518
Olasılık Oranı	3,241	4	,518
Doğrusal Olarak Çakışma	,006	1	,938
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,55.

Tablo 3.95'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,518 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,55 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 62:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.96: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,360(a)	4	,359
Olasılık Oranı	4,545	4	,337
Doğrusal Olarak Çakışma	1,121	1	,290
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,09.

Tablo 3.96’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,359 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,09 , beklenen sıklıkların % 10,0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 63:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.97: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	3,107(a)	4	,540
Olasılık Oranı	2,930	4	,570
Doğrusal Olarak Çakışma	,339	1	,561
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,28.

Tablo 3.97’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,540 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,28 , beklenen sıklıkların % 10,0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 64:

H_0 : Eğitim demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yayma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yayma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.98: Eğitim durumu demografik değişkenine göre hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yaymaya ilişkin verilen cevaplar

		Hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yayar mısınız?		Toplam
		Evet	Hayır	Evet
Eğitim Durumunuz	İlköğretim	31	17	48
	Lise	38	39	77
	On Lisans	40	33	73
	Lisans	53	73	126
	Master/Doktora	4	9	13
Toplam		166	171	337

Yatırımcılara ‘Hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yayar mısınız?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların eğitim durumuna göre dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.98’deki verilere göre Mezuniyet durumu ilköğretim olanlarda evet cevabı verenlerin oranı %64,6 (n=31), lise olanlarda bu oran %49,4(n=38), ön lisans olanlarda bu oran %54,8 (n=40), lisans olanlarda bu oran %42,1 (n=53), master/doktora olanlarda bu oran %30,8 (n=4) dır. Mezuniyet durumu ilköğretim olanlarda Hayır cevabı verenlerin oranı %35,4 (n=17), lise olanlarda bu oran %50,6(n=39), ön lisans olanlarda bu oran %45,2 (n=33), lisans olanlarda bu oran %57,9 (n=73), master/doktora olanlarda bu oran %69,2 (n=9) dır.

Tablo 3.99: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	9,793(a)	4	,044
Olasılık Oranı	9,916	4	,042
Doğrusal Olarak Çakışma	7,349	1	,007
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,40.

Tablo 3.99'deki analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yayma görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=4, n=337) = 9,793; p = 0,044 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 65:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.100: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,580(a)	4	,333
Olasılık Oranı	4,589	4	,332
Doğrusal Olarak Çakışma	4,127	1	,042
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,79.

Tablo 3.100'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,333 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,79 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 66:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.101: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,428(a)	4	,839
Olasılık Oranı	1,418	4	,841
Doğrusal Olarak Çakışma	,023	1	,880
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,63.

Tablo 3.101'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,839 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,63 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 67:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.102: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,600(a)	4	,627
Olasılık Oranı	2,599	4	,627
Doğrusal Olarak Çakışma	1,133	1	,287
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,67.

Tablo 3.102'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,627 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,67 , beklenen

sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 68:

H_0 : Eğitim durumu değişkeni ile yatırımlarda yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verme durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu değişkeni ile yatırımlarda yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verme durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.103: Eğitim durumu demografik değişkenine göre yatırımlarda yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verme durumu için verilen cevaplar

		Yatırımlarınız ile ilgili yeni edindiğiniz bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verir misiniz?		Toplam
		Evet	Hayır	Evet
Eğitim Durumunuz	İlköğretim	40	8	48
	Lise	54	23	77
	On Lisans	50	23	73
	Lisans	71	55	126
	Master/Doktora	8	5	13
Toplam		223	114	337

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınız ile ilgili yeni edindiğiniz bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verir misiniz?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.103'teki verilere göre mezuniyet durumu ilköğretim olanlarda evet cevabı verenlerin oranı %83,3 (n=40), lise olanlarda bu oran %70,1(n=54), ön lisans olanlarda bu oran %68,5 (n=50), lisans olanlarda bu oran %56,3 (n=71), master/doktora olanlarda bu oran %61,5 (n=8) tir. Mezuniyet durumu ilköğretim olanlarda Hayır cevabı verenlerin oranı %16,7 (n=8), lise olanlarda bu oran %29,9(n=23), ön lisans olanlarda bu oran %31,5 (n=23), lisans olanlarda bu oran %43,7 (n=55), master/doktora olanlarda bu oran %38,5 (n=5) tir.

Tablo 3.104: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	12,586(a)	4	,013
Olasılık Oranı	13,196	4	,010
Doğrusal Olarak Çakışma	10,952	1	,001
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,40.

Tablo 3.104'teki analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=4, n=337) = 12,586; p = 0,013 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 69:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.105: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,778(a)	4	,941
Olasılık Oranı	,788	4	,940
Doğrusal Olarak Çakışma	,042	1	,838
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,01.

Tablo 3.105'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre p=0,941 > 0,05 , herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,01 , beklenen

sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 70:

H_0 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Eğitim durumu demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.106: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,171(a)	4	,704
Olasılık Oranı	2,178	4	,703
Doğrusal Olarak Çakışma	1,749	1	,186
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,21.

Tablo 3.106'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,704 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 6,21 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 71:

H₀: Eğitim durumu demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Eğitim durumu demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.107: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,704(a)	4	,951
Olasılık Oranı	,671	4	,955
Doğrusal Olarak Çakışma	,004	1	,948
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,16.

Tablo 3.107'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,951 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,16 , beklenen sıklıkların % 10,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 72:

H₀: Eğitim durumu demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Eğitim durumu demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.108: Eğitim Durumu demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,117(a)	4	,714
Olasılık Oranı	2,139	4	,710
Doğrusal Olarak Çakışma	,782	1	,377
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (10,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,35.

Tablo 3.108’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,714 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,35 , beklenen sıklıkların % 10,0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 73:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.109: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	17,984(a)	16	,325
Olasılık Oranı	16,612	16	,411
Doğrusal Olarak Çakışma	,781	1	,377
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 17 hücrenin (63,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,19.

Tablo 3.109’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,325 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,19 , beklenen sıklıkların % 63,0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırımları araçları tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 74:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.110: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	14,315(a)	12	,281
Olasılık Oranı	12,537	12	,404
Doğrusal Olarak Çakışma	,007	1	,934
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 7 hücrenin (33,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,85.

Tablo 3.110'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,281 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,85 , beklenen sıklıkların % 33,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 75:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.111: Medeni hal demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	20,153(a)	10	,028
Olasılık Oranı	23,053	10	,011
Doğrusal Olarak Çakışma	,058	1	,810
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 6 hücrenin (33,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 1,23.

Tablo 3.111'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,028 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 1,23 , beklenen sıklıkların % 63,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre medeni hal ile baz alınan bilgi kaynakları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 76:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.112: Medeni hal demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	16,116(a)	10	,096
Olasılık Oranı	15,747	10	,107
Doğrusal Olarak Çakışma	1,533	1	,216
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 5 hücrenin (27,8%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,73.

Tablo 3.112'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,096 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,73 , beklenen sıklıkların % 27,8' , 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 77:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.113: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	11,161(a)	6	,084
Olasılık Oranı	10,413	6	,108
Doğrusal Olarak akışma	3,099	1	,078
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 3 hücrenin (25,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,42.

Tablo 3.113'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,084 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,42 , beklenen sıklıkların % 25,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırım aracı sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 78:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.114: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	9,149(a)	14	,821
Olasılık Oranı	10,148	14	,751
Doğrusal Olarak akışma	,005	1	,943
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 8 hücrenin (33,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,69.

Tablo 3.114'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,821 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,69 , beklenen sıklıkların % 33,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre medeni hal ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 79:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.115: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	6,219(a)	8	,623
Olasılık Oranı	7,516	8	,482
Doğrusal Olarak Çakışma	,710	1	,399
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 5 hücrenin (33,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,46.

Tablo 3.115'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,623 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,46 , beklenen sıklıkların % 33,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 80:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.116: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,864(a)	2	,649
Olasılık Oranı	,840	2	,657
Doğrusal Olarak akışma	,769	1	,380
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,97.

Tablo 3.116'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,649 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,97 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 81:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.117: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	3,041(a)	2	,219
Olasılık Oranı	2,927	2	,231
Doğrusal Olarak akışma	,517	1	,472
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,55.

Tablo 3.117'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,219 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,55 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre medeni hal ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 82:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.118: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,076(a)	2	,963
Olasılık Oranı	,076	2	,962
Doğrusal Olarak Çakışma	,002	1	,964
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,36.

Tablo 3.118'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,963 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,36 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 83:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.119: Medeni hal demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,019(a)	6	,674
Olasılık Oranı	3,708	6	,716
Doğrusal Olarak Çakışma	,148	1	,701
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 3 hücrenin (25,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,93.

Tablo 3.119'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,674 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,93 , beklenen sıklıkların % 25,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 84:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.120: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,862(a)	2	,650
Olasılık Oranı	,958	2	,619
Doğrusal Olarak Çakışma	,113	1	,737
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,43.

Tablo 3.120'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,650 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,43 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre medeni hal ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 85:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.121: Medeni hal demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,200(a)	2	,333
Olasılık Oranı	2,146	2	,342
Doğrusal Olarak Çakışma	,320	1	,572
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,55.

Tablo 3.121'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,333 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,55 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 86:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.122: Medeni hal demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,967(a)	2	,617
Olasılık Oranı	,956	2	,620
Doğrusal Olarak Çakışma	,192	1	,662
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,09.

Tablo 3.122'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,617 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,09 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 87:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.123: Medeni hal demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,673(a)	2	,433
Olasılık Oranı	1,448	2	,485
Doğrusal Olarak Çakışma	,587	1	,443
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,28.

Tablo 3.123'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,433 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,28 , beklenen

sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 88:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.124: Medeni hal demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,816(a)	2	,665
Olasılık Oranı	,822	2	,663
Doğrusal Olarak Çakışma	,194	1	,660
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücresinin Beklenen Sıklığı: 6,40.

Tablo 3.124'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,665 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 6,40 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 89:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.125: Medeni hal demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,249(a)	2	,119
Olasılık Oranı	4,279	2	,118
Doğrusal Olarak Çakışma	4,120	1	,042
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,79.

Tablo 3.125'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,119 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,79 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 90:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.126: Medeni hal demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,436(a)	2	,109
Olasılık Oranı	4,737	2	,094
Doğrusal Olarak Çakışma	3,984	1	,046
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,63.

Tablo 3.126’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,109 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,63 , beklenen sıklıkların % 16,7’si 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 91:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.127: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	,368(a)	2	,832
Olasılık Oranı	,369	2	,831
Doğrusal Olarak Çakışma	,050	1	,823
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,67.

Tablo 3.127’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,832 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,67 , beklenen sıklıkların %0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 92:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.128: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,080(a)	2	,583
Olasılık Oranı	1,121	2	,571
Doğrusal Olarak Çakışma	,894	1	,344
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,40.

Tablo 3.128'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,583 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,40 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 93:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.129: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,981(a)	2	,225
Olasılık Oranı	2,965	2	,227
Doğrusal Olarak Çakışma	2,280	1	,131
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,01.

Tablo 3.129’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,225 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,01 , beklenen sıklıkların % 0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 94:

H_0 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.130: Medeni hal demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,498(a)	2	,287
Olasılık Oranı	2,544	2	,280
Doğrusal Olarak Çakışma	,520	1	,471
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,21.

Tablo 3.130’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,287 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 6,21 , beklenen sıklıkların % 0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 95:

H₀: Medeni hal demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Medeni hal demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.131: Medeni hal demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,092(a)	2	,351
Olasılık Oranı	2,048	2	,359
Doğrusal Olarak Çakışma	,675	1	,411
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,16.

Tablo 3.131'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,351 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,16 , beklenen sıklıkların % 16,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 96:

H₀: Medeni hal demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Medeni hal demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.132: Medeni hal demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,929(a)	2	,381
Olasılık Oranı	1,758	2	,415
Doğrusal Olarak Çakışma	1,400	1	,237
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (16,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,35.

Tablo 3.132’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,381 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,35 , beklenen sıklıkların % 16,7’si 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre medeni hal ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 97:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.133: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları araçları tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	47,241(a)	40	,201
Olasılık Oranı	49,615	40	,142
Doğrusal Olarak Çakışma	3,287	1	,070
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 38 hücrenin (70,4%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,25.

Tablo 3.133’te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,201 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,25 , beklenen sıklıkların % 70,4’ü 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırımları araçları tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 98:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.134: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları gözden geçirme sıklığı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	40,768(a)	30	,091
Olasılık Oranı	43,693	30	,051
Doğrusal Olarak Çakışma	12,761	1	,000
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 13 hücrenin (31,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 1,11.

Tablo 3.134'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,091 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 1,11 , beklenen sıklıkların % 31,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırımları gözden geçirme sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 99:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.135: Aylık gelir demografik değişkeni ile baz alınan bilgi kaynakları için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	34,809(a)	25	,092
Olasılık Oranı	37,767	25	,049
Doğrusal Olarak Çakışma	,744	1	,388
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 8 hücrenin (22,2%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 1,61.

Tablo 3.135'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,092 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 1,61 , beklenen sıklıkların % 22,2'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre aylık gelir ile baz alınan bilgi kaynakları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 100:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.136: Aylık gelir demografik değişkeni ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	31,262(a)	25	,180
Olasılık Oranı	33,830	25	,112
Doğrusal Olarak Çakışma	2,380	1	,123
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 15 hücrenin (41,7%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,96.

Tablo 3.136'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,180 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,96 , beklenen sıklıkların % 41,7'si 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile kazanç sağlanmasında etkili oyuncular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 101:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.137: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım aracı sayısı için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	38,226(a)	15	,001
Olasılık Oranı	42,566	15	,000
Doğrusal Olarak Çakışma	16,087	1	,000
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 9 hücrenin (37,5%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,55.

Tablo 3.137'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,001 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,55 , beklenen sıklıkların % 37,5'i 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırım aracı sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 102:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.138: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	47,091(a)	35	,083
Olasılık Oranı	48,890	35	,060
Doğrusal Olarak Çakışma	,045	1	,831
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 23 hücrenin (47,9%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,91.

Tablo 3.138'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,083 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,91 , beklenen sıklıkların % 47,9'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre aylık gelir ile yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 103:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.139: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	26,744(a)	20	,143
Olasılık Oranı	29,022	20	,087
Doğrusal Olarak Çakışma	,004	1	,947
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 10 hücrenin (33,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: ,61.

Tablo 3.139'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,143 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 0,61 , beklenen sıklıkların % 33,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 104:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.140: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	8,515(a)	5	,130
Olasılık Oranı	8,752	5	,119
Doğrusal Olarak Çakışma	,704	1	,402
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (8,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,88.

Tablo 3.140'ta SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,130 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,88 , beklenen sıklıkların % 8,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırımlarda tercih edilen kar zarar oranı durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 105:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.141: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlarda tercih edilen risk için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,723(a)	5	,451
Olasılık Oranı	4,846	5	,435
Doğrusal Olarak Çakışma	,225	1	,635
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (8,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 3,33.

Tablo 3.141'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,451 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,33 , beklenen sıklıkların % 8,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre aylık gelir ile yatırımlarda tercih edilen risk arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 106:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.142: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	9,742(a)	5	,083
Olasılık Oranı	9,811	5	,081
Doğrusal Olarak Çakışma	,105	1	,745
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,70.

Tablo 3.142'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,083 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,70 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırımlar sonucunda elde edilen kazancın veya uğranılan kaybın etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 107:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.143: Aylık gelir demografik değişkeni ile kişilik özellikleri için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	35,413(a)	15	,002
Olasılık Oranı	38,631	15	,001
Doğrusal Olarak Çakışma	17,407	1	,000
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 6 hücrenin (25,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 1,21.

Tablo 3.143'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,002 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 1,21 , beklenen sıklıkların % 25,0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 108:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.144: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	3,569(a)	5	,613
Olasılık Oranı	3,706	5	,592
Doğrusal Olarak Çakışma	1,851	1	,174
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (8,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,49.

Tablo 3.144'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,613 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,49 , beklenen sıklıkların % 8,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına

göre aylık gelir ile yatırım araçları değerlerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 109:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.145: Aylık gelir demografik değişkeni ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	4,415(a)	5	,491
Olasılık Oranı	4,735	5	,449
Doğrusal Olarak Çakışma	1,143	1	,285
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (8,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 4,64.

Tablo 3.145'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,491 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 4,64 , beklenen sıklıkların % 8,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçlarının alım ve satımına etkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 110:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.146: Aylık gelir demografik değişkeni ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	7,126(a)	5	,211
Olasılık Oranı	7,548	5	,183
Doğrusal Olarak Çakışma	,047	1	,828
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,35.

Tablo 3.146'da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,211 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,35 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile tercih edilen yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elde tutma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 111:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.147: Aylık gelir demografik değişkeni ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	5,609(a)	5	,346
Olasılık Oranı	5,573	5	,350
Doğrusal Olarak Çakışma	,005	1	,941
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (8,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,98.

Tablo 3.147'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,346 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,98 , beklenen

sıklıkların % 8,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile tanık olunan bir yangın sonucunda yangın sigortası yaptırma tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 112:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.148: Aylık gelir demografik değişkeni ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	6,475(a)	5	,263
Olasılık Oranı	6,522	5	,259
Doğrusal Olarak Çakışma	2,341	1	,126
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 8,37.

Tablo 3.148'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,263 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 8,37 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelinin uzun dönemde ödenmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 113:

H_0 : Aylık gelir değişkeni ile sigara içmenin verdiği zararı bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir değişkeni ile sigara içmenin verdiği zararı bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.149: Aylık gelir demografik değişkenine göre sigara içmenin verdiği zararı bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihinin verilen cevaplar

		Sigara içmenin sağlığınıza verdiği zararı bildiğiniz halde sigara içmeye devam eder misiniz?		Toplam
		Evet	Hayır	Evet
Aylık Geliriniz	0-750	5	12	17
	751-1250	10	29	39
	1251-1750	24	34	58
	1751-2250	31	42	73
	2251-3000	36	30	66
	+3001	44	40	84
Toplam		150	187	337

Yatırımcılara ‘Sigara içmenin sağlığınıza verdiği zararı bildiğiniz halde sigara içmeye devam eder misiniz?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.149’deki verilere göre aylık geliri 0-750 TL olanlarda evet cevabı verenlerin oranı %29,4 (n=5), 751-1250 TL olanlarda bu oran %25,6 (n=10), 1251 - 1750 TL olanlarda bu oran %41,4 (n=24), 1751 - 2250 TL olanlarda bu oran %42,5 (n=31), 2251 - 3000 TL olanlarda bu oran %54,5 (n=36), +3001 olanlarda bu oran %52,4 (n=44) tür. Aylık geliri 0-750 TL olanlarda Hayır cevabı verenlerin oranı %70,6 (n=12), 751- 1250 TL olanlarda bu oran %74,4 (n=29), 1251- 1750 TL olanlarda bu oran %58,6 (n=34), 1751- 2250 TL olanlarda bu oran %57,5 (n=42), 2251 - 3000 TL olanlarda bu oran %45,5 (n=30), +3001 olanlarda bu oran %47,6 (n=40) dir.

Tablo 3.150: Aylık gelir demografik değişkeni ile sigara içmenin sağlığa zarar verdiği bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	12,343(a)	5	,030
Olasılık Oranı	12,695	5	,026
Doğrusal Olarak Çakışma	10,288	1	,001
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 7,57.

Tablo 3.150'deki analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile sigara içmenin verdiği zararı bilinmesine rağmen sigara içmeye devam etme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=5, n=337) = 12,343; p = 0,030 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 114:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.151: Aylık gelir demografik değişkeni ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	2,511(a)	5	,775
Olasılık Oranı	2,508	5	,775
Doğrusal Olarak Çakışma	1,412	1	,235
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,05.

Tablo 3.151'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,775 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 6,05 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak değerlendirmek arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 115:

H_0 : Aylık gelir değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.152: Aylık gelir demografik değişkenine göre yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşüne verilen cevaplar

		Yatırımlarınızı küçük miktarlarda ve sık olarak mı yaparsınız?		Toplam
		Evet	Hayır	Evet
Aylık Geliriniz	0-750	10	7	17
	751-1250	30	9	39
	1251-1750	36	22	58
	1751-2250	48	25	73
	2251-3000	34	32	66
	+3001	32	52	84
Toplam		190	147	337

Yatırımcılara ‘Yatırımlarınızı küçük miktarlarda ve sık olarak mı yaparsınız?’ sorusu sorulmuştur ve alınan cevapların dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.152’deki verilere göre aylık geliri 0-750 TL olanlarda evet cevabı verenlerin oranı %58,8 (n=10), 751- 1250 TL olanlarda bu oran %76,9 (n=30), 1251-1750 TL olanlarda bu oran %62,1 (n=36), 1751 - 2250 TL olanlarda bu oran %65,8 (n=48), 2251 - 3000 TL olanlarda bu oran %51,5 (n=34), +3001 olanlarda bu oran %38,1 (n=32) dir. Aylık geliri 0-750 TL olanlarda Hayır cevabı verenlerin oranı %41,2 (n=7), 751- 1250 TL olanlarda bu oran %23,1 (n=9), 1251 - 1750 TL olanlarda bu oran %37,9 (n=22), 1751 - 2250 TL olanlarda bu oran %34,2 (n=25), 2251 - 3000 TL olanlarda bu oran %48,5 (n=32), +3001 olanlarda bu oran %61,9 (n=52) dur.

Tablo 3.153: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımları küçük miktarlarda ve sık olarak yapma tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	22,160(a)	5	,000
Olasılık Oranı	22,613	5	,000
Doğrusal Olarak Çakışma	15,793	1	,000
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 7,42.

Tablo 3.153’teki analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırımların küçük miktarlarda ve sık sık yapılması görüşü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır, χ^2 (sd=5, n=337) = 22,160; p = 0,000 < 0,05. H_0 reddedilir.

Hipotez 116:

H₀: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.154: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	8,106(a)	5	,150
Olasılık Oranı	8,737	5	,120
Doğrusal Olarak Çakışma	,049	1	,825
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 5,75.

Tablo 3.154'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,150 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 5,75 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırımlar ile ilgili yeni edinilen bulgu ve bilgilere kolay adapte olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H₁ reddedilir.

Hipotez 117:

H₀: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.155: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	1,878(a)	5	,866
Olasılık Oranı	1,884	5	,865
Doğrusal Olarak Çakışma	,054	1	,816
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 6,56.

Tablo 3.155'te SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,866 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 6,56 , beklenen sıklıkların % 0'ı 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırımlar ile ilgili tercih edilen kararları desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 118:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.156: Aylık gelir demografik değişkeni ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	12,411(a)	5	,030
Olasılık Oranı	12,496	5	,029
Doğrusal Olarak Çakışma	3,668	1	,055
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 0 hücrenin (,0%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 8,12.

Tablo 3.156’da SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,030 < 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 8,12 , beklenen sıklıkların % 0’ı 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile yatırım kararlarında içinde bulunulan sosyal grubun tercihlerinden etkilenecek aynı yönde hareket etme eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 119:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.157: Aylık gelir demografik değişkeni ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	3,059(a)	5	,691
Olasılık Oranı	3,140	5	,678
Doğrusal Olarak Çakışma	2,178	1	,140
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (8,3%) beklenen sıklığı 5’in altındadır. Herhangi bir Hücrenin Beklenen Sıklığı: 2,82.

Tablo 3.157’de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,691 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 2,82 , beklenen sıklıkların % 8,3’ü 5’in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile ülke içinde bulunan yatırım araçlarını seçme tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 120:

H_0 : Aylık gelir demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_1 : Aylık gelir demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3.158: Aylık gelir demografik değişkeni ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu için yapılan Ki-Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	P
Pearson Ki-Kare	3,687(a)	5	,595
Olasılık Oranı	3,720	5	,590
Doğrusal Olarak Çakışma	,372	1	,542
Geçerli Değer Sayısı	337		

(a) 1 hücrenin (8,3%) beklenen sıklığı 5'in altındadır. Herhangi bir Hücresinin Beklenen Sıklığı: 3,08.

Tablo 3.158'de SPSS programından alınmış Ki-Kare Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre $p=0,595 > 0,05$, herhangi bir hücrenin beklenen sıklığı 3,08 , beklenen sıklıkların % 8,3'ü 5'in altında çıkmıştır. Bu durumdan dolayı analiz sonuçlarına göre aylık gelir ile beklentinin altında yapılan zam sonucunda oluşan memnuniyet durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. H_1 reddedilir.

Hipotez 121:

H_0 : Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.159: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Tercih edilen yatırım araçları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
3,038	1	335	,082

Tablo 3.159'da $p=0,082 > 0,05$ ayrıca tablo 3.160'ta $p=0,121 > 0,05$ 'tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.160: Anova testi sonucu (Cinsiyet – Tercih edilen yatırım araçları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	9,262	1	9,262	2,413	,121
Grup İçi	1285,877	335	3,838		
Toplam	1295,139	336			

Hipotez 122:

H₀: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.161: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
4,270	1	335	,040

Tablo 3.161’de $p=0,040 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.162’de test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.162: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Cinsiyet – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Ki Kare	Serbestlik Derecesi	p
Yatırımları Gözden Geçirme Sıklığı	Bayan	104	191,68	8,409	1	,004
	Bay	233	158,88			
	Toplam	337				

Tablo 3.162’deki verilere göre $p=0,004 < 0,05$ ‘tir. H₀ reddedilir. Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Hipotez 123:

H₀: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.163: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Baz alınan bilgi kaynakları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,239	1	335	,625

Tablo 3.163'te $p=0,625 > 0,05$ ayrıca tablo 3.164'te $p=0,803 > 0,05$ 'tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.164: Anova testi sonucu (Cinsiyet – Baz alınan bilgi kaynakları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	,226	1	,226	,062	,803
Grup İçi	1213,044	335	3,621		
Toplam	1213,270	336			

Hipotez 124:

H_0 : Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.165: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,006	1	335	,938

Tablo 3.165'te $p=0,938 > 0,05$ ayrıca tablo 3.166'da $p=0,913 > 0,05$ 'tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.166: Anova testi sonucu (Cinsiyet – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	,035	1	,035	,012	,913
Grup İçi	993,455	335	2,966		
Toplam	993,490	336			

Hipotez 125:

H₀: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.167: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Yatırım aracı sayısı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,117	1	335	,732

Tablo 3.167’de $p=0,732 > 0,05$ ayrıca tablo 3.168’de $p=0,011 < 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ reddedilir.

Tablo 3.168: Anova testi sonucu (Cinsiyet – Yatırım aracı sayısı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	3,562	1	3,562	6,557	,011
Grup İçi	181,970	335	,543		
Toplam	185,531	336			

Hipotez 126:

H₀: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.169: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,958	1	335	,328

Tablo 3.169’da $p=0,328 > 0,05$ ayrıca tablo 3.170’te $p=0,779 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.170: Anova testi sonucu (Cinsiyet – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	,417	1	,417	,079	,779
Grup İçi	1775,209	335	5,299		
Toplam	1775,626	336			

Hipotez 127:

H₀: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.171: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
11,547	1	335	,001

Tablo 3.171’de $p=0,001 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.172’de test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.172: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Cinsiyet – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	P
Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler	Bayan	104	181,44	2,909	1	0,088
	Bay	233	163,45			
	Toplam	337				

Tablo 3.172’deki verilere göre $p=0,088 > 0,05$ ‘tir. H₀ kabul edilir. Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Hipotez 128:

H₀: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Cinsiyeti farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.173: Varyansların homojenliğinin Testi (Cinsiyet – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,011	1	335	,315

Tablo 3.173’de $p=0,315 > 0,05$ ayrıca tablo 3.174’te $p=0,622 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.174: Anova testi sonucu (Cinsiyet – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	,043	1	,043	,244	,622
Grup İçi	59,363	335	,177		
Toplam	59,407	336			

Hipotez 129:

H₀: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.175: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Tercih edilen yatırım araçları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,882	4	332	,113

Tablo 3.175’te $p=0,113 > 0,05$ ayrıca tablo 3.176’da $p=0,088 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.176: Anova testi sonucu (Yaş – Tercih edilen yatırım araçları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	31,120	4	7,780	2,043	,088
Grup İçi	1264,019	332	3,807		
Toplam	1295,139	336			

Hipotez 130:

H₀: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.177: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,418	4	332	,795

Tablo 3.177’de $p=0,795 > 0,05$ ayrıca tablo 3.178’de $p=0,001 < 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ reddedilir.

Tablo 3.178: Anova testi sonucu (Yaş – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	64,216	4	16,054	4,680	,001
Grup İçi	1138,787	332	3,430		
Toplam	1203,003	336			

Hangi değişkenler arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek için Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 3.179: Post Hoc testi (Tukey Test) sonucu (Yaş – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

(I) Yaşınız	(J) Yaşınız	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	P	95% Güvenli Aralık	
					Alt Sınır	Üst Sınır
20-29	30-39	,463	,264	,405	-,26	1,19
	40-49	,490	,283	,414	-,28	1,27
	50-59	,959	,385	,096	-,10	2,02
	+60	-1,383	,552	,092	-2,90	,13
30-39	20-29	-,463	,264	,405	-1,19	,26
	40-49	,027	,259	1,000	-,68	,74
	50-59	,496	,368	,663	-,51	1,51
	+60	-1,846	,541	,006 *	-3,33	-,36
40-49	20-29	-,490	,283	,414	-1,27	,28
	30-39	-,027	,259	1,000	-,74	,68
	50-59	,468	,382	,736	-,58	1,52
	+60	-1,873	,550	,007*	-3,38	-,36
50-59	20-29	-,959	,385	,096	-2,02	,10
	30-39	-,496	,368	,663	-1,51	,51
	40-49	-,468	,382	,736	-1,52	,58
	+60	-2,341	,609	,001*	-4,01	-,67
+60	20-29	1,383	,552	,092	-,13	2,90
	30-39	1,846	,541	,006*	,36	3,33
	40-49	1,873	,550	,007*	,36	3,38
	50-59	2,341	,609	,001*	,67	4,01

* p < 0,05 değerleri

Tablo 3.179’da verilen bilgilere göre yaşı 30-39 arasında olanlar ile yaşı +60 olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,006 < 0,05). Yaşı 40-49 arasında olanlar ile yaşı +60 olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,007 < 0,05). Yaşı 50-59 arasında olanlar ile yaşı +60 olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,001 < 0,05).

Hipotez 131:

H₀: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.180: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Baz alınan bilgi kaynakları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,461	4	332	,214

Tablo 3.180’de $p=0,214 > 0,05$ ayrıca tablo 3.181’de $p=0,089 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.181: Anova testi sonucu (Yaş – Baz alınan bilgi kaynakları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	29,048	4	7,262	2,036	,089
Grup İçi	1184,222	332	3,567		
Toplam	1213,270	336			

Hipotez 132:

H_0 : Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların kazançlarında etkili olduğunu düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların kazançlarında etkili olduğunu düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.182: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

Levene İstatistiği	sd-1	Sd-2	p
1,411	4	332	,230

Tablo 3.182’de $p=0,230 > 0,05$ ayrıca tablo 3.183’te $p=0,322 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.183: Anova testi sonucu (Yaş – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	13,852	4	3,463	1,174	,322
Grup içi	979,637	332	2,951		
Total	993,490	336			

Hipotez 133:

H₀: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.184: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Yatırım aracı sayısı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,396	4	332	,235

Tablo 3.184'te $p=0,235 > 0,05$ ayrıca tablo 3.185'te $p=0,004 < 0,05$ 'tir. Buna göre H₀ reddedilir.

Tablo 3.185: Anova testi sonucu (Yaş – Yatırım aracı sayısı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	8,518	4	2,129	3,994	,004
Grup İçi	177,014	332	,533		
Toplam	185,531	336			

Hangi değişkenler arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek için Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 3.186: Post Hoc testi (Tukey Test) sonucu (Yaş – Yatırım aracı sayısı)

(I) Yaşınız	(J) Yaşınız	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	P	95% Güvenli Aralık	
					Alt Sınır	Üst Sınır
20-29	30-39	-,044	,104	,993	-,33	,24
	40-49	-,262	,111	,132	-,57	,04
	50-59	-,479	,152	,015 *	-,90	-,06
	+60	-,386	,218	,393	-,98	,21
30-39	20-29	,044	,104	,993	-,24	,33
	40-49	-,218	,102	,208	-,50	,06
	50-59	-,435	,145	,024 *	-,83	-,04
	+60	-,342	,213	,497	-,93	,24
40-49	20-29	,262	,111	,132	-,04	,57
	30-39	,218	,102	,208	-,06	,50
	50-59	-,217	,151	,600	-,63	,20
	+60	-,124	,217	,979	-,72	,47
50-59	20-29	,479	,152	,015 *	,06	,90
	30-39	,435	,145	,024 *	,04	,83
	40-49	,217	,151	,600	-,20	,63
	+60	,094	,240	,995	-,56	,75
+60	20-29	,386	,218	,393	-,21	,98
	30-39	,342	,213	,497	-,24	,93
	40-49	,124	,217	,979	-,47	,72
	50-59	-,094	,240	,995	-,75	,56

* p < 0,05 değerleri

Tablo 3.186’da verilen bilgilere göre yaşı 20-29 arasında olanlar ile 50-59 arasında olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,015 < 0,05). Yaşı 30-39 arasında olanlar ile 50-59 arasında olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,024 < 0,05).

Hipotez 134:

H₀: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.187: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
2,020	4	332	,091

Tablo 3.187’de $p=0,091 > 0,05$ ayrıca tablo 3.188’de $p=0,326 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.188: Anova testi sonucu (Yaş – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	24,567	4	6,142	1,164	,326
Grup İçi	1751,059	332	5,274		
Toplam	1775,626	336			

Hipotez 135:

H_0 : Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.189: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
11,547	1	335	,001

Tablo 3.189’da $p=0,001 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.190’da test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.190: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Yaş – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler)

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	p
Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler	20-29	83	159,98	10,536	4	,032
	30-39	120	173,93			
	40-49	89	184,79			
	50-59	32	128,56			
	+60	13	172,58			
	Toplam	337				

Tablo 3.190'daki verilere göre $p=0,032 < 0,05$ 'tir. H_0 reddedilir. Yaşları farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Hipotez 136:

H_0 : Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Farklı yaş gruplarındaki yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.191: Varyansların homojenliğinin Testi (Yaş – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	p
7,373	4	332	,000

Tablo 3.191'de $p=0,000 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.192'de test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.192: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Yaş – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	p
Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması	20-29	83	160,95	7,736	4	,102
	30-39	120	178,24			
	40-49	89	158,90			
	50-59	32	188,42			
	+60	13	156,42			
	Toplam	337				

Tablo 3.192’deki verilere göre $p=0,102 > 0,05$ ‘tir. H_0 kabul edilir. Yaşları farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Hipotez 137:

H_0 : Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.193: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Tercih edilen yatırım araçları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,759	4	332	,552

Tablo 3.193’te $p=0,552 > 0,05$ ayrıca tablo 3.194’te $p=0,617 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.194: Anova testi sonucu (Eğitim Durumu – Tercih edilen yatırım araçları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	10,278	4	2,570	,664	,617
Grup İçi	1284,861	332	3,870		
Toplam	1295,139	336			

Hipotez 138:

H₀: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.195: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,277	4	332	,279

Tablo 3.195'te $p=0,279 > 0,05$ ayrıca tablo 3.196'da $p=0,314 > 0,05$ 'tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.196: Anova testi sonucu (Eğitim Durumu – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	17,050	4	4,263	1,193	,314
Grup İçi	1185,953	332	3,572		
Toplam	1203,003	336			

Hipotez 139:

H₀: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.197: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Baz alınan bilgi kaynakları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
3,088	4	332	,016

Tablo 3.197’te $p=0,016 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.198’de test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.198: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Eğitim Durumu – Baz alınan bilgi kaynakları)

	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	p
Baz alınan bilgi kaynakları	İlköğretim	48	188,26	6,920	4	,140
	Lise	77	171,76			
	Ön Lisans	73	160,96			
	Lisans	126	170,35			
	Master/Doktora	13	113,65			
	Toplam	337				

Tablo 3.198’deki verilere göre $p=0,140 > 0,05$ ‘tir. H_0 kabul edilir. Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Hipotez 140:

H_0 : Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.199: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,109	4	332	,352

Tablo 3.199’da $p=0,352 > 0,05$ ayrıca tablo 3.200’de $p=0,892 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.200: Anova testi sonucu (Eğitim Durumu – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	3,317	4	,829	,278	,892
Grup İçi	990,173	332	2,982		
Toplam	993,490	336			

Hipotez 141:

H_0 : Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.201: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Yatırım aracı sayısı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,347	4	332	,252

Tablo 3.201’de $p=0,252 > 0,05$ ayrıca tablo 3.202’de $p= 0,036 < 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 reddedilir.

Tablo 3.202: Anova testi sonucu (Eğitim Durumu – Yatırım aracı sayısı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	5,629	4	1,407	2,597	,036
Grup İçi	179,902	332	,542		
Toplam	185,531	336			

Hangi değişkenler arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek için Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 3.203: Post Hoc testi (Tukey Test) sonucu (Eğitim Durumu – Yatırım aracı sayısı)

(I) Eğitim Durumunuz	(J) Eğitim Durumunuz	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	P	95% Güvenli Aralık	
					Üst Sınır	Alt Sınır
İlköğretim	Lise	-,029	,135	1,000	-,40	,34
	On Lisans	,065	,137	,990	-,31	,44
	Lisans	,020	,125	1,000	-,32	,36
	Master/Doktora	-,635	,230	,048 *	-1,27	,00
Lise	İlköğretim	,029	,135	1,000	-,34	,40
	On Lisans	,094	,120	,935	-,24	,42
	Lisans	,049	,106	,991	-,24	,34
	Master/Doktora	-,605	,221	,050	-1,21	,00
On Lisans	İlköğretim	-,065	,137	,990	-,44	,31
	Lise	-,094	,120	,935	-,42	,24
	Lisans	-,045	,108	,994	-,34	,25
	Master/Doktora	-,700	,222	,015 *	-1,31	-,09
Lisans	İlköğretim	-,020	,125	1,000	-,36	,32
	Lise	-,049	,106	,991	-,34	,24
	On Lisans	,045	,108	,994	-,25	,34
	Master/Doktora	-,654	,214	,021 *	-1,24	-,07
Master/Doktora	İlköğretim	,635	,230	,048 *	,00	1,27
	Lise	,605	,221	,050	,00	1,21
	On Lisans	,700	,222	,015 *	,09	1,31
	Lisans	,654	,214	,021 *	,07	1,24

* p < 0,05 değerleri

Tablo 3.203'deki verilere göre eğitim durumu ilköğretim olanlar ile Master/Doktora olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,048 < 0,05). Eğitim durumu önlisans olanlar ile Master/Doktora olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,015 < 0,05). Eğitim durumu lisans olanlar ile Master/Doktora olanlar arasında farklılık çıkmıştır (p=0,021 < 0,05).

Hipotez 142:

H₀: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.204: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,803	4	332	,524

Tablo 3.204'te $p=0,524 > 0,05$ ayrıca tablo 3.205'te $p=0,835 > 0,05$ 'tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.205: Anova testi sonucu (Eğitim Durumu – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	7,722	4	1,931	,363	,835
Grup İçi	1767,904	332	5,325		
Toplam	1775,626	336			

Hipotez 143:

H₀: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.206: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
2,330	4	332	,056

Tablo 3.206'da $p=0,056 > 0,05$ ayrıca tablo 3.207'de $p=0,695 > 0,05$ 'tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.207: Anova testi sonucu (Eğitim Durumu – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulmuş temel faktörler)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	3,958	4	,990	,556	,695
Grup İçi	591,294	332	1,781		
Toplam	595,252	336			

Hipotez 144:

H₀: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.208: Varyansların homojenliğinin Testi (Eğitim Durumu – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
10,180	4	332	,000

Tablo 3.208’de $p=0,000 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.209’da test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.209: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Eğitim Durumu – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	p
Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması	İlköğretim	48	200,71	14,680	4	,005
	Lise	77	156,76			
	Ön Lisans	73	176,66			
	Lisans	126	161,26			
	Master/Doktora	13	156,42			
	Toplam	337				

Tablo 3.209’ daki verilere göre $p=0,005 < 0,05$ ‘tir. H_0 reddedilir. Eğitim durumu farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark vardır.

Hipotez 145:

H_0 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.210: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Tercih edilen yatırım araçları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,508	2	334	,602

Tablo 3.210’da $p=0,602 > 0,05$ ayrıca tablo 3.211’de $p=0,604 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.211: Anova testi sonucu (Medeni Hal – Tercih edilen yatırım araçları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	3,900	2	1,950	,504	,604
Grup İçi	1291,239	334	3,866		
Toplam	1295,139	336			

Hipotez 146:

H_0 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.212: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,323	2	334	,268

Tablo 3.212’de $p=0,268 > 0,05$ ayrıca tablo 3.213’te $p=0,067 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.213: Anova testi sonucu (Medeni Hal – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	19,317	2	9,659	2,725	,067
Grup İçi	1183,686	334	3,544		
Toplam	1203,003	336			

Hipotez 147:

H_0 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.214: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Baz alınan bilgi kaynakları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
8,530	2	334	,000

Tablo 3.214’te $p=0,000 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.215’te test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.215: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Medeni Hal – Baz alınan bilgi kaynakları)

	Medeni Hal	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	p
Baz alınan bilgi kaynakları	Bekar	121	174,64	2,383	2	,304
	Evli	203	163,68			
	Diğer	13	199,58			
	Toplam	337				

Tablo 3.215’ teki verilere göre $p=0,304 > 0,05$ ‘tir. H_0 kabul edilir. Medeni durumu farklı olan yatırımcıların baz aldıkları bilgi kaynakları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Hipotez 148:

H_0 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Medeni durumu farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.216: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,033	2	334	,357

Tablo 3.216’da $p=0,357 > 0,05$ ayrıca tablo 3.217’de $p=0,466 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.217: Anova testi sonucu (Medeni Hal – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	4,533	2	2,266	,765	,466
Grup İçi	988,957	334	2,961		
Toplam	993,490	336			

Hipotez 149:

H₀: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.218: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Yatırım aracı sayısı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,087	2	334	,339

Tablo 3.218’de $p=0,339 > 0,05$ ayrıca tablo 3.219’da $p=0,212 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.219: Anova testi sonucu (Medeni Hal – Yatırım aracı sayısı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	1,713	2	,856	1,556	,212
Grup İçi	183,818	334	,550		
Toplam	185,531	336			

Hipotez 150:

H₀: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.220: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,289	2	334	,277

Tablo 3.220’de $p=0,277 > 0,05$ ayrıca tablo 3.221’de $p=0,980 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.221: Anova testi sonucu (Medeni Hal – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	,217	2	,108	,020	,980
Grup İçi	1775,409	334	5,316		
Toplam	1775,626	336			

Hipotez 151:

H₀: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.222: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,015	2	334	,985

Tablo 3.222 'de $p=0,985 > 0,05$ ayrıca tablo 3.223 'te $p=0,651 > 0,05$ 'tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.223: Anova testi sonucu (Medeni Hal – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	1,530	2	,765	,430	,651
Grup İçi	593,722	334	1,778		
Toplam	595,252	336			

Hipotez 152:

H₀: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Medeni durumu farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.224: Varyansların homojenliğinin Testi (Medeni Hal – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,520	2	334	,220

Tablo 3.224'te $p=0,220 > 0,05$ ayrıca tablo 3.225'te $p=0,651 > 0,05$ 'tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.225: Anova testi sonucu (Medeni Hal – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	,152	2	,076	,429	,651
Grup İçi	59,254	334	,177		
Toplam	59,407	336			

Hipotez 153:

H_0 : Aylık geliri farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Aylık geliri farklı olan yatırımcıların tercih ettikleri yatırım araçları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.226: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Tercih edilen yatırım araçları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,217	5	331	,301

Tablo 3.226'da $p=0,301 > 0,05$ ayrıca tablo 3.227'de $p=0,500 > 0,05$ 'tir. Buna göre H_0 kabul edilir.

Tablo 3.227: Anova testi sonucu (Aylık Gelir – Tercih edilen yatırım araçları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	16,839	5	3,368	,872	,500
Grup İçi	1278,300	331	3,862		
Toplam	1295,139	336			

Hipotez 154:

H₀: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.228: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
2,016	5	331	,076

Tablo 3.228’de $p=0,076 > 0,05$ ayrıca tablo 3.229’da $p=0,010 < 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ reddedilir.

Tablo 3.229: Anova testi sonucu (Aylık Gelir – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	53,361	5	10,672	3,073	,010
Grup İçi	1149,642	331	3,473		
Toplam	1203,003	336			

Hangi değişkenler arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek için Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 3.230: Post Hoc testi (Tukey Test) sonucu (Aylık Gelir – Yatırım aracı gözden geçirme sıklığı)

(I) Aylık Geliriniz	(J) Aylık Geliriniz	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	P	95% Güvenli Aralık	
					Alt Sınır	Üst Sınır
0-750	751-1250	,041	,542	1,000	-1,51	1,59
	1251-1750	,600	,514	,852	-,87	2,07
	1751-2250	,570	,502	,866	-,87	2,01
	2251-3000	,678	,507	,764	-,77	2,13
	+3001	1,261	,496	,115	-,16	2,68
751-1250	0-750	-,041	,542	1,000	-1,59	1,51
	1251-1750	,560	,386	,696	-,55	1,67
	1751-2250	,529	,370	,708	-,53	1,59
	2251-3000	,638	,376	,537	-,44	1,72
	+3001	1,220	,361	,011 *	,18	2,25
1251-1750	0-750	-,600	,514	,852	-2,07	,87
	751-1250	-,560	,386	,696	-1,67	,55
	1751-2250	-,031	,328	1,000	-,97	,91
	2251-3000	,078	,335	1,000	-,88	1,04
	+3001	,660	,318	,303	-,25	1,57
1751-2250	0-750	-,570	,502	,866	-2,01	,87
	751-1250	-,529	,370	,708	-1,59	,53
	1251-1750	,031	,328	1,000	-,91	,97
	2251-3000	,109	,317	,999	-,80	1,02
	+3001	,691	,298	,190	-,16	1,55
2251-3000	0-750	-,678	,507	,764	-2,13	,77
	751-1250	-,638	,376	,537	-1,72	,44
	1251-1750	-,078	,335	1,000	-1,04	,88
	1751-2250	-,109	,317	,999	-1,02	,80
	+3001	,582	,307	,404	-,30	1,46
+3001	0-750	-1,261	,496	,115	-2,68	,16
	751-1250	-1,220	,361	,011 *	-2,25	-,18
	1251-1750	-,660	,318	,303	-1,57	,25
	1751-2250	-,691	,298	,190	-1,55	,16
	2251-3000	-,582	,307	,404	-1,46	,30

* p < 0,05 değerleri

Tablo 3.230'dan elde edilen verilere göre aylık geliri 751-1250 arasında olanlar ile +3001 olanlar arasında farklılık vardır (p=0,011 < 0,05).

Hipotez 155:

H₀: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.231: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Baz alınan bilgi kaynakları)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,381	5	331	,231

Tablo 3.231’de $p=0,231 > 0,05$ ayrıca tablo 3.232’de $p= 0,061 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.232: Anova testi sonucu (Aylık Gelir – Baz alınan bilgi kaynakları)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	37,889	5	7,578	2,134	,061
Grup İçi	1175,381	331	3,551		
Toplam	1213,270	336			

Hipotez 156:

H₀: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.233: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
1,273	5	331	,275

Tablo 3.233’de $p=0,275 > 0,05$ ayrıca tablo 3.234’te $p=0,033 < 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ reddedilir.

Tablo 3.234: Anova testi sonucu (Aylık Gelir – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	35,679	5	7,136	2,466	,033
Grup İçi	957,811	331	2,894		
Toplam	993,490	336			

Hangi değişkenler arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek için Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 3.235: Post Hoc testi (Tukey Test) sonucu (Aylık Gelir – Kazançlarda etkili olan oyuncular)

(I) Aylık Geliriniz	(J) Aylık Geliriniz	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	P	95% Güvenli Aralık	
					Alt Sınır	Üst Sınır
0-750	751-1250	-,739	,494	,668	-2,16	,68
	1251-1750	,201	,469	,998	-1,14	1,55
	1751-2250	-,340	,458	,976	-1,65	,97
	2251-3000	-,295	,463	,988	-1,62	1,03
	+3001	-,693	,452	,644	-1,99	,60
751-1250	0-750	,739	,494	,668	-,68	2,16
	1251-1750	,940	,352	,085	-,07	1,95
	1751-2250	,399	,337	,845	-,57	1,37
	2251-3000	,444	,344	,789	-,54	1,43
	+3001	,046	,330	1,000	-,90	,99
1251-1750	0-750	-,201	,469	,998	-1,55	1,14
	751-1250	-,940	,352	,085	-1,95	,07
	1751-2250	-,541	,299	,462	-1,40	,32
	2251-3000	-,496	,306	,586	-1,37	,38
	+3001	-,894	,290	,027 *	-1,73	-,06
1751-2250	0-750	,340	,458	,976	-,97	1,65
	751-1250	-,399	,337	,845	-1,37	,57
	1251-1750	,541	,299	,462	-,32	1,40
	2251-3000	,045	,289	1,000	-,78	,87
	+3001	-,353	,272	,786	-1,13	,43
2251-3000	0-750	,295	,463	,988	-1,03	1,62
	751-1250	-,444	,344	,789	-1,43	,54
	1251-1750	,496	,306	,586	-,38	1,37
	1751-2250	-,045	,289	1,000	-,87	,78
	+3001	-,398	,280	,713	-1,20	,40
+3001	0-750	,693	,452	,644	-,60	1,99
	751-1250	-,046	,330	1,000	-,99	,90
	1251-1750	,894	,290	,027 *	,06	1,73
	1751-2250	,353	,272	,786	-,43	1,13
	2251-3000	,398	,280	,713	-,40	1,20

* $p < 0,05$ değerleri

Tablo 3.235'ten elde edilen verilere gore aylık geliri 1251-1750 arasında olanlar ile +3001 olanlar arasında farklılık tespit edilmiştir ($p=0,027 < 0,05$).

Hipotez 157:

H_0 : Aylık geliri farklı olan yatırımcıların portfoylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Aylık geliri farklı olan yatırımcıların portfoylerindeki yatırım aracı sayıları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.236: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Yatırım aracı sayısı)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,748	5	331	,588

Tablo 3.236'da $p=0,588 > 0,05$ ayrıca tablo 3.237'de $p=0,000 < 0,05$ 'tir. Buna gore H_0 reddedilir.

Tablo 3.237: Anova testi sonucu (Aylık Gelir – Yatırım aracı sayısı)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	16,759	5	3,352	6,574	,000
Grup İçi	168,772	331	,510		
Toplam	185,531	336			

Hangi değişkenler arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek için Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 3.238: Post Hoc testi (Tukey Test) sonucu (Aylık Gelir – Yatırım aracı sayısı)

(I) Aylık Geliriniz	(J) Aylık Geliriniz	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	P	95% Güvenli Aralık	
					Alt Sınır	Üst Sınır
0-750	751-1250	,050	,208	1,000	-,55	,64
	1251-1750	-,188	,197	,932	-,75	,38
	1751-2250	,068	,192	,999	-,48	,62
	2251-3000	-,154	,194	,968	-,71	,40
	+3001	-,519	,190	,072	-1,06	,03
751-1250	0-750	-,050	,208	1,000	-,64	,55
	1251-1750	-,237	,148	,596	-,66	,19
	1751-2250	,018	,142	1,000	-,39	,42
	2251-3000	-,204	,144	,718	-,62	,21
	+3001	-,569	,138	,001 *	-,97	-,17
1251-1750	0-750	,188	,197	,932	-,38	,75
	751-1250	,237	,148	,596	-,19	,66
	1751-2250	,255	,126	,326	-,10	,62
	2251-3000	,033	,129	1,000	-,33	,40
	+3001	-,331	,122	,074	-,68	,02
1751-2250	0-750	-,068	,192	,999	-,62	,48
	751-1250	-,018	,142	1,000	-,42	,39
	1251-1750	-,255	,126	,326	-,62	,10
	2251-3000	-,222	,121	,448	-,57	,13
	+3001	-,587	,114	,000 *	-,91	-,26
2251-3000	0-750	,154	,194	,968	-,40	,71
	751-1250	,204	,144	,718	-,21	,62
	1251-1750	-,033	,129	1,000	-,40	,33
	1751-2250	,222	,121	,448	-,13	,57
	+3001	-,365	,117	,025 *	-,70	-,03
+3001	0-750	,519	,190	,072	-,03	1,06
	751-1250	,569	,138	,001 *	,17	,97
	1251-1750	,331	,122	,074	-,02	,68
	1751-2250	,587	,114	,000 *	,26	,91
	2251-3000	,365	,117	,025 *	,03	,70

* p < 0,05 değerleri

Tablo 3.238'den elde edilen verilere göre aylık geliri 751-1250 arasında olanlar ile +3001 olanlar arasında farklılık tespit edilmiştir (p=0,001 < 0,05). Aylık geliri 1751-2250 arasında olanlar ile +3001 olanlar arasında farklılık tespit edilmiştir (p=0,000 < 0,05). Aylık geliri 2251-3000 arasında olanlar ile +3001 olanlar arasında farklılık tespit edilmiştir (p=0,025 < 0,05).

Hipotez 158:

H₀: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.239: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
2,460	5	331	,033

Tablo 3.239’da $p=0,033 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.240’ta test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.240: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Aylık Gelir – Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler)

	Aylık Gelir	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	p
Yatırım araçlarını tercih ederken baz alınan faktörler	0-750	17	183,32	3,270	5	,658
	751-1250	39	178,33			
	1251-1750	58	172,02			
	1751-2250	73	168,35			
	2251-3000	66	151,45			
	+3001	84	174,04			
	Toplam	337				

Tablo 3.240’ taki verilere göre $p=0,658 > 0,05$ ‘tir. H₀ kabul edilir. Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken baz aldıkları faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

Hipotez 159:

H₀: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörler arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.241: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
,306	5	331	,909

Tablo 3.241’de $p=0,909 > 0,05$ ayrıca tablo 3.242’de $p=0,185 > 0,05$ ‘tir. Buna göre H₀ kabul edilir.

Tablo 3.242: Anova testi sonucu (Aylık Gelir – Yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurulan temel faktörler)

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	13,303	5	2,661	1,513	,185
Grup İçi	581,949	331	1,758		
Toplam	595,252	336			

Hipotez 160:

H₀: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Aylık geliri farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.243: Varyansların homojenliğinin Testi (Aylık Gelir – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

Levene İstatistiği	sd-1	sd-2	P
7,113	5	331	,000

Tablo 3.243’te $p=0,000 < 0,05$ tir. Varyanslar homojen olmadığından dolayı Tek Yönlü Varyans analizi yapılamamaktadır. Bu durumdan dolayı Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Tablo 3.244’te test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.244: Kruskal Wallis Testi ve Oranlar (Aylık Gelir – Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması)

	Aylık Gelir	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	Serbestlik Derecesi	p
Yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılaması	0-750	17	164,88	22,094	5	0,001
	751-1250	39	134,38			
	1251-1750	58	159,41			
	1751-2250	73	153,21			
	2251-3000	66	177,20			
	+3001	84	199,81			
	Toplam	337				

Tablo 3.244’ teki verilere göre $p=0,001 < 0,05$ ‘tir. H_0 reddedilir. Aylık geliri farklı olan yatırımcıların tercihleri kar veya zarar olarak algılamasıyla ilgili anlamlı bir fark anlamlı bir fark vardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada yatırımcıların yerel piyasalarda yatırım davranışları ile stratejik kararları arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın ilk iki bölümü teori, üçüncü bölümü ise uygulama kısmından oluşmaktadır. Birinci bölümde davranışsal finans olgusu ve stratejik yönetim kavramları, ikinci bölümde davranışsal finans ile stratejik kararlar arasındaki ilişkilerin yerel piyasalardaki etkileri üzerinde durulmuştur.

Üçüncü bölümde ise SPSS analiz programı kullanılarak basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen yatırımcıların yerel piyasalardaki yatırım davranışları ile stratejik kararları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bir uygulama çalışmasına yer verilerek anket uygulaması ile elde edilen sonuçlar incelenmiştir.

Bu alanda yapılan araştırmalar sonucunda ekonomi ve finans teorileri geliştirilmiş ve modeller üretilmiştir. Araştırmacılar bu durumun yatırımcıların piyasalardaki davranışsal eğilimlerinin incelenmesine önemli ölçüde ışık tutabileceğine inanmaktadır.

Bu çalışmada finansal uygulayıcıların davranışlarını ve piyasa üzerindeki psikolojik etkilerini inceleyen davranışsal finans teorisinin, yatırımcıların finansal kararlar verirken davranışsal finans modellerinden ne derece etkilendikleri ve stratejik yatırım kararları üzerindeki etkileri ele alınmaktadır. Bilinmeyenden korkan ve finansal kararlarını profesyonel bir şekilde veremeyen yatırımcılar gerçek olmayan işlemler yapabilirler. Uygulanan anket çalışması sonucunda yatırımcıların rasyonel kararların yanı sıra duygusal faktörleri de göz önüne aldıkları ortaya çıkmıştır.

Çalışmada yatırımcıların eğilimleri, davranışsal finans modelleri çerçevesinde ele alınmıştır. Bu çalışmada literatür araştırması ve davranışsal finans yaklaşımı hakkında ampirik bir çalışma yapılarak Hatay İlindeki yatırımcılar üzerinde denenmiştir.

Hatay İlinde (Antakya, Kırıkhan, İskenderun, Hassa, Dört Yol Samandağ İlçesinde) gerçekleştirilen anket çalışmasında yatırımcıların genel olarak gösterdikleri eğilimler şu şekilde ortaya konabilir:

1. Cinsiyeti bay olan yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığının bayan yatırımcılara göre daha fazla olduğu görülmüştür.
2. Yatırımcılara ‘Sigara içmenin sağlığınıza verdiği zararı bildiğiniz halde sigara içmeye devam eder misiniz?’ sorusu sorulmuştur ve erkek yatırımcıların kadın yatırımcılara göre sigara içmeye devam etme tercihi daha fazla olduğu görülmüştür.
3. Yatırımcıların yatırımlarını küçük miktarlarda ve sık olarak yapma durumu incelendiğinde bu durum cinsiyete göre farklılık göstermiştir. Bayan yatırımcılar erkek yatırımcılar ile karşılaştırıldığında, bayanların yatırımlarını küçük miktarlarda ve sık olarak yapmayı tercih ettikleri görülmüştür.
4. Yatırımcıların riski algılayışı, eğitim seviyesinin artmasıyla olumlu olarak değerlendirildiği görülmüştür.
5. Eğitim seviyesinin artmasıyla birlikte yatırımcıların hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini ödemeyi uzun döneme yaymadıkları görülmüştür.
6. Eğitim seviyesi arttıkça yatırımcıların yeni edindikleri bulgu ve bilgilere daha zor adapte oldukları görülmüştür.
7. Aylık geliri yüksek olan yatırımcılar aylık geliri düşük olan yatırımcılara göre sigaranın sağlığa zararlı olduğunu bildikleri halde sigara içmeye devam etmeyi daha çok tercih ettikleri görülmüştür.
8. Yatırımcıların yaş grupları değiştikçe yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundukları temel faktörlerin değiştiği görülmüştür.
9. Yatırımcıların aylık geliri değiştikçe riski algılayış biçiminin değişiklik gösterdiği görülmüştür.
10. Yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığının yaş grubuna göre değişiklik gösterdiği görülmüştür.
11. Yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayılarının yaşa göre değişiklik gösterdiği görülmüştür.
12. Yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayılarının eğitim durumuna göre değişiklik gösterdiği görülmüştür.

13. Yatırımcıların yatırımlarını gözden geçirme sıklığının aylık gelire göre değişiklik gösterdiği görülmüştür.
14. Yatırımcıların kazançlarında etkili olduklarını düşündükleri oyuncular arasında aylık gelire göre değişiklik göstermektedir.
15. Yatırımcıların portföylerindeki yatırım aracı sayıları aylık gelire göre farklılık göstermektedir.

Bu tezin uygulama bölümünde yer alan anket çalışmasında elde edilen veriler ile çeşitli hipotezler kurulmuş ve bu hipotezlerin Kahneman ve Tversky tarafından geliştirilen Beklenti Teorisi'ne, David E. Bell tarafından geliştirilen Hayal Kırıklığı Teorisi'ne ve Graham Loomes ve Robert Sugden tarafından geliştirilen Pişmanlık Teorisi'ne uyumlu olduğu görülmüştür.

KAYNAKÇA

- AKIN Hale, *Menkul Kıymet Portföy Yatırımlarında Davranışsal Finans Yönteminin Kullanılması Ve Bir Uygulama Örneği*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2009.
- AKSULU İkbal, *Tüketicinin Sosyo-Ekonomik ve Demografik Özellikleri ve Marka Seçimi Davranışları Üzerindeki Etkileri*, İlkem Ofset, İzmir 1993.
- AKTAN Coşkun Can, 'Stratejik Yönetim Ve Stratejik Planlama', *9 Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1, (Temmuz-Ağustos 2008), 4-21.
- ASUNAKUTLU Tuncer ve SAFRAN Barış, 'Stratejik Yönetim Açısından Kriz Kaynaklarına İlişkin Bir Değerlendirme', *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 6, (2004), 51-58.
- AŞGIN Sait, *Stratejik Yönetim Kitabı*, İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara 2008.
- ANBAR Adem ve EKER Melek, 'Bireysel Yatırımcıların Finansal Risk Algılamalarını Etkileyen Demografik ve Sosyoekonomik Faktörler', *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt: 5, sayı: 9, 2009, ss. 129-150.
- BAKER M. ve JEFFREY W., *Investor Sentiment and The Cross Section of Stock Returns*, *NBER Working Papers Series*, 2004.
- BARAK Osman, *Davranışsal Finans Teori ve Uygulama*, Gazi Kitabevi, Ankara 2008.
- BARBER B.M. ve ODEAN T., 'The Courage of Misguided Convictions', *Financial Analyst Journal*, 1999, ss. 41-55.

- BARBER Brad M., ve ODEAN Terrance, *Boys Will Be Boys: Gender, Overconfidence and Common Stock Investment*, cilt:116, 2001, ss. 263-264.
- BARBERİS Nicholas, *Prospect Theory Applications in Finance*, Yale University, September 2011, ss. 1-53.
- BAŞKAYA F., *Sömürgecilik Emperyalizm Küreselleşme*, Özgür Üniversite Kitaplığı, Ankara 2003.
- BAYAR Yılmaz ve KILIÇ Cüneyt, ‘Küresel Finansal Krizin Davranışsal Finans Perspektifinden Değerlendirilmesi’, *İktisat Fakültesi Mecmuası*, cilt: 2, sayı: 62, Temmuz 2012, ss. 177-195.
- BİRDAL İlker ve AYDEMİR Nilgün, *Yönetim Teorileri*, Sistem Yayıncılık, İstanbul 1992.
- BOSTANCI Faruk, *Davranışçı Finans*, Yeterlilik Etüdü Yayım S.P.K., Ankara 2003.
- BRABAZON Tony, *Behavioural Finance: A New Sunrise Or A False Down?*, University of Limerick, Limerick 2000.
- BRADFORD J. ve v.d., ‘Noise Trader Risk in Financial Markets’, *Journal of Political Economy*, cilt: 98, sayı: 4, 1990, ss. 703-738.
- CANBAŞ Serpil ve KANDIR Serkan Yılmaz, ‘Yatırımcı Duyarlılığının İMKB Sektör Getirileri Üzerindeki Etkisi’, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, cilt: 22, sayı: 2, 2007, ss. 219-248.
- CEYLAN Ali ve KORKMAZ Turhan, *Sermaye Piyasası ve Menkul Değer Analizi*, Ekin Kitabevi, Bursa 2006.

ÇETİNKAYA Özlem ve ÇOLAKOĞLU Emine, 'İşletmelerde Stratejik Yönetim ve Planlamada Halkla İlişkilerin Rolü: Tarih Örneği', *Pazarlama Dünyası*, cilt: 5, sayı: Eylül-Ekim, 2006, ss. 23-31.

DİNÇER Ömer, *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*, İstanbul 2004.

DÖM Serpil, *Yatırımcı Psikolojisi*, Değişim Yayınları, İstanbul 2003, ss. 83-84.

EDE Müjdat, 'Davranışsal Finans Ve Bireysel Yatırımcı Davranışları Üzerine Ampirik Bir Uygulama', Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul 2007.

EREN Erol, 'İşletme Stratejisinin Öğeleri, Önemi ve Sınırları', İşletmelerde Stratejik Planlama: Bölüm II, İ.Ü. İşletme Fakültesi, Erişim: 23.12.2013.
<http://www.merih.net/m2/str/weroler02.htm>

ERTAN Yasemin, *Davranışsal Finans ve Pişmanlık Teorisi'nin Döviz Kuru Riskinden Korunma Kararına Etkisi*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa 2007, ss. 146.

ESTRADA Javier, *Law ve Behavioral Economics*, 2001, Erişim: 27 Kasım 2013.
<http://webprofesores.iese.edu>

FRANKFURTER G.M. ve MCGOUN E., 'Market Efficiency or Behavioural Finance: The nature of Debate', *Journal of Psychology & Financial Markets*, 2000, ss. 200-211.

FULLER R.J., 'Behavioral Finance And The Sources Of Alpha', 1998, ss.1-21
<http://wafaasherif.com/new/ar/wpcontent/uploads/2012/11/Inside%20The%20Investor%20Brain.pdf> Erişim: 27 Kasım 2013.

JOHANSSON Melena, vd., *Behavior Finance and The Change of Investor Behavior During and after The Speculative Bubble at The End of 1990s*, Master Thesis, Lund University, 2002.

KAHNEMAN Daniel ve TVERSKY Amos, 'Prospect Theory: An Analysis of Decision Under Risk', *Econometrica*, 1979, cilt: 47, sayı: 2, ss. 263-292.

KAISER, W. Ronald, 'Individual Investor', *Managing Investment Portfolios*, Edited By: John L. Maginn, Donald L. Tuttle, Warren, Gorham&Lamot, Boston New York 1990.

KANBUR Aysun, 'Küreselleşme Sürecinde Post Modern Örgüt Yapıları', *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2008, cilt:13, sayı: 3, ss. 387-404.

KANDIR Serkan Yılmaz, *Türkiye'de Yatırımcı Duyarlılığının Hisse Senedi Getirileri Üzerindeki Etkisi*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2006.

KARAN Mehmet B., *Yatırım Analizi ve Portföy Yönetimi*, Gazi Kitabevi, Ankara 2004.

KENNETH Fisher L., 'STATMAN Meir, Investor Sentiment and Stock Return', *Financial Analysts Journal*, cilt: 56, sayı: 2, 2000, ss. 16-17.

KIYILAR Murat, *Etkin Pazar Kuramı ve Etkin Pazar Kuramının İMKB'de İrdelenmesi: Test Edilmesi*, Sermaye Piyasası Kurulu, Ankara 1997.

KÜÇÜKSİLLE Engin, *Optimal Portföy Oluşturmaya Davranışsal Bir Yaklaşım*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Isparta 2004.

BAKER Malcolm ve WURGLER Jeffrey, Investor Sentiment in the Stock Market, *Journal of Economic Perspectives*, cilt: 22, sayı: 2, 2007, ss. 129-151.

ÖZCAN Handan, *Davranışsal Finansın Bireysel Yatırımcıların Karar Mekanizmaları Üzerindeki Etkileri: Finansal Yatırımcıların Değerlendirmelerine Yönelik Bir Çalışma*, Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir 2011.

RAPPAPORT Alfred, MAUBOUSSIN Michael J., 'Pitfalls to Avoid', *Working Paper*, 2001.

PERŞEMBE Ali, Hisse Senedi Almak, *Dünya Gazetesi*, Ağustos, 2006.

RICCIARDI Victor ve SIMON Helen K., 'What is Behavioral Finance?', *Business, Education and Technology Journal*, cilt: 2, sayı: 1, 2000
http://papers.ssrn.com/Sol3/papers.cfm?abstract_id=256754Erişim: 27 Kasım 2013.

RICCIARDI Victor, 'A Research Starting Point for the New Scholar: A Unique Perspective of Behavioral Finance', *SSRN Working Paper*, 2005
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=685685 Erişim: 27 Kasım 2013.

RODOPLU Gültekin, *Para ve Sermaye Piyasaları*, Tuğra Ofset, Isparta, 2002.

SARGIN Fatih, *Üstün Performans Sağlayan Optimum Portföyleri Oluşturma: Geleceğin Beklentilere Dâhil Edilmesi*, 2010.

SARIASLAN, H., *Kaynak Dağılımında Doğrusal Programlama*, Turhan Kitabevi, Ankara 2006.

SEFİL Sinem ve ÇİLİNGİROĞLU H. Kutay, ‘Davranışsal Finansın Temelleri: Karar Vermenin Bilişsel ve Duygusal Eğilimleri’, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt: 10, sayı:19, 2011.

SENDHİL Mullian ve THALER Richard, ‘Behavioral Economics’ No: (7948), *NBER Working Paper*, 2000 <http://www.nber.org/> Erişim: 25 Kasım 2013.

SHLEİFER Andrei ve SUMMER Lawrence H., ‘The Noise Trader Approach to Finance’, *Journal of Economic Perspectives*, cilt: 4, sayı: 2, 1990.

TANER Berna ve AKKAYA Cenk, Yatırımcı Psikolojisi ve Davranışsal Finans Yaklaşımı, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, cilt: 27, sayı: 47, Temmuz 2005
<http://journal.mufad.org/index.php/arsiv/929-sayi-27-temmuz-2005/566-yatirimci-psikolojisi-ve-davranissal-finans-yaklasim> Erişim: 20 Kasım 2013.

TUFAN Ekrem, *Davranışsal Finans*, İmaj Yayınevi, Ankara 2008.

TVERSKY Amos ve KAHNEMAN Daniel, ‘Rational Choice And The Framing of Decisions’, *Journal of Business*, cilt: 59, sayı: 4,1986.

USUL Hayrettin, vd., ‘Bireysel Yatırımcıların Hisse Senedi Edinimine Etki Eden Sosyo-Ekonomik Etkenler’, *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, sayı: 19, Temmuz-Aralık 2002.

ÜLKÜ Numan, ‘Finansta Davranış Teorileri ve İMKB’nin Dezenflasyon Programının Başlangıcında Fiyat Davranışı’, *İMKB Dergisi*, cilt: 5, sayı:17, 2001.

ÜZÜN, C., *Stratejik Yönetim ve Halkla İlişkiler*, Eylül Yayınları, İzmir 2000.

YALÇINKAYA Timuçin, 'Risk ve Belirsizlik Algılamasının İktisadi Davranışlara Yansımaları', *Muğla Üniversitesi İİBF Tartışma Tebliğleri I*, cilt: 1, sayı: 5, 2004.

YAZICI Bilgehan, 'Davranışsal Finans', 2002, Erişim: 27 Kasım 2013.
<http://www.bilgehanyazici.com/bhvfinance/index.htm>

YÖRÜKOĞLU Ali, *Davranışsal Finans*, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Sermaye Piyasası ve Borsa Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2011.

EKLER

EKLER 1:ANKET

HATAY İLİNDE YEREL PİYASADA AKTİF OLAN YATIRIMCILARIN YATIRIM DAVRANIŞLARI İLE STRATEJİK KARARLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Sayın Yatırımcı,

Aşağıda katılımınız istenen anket formu Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı tarafından yürütülmekte olan ‘Yatırımcıların Yerel Piyasalardaki Yatırım Davranışları İle Stratejik Kararları Arasındaki İlişki’ içerikli araştırmanın uygulama kısmı ile ilgilidir. Yatırımcıların finansal kararlarının karmaşıklık ve belirsizlik içermesi, içinde bulunduğu psikolojik yapının etkili olmasına neden olmaktadır. Bu anket çalışması, davranışsal finansın yatırımcıların stratejik kararları üzerindeki etkilerini araştırmaya yöneliktir. Yapılan araştırma tamamen akademik bir amaca yöneliktir. Vereceğiniz tüm bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Katılımınız ile bilimsel çalışmaya verdiğiniz destek için teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Eda Pınar TUFAN

Cinsiyetiniz	☐ Bayan ☐ Bay
Yaşınız	☐ 20-29 ☐ 30-39 ☐ 40-49 ☐ 50-59 ☐ +60
Eğitim Durumunuz	☐ İlk Öğretim ☐ Lise ☐ Ön Lisans ☐ Lisans ☐ Master / Doktora
Medeni Haliniz	☐ Bekar ☐ Evli ☐ Diğer
Aylık Geliriniz	☐ 0-750 ☐ 751-1250 ☐ 1251-1750 ☐ 1751-2250 ☐ 2251-3000 ☐ +3001
Yaşadığınız İl	

DEĞERLENDİRME SORULARI

1.	Yandaki yatırım araçlarından hangisini tercih ediyorsunuz?	☐ Döviz ☐ Altın ☐ Banka Mevduatı ☐ Hisse Senedi ☐ Hazine Bonosu ☐ Tahvil ☐ Repo ☐ A Tipi Yatırım Fonu ☐ B Tipi Yatırım Fonu
2.	Yatırımlarınızı hangi sıklıkla gözden geçiriyorsunuz?	☐ Her gün ☐ Haftada birkaç defa ☐ Her hafta ☐ Ayda birkaç defa ☐ Her ay ☐ Birkaç ayda bir
3.	Yandaki bilgi kaynaklarından hangisini baz alıyorsunuz?	☐ Aracı Kurumlar ☐ Gazete ve Dergiler ☐ ☐ Ekonomi Programları ☐ Şirket Raporları ☐ Yatırım yapan arkadaşlar ☐ Diğer
4.	Yatırımlarınızdan kazanç sağladığınızda, bu kazançta yandaki oyunculardan kim etkilidir?	☐ Aracı Kurumlar ☐ Takip ettiğiniz gazete, dergi ve programlar ☐ Sizi yönlendiren arkadaşlarınız ☐ Şans ☐ Kendi bilgi, beceri ve değerlendirmeleriniz ☐ Diğer
5.	Oluşturduğunuz portföyde kaç tane yatırım aracı bulundurmaktasınız?	☐ 1 ☐ 2-4 ☐ 5-6 ☐ 7-8
6.	Portföyünüzde bulunan yatırım araçlarını tercih ederken baz aldığımız faktörler nedir?	☐ Analiz yöntemleri ☐ Döviz kurları ☐ ☐ Faiz oranları ☐ Aracı kurum yönlendirmeleri ☐ Alınan tüyolar ☐ Siyasi istikrar ☐ Ekonomik istikrar ☐ Diğer

7.	Portföyünüzde bulunan yatırım araçlarını tercih ederken göz önünde bulundurduğunuz temel faktör nedir?	() Getiri oranı () Risk () Çeşitlendirme yaparak riski minimize etmek () Güvenlik () Diğer
8.	İnsanlara bir yatırım ile ilgili bilgi veriliyor. Yatırım 100 kişiyi etkileyecektir. Bu durumda insanların iki durumdan birini tercih etmesi isteniyor. Sizin tercihiniz hangisi olur?	() 100 kişinin %30'u kar elde edecek, %70'i kar elde edemeyecektir. () 100 kişinin %70'i zarar edecek, %30'u zarara uğramayacaktır.
9.	Yatırımlarınızda riski tercih ettiğiniz durum hangisidir?	() Kazanç () Kayıp
10.	Yatırımlarınız sonucunda uğrayacağınız kayıptaki zihinsel ceza mı yoksa aynı büyüklükte elde ettiğiniz kazançtaki zihinsel ödül mü daha etkilidir?	() Ceza () Ödül
11.	Yandaki kişilik özelliklerin den hangisi size en yakın olanıdır?	() Güvenli () Dikkatli () Endişeli () Duygusal

12.	Yatırım araçlarının değerinin bilinirlikle paralel olduğu görüşüne katılıyor musunuz?	() Evet () Hayır
13.	Yatırım araçlarının alım satımında gazete, dergi ve tv programlarının yatırım araçları ile ilgili açıklamalarını dikkate alıyor musunuz?	() Evet () Hayır
14.	Tercih ettiğiniz yatırım aracı değer kaybettiğinde tekrar değer kazanana kadar elinizde tutar mısınız?	() Evet () Hayır
15.	Yangın sigortanız yok ve bir yangına şahit oldunuz, bu durumda yangın sigortası yaptırma yoluna gider misiniz?	() Evet () Hayır

16.	Hızlı tüketilen mal ve hizmetlerin bedelini öderken uzun döneme yayar mısınız?	☐ Evet ☐ Hayır
17.	Sigara içmenin sağlığınıza verdiği zararı bildiğiniz halde sigara içmeye devam eder misiniz?	☐ Evet ☐ Hayır
18.	Riski para kaybetmek ya da olumsuz bir durumla karşılaşmak olarak mı değerlendirirsiniz?	☐ Evet ☐ Hayır

19.	Yatırımlarınızı küçük miktarlar da ve sık olarak mı yaparsınız?	☐ Evet ☐ Hayır
20.	Yatırımlarınız ile ilgili yeni edindiğiniz bulgu ve bilgilere kolay adapte olup hemen tepki verir misiniz?	☐ Evet ☐ Hayır
21.	Yatırımlarınızla ilgili kararlarınızı desteklemeyen kamuoyu bilgilerini göz önünde bulundurur musunuz?	☐ Evet ☐ Hayır
22.	Yatırım kararlarınızda içinde bulunduğunuz sosyal grubun tercihlerinden etkilenerek aynı yönde hareket etme eğiliminde bulunur musunuz?	☐ Evet ☐ Hayır
23.	Yatırım tercihlerinizi kendi ülkenize ait yatırım araçlarından yana mı kullanırsınız?	☐ Evet ☐ Hayır
24.	Bu yıl için sizin beklediğiniz zam oranı %20, patronunuzun size verdiği zam oranı ise %10. Bu durum sizi memnun eder mi?	☐ Evet ☐ Hayır

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Eda Pınar TUFAN
Doğum Yeri	Antakya
Doğum Tarihi	01.01.1986

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Fakülte	İktisadi ve İdari Bilimler
Bölüm	İşletme

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	KPDS (.....) ÜDS (....) TOEFL (....) EILTS (4.0)
...	

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	Antik Medikal
Görevi/Pozisyonu	Firma sahibi
Tecrübe Süresi	1 yıl

KATILDIĞI

Kurslar	Howard Community College 'Certificate of Completion' M-Prospect Language School 'Intensive Language Course'
Projeler	Çankırı Karatekin Üniversitesi 'A.B.D. Teknik Gezi Programı' Erasmus Programı (2011)

İLETİŞİM

Adres	Altınçay mh. Toki 1. Etap C adası DGB 3-A Antakya\ HATAY
E-mail	e.pnrtn@hotmail.com

